

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروۆتۆکۆلەکان

١٢١

سالی / ٢٠٢١ - بەرگی سەدو بیست و یەك

چاپی یەكەم / سالی ٢٠٢٣

پیرىست

پروٲوٲوٲكۆلى دانىشتنى ژماره (١٦) ى خولى پىنجه مى هه لېژاردن – دوو شه ممه ٢٠٢١/٦/٢٨ ل ٥
پروٲوٲوٲكۆلى دانىشتنى ژماره (١٧) خولى پىنجه مى هه لېژاردن – سى شه ممه ٢٠٢١/٧/٦ ل ٢٤٣
پروٲوٲوٲكۆلى دانىشتنى ژماره (١٨) ى خولى پىنجه مى هه لېژاردن – پىنچ شه ممه ٢٠٢١/٧/٨ ل ٣٥١

بەرنامەى کار جێبەجێ دەکەین کە بریتییە لە خوێندنەوێ دووهم بۆ ئەو پێشنیاز و پرۆژە یاسایانەى خوارەو بەپێى حوکمی ماددەکانى (۸۷،۸۸،۸۹) لە پەرەوێ ناوخوا. یەکەم: پێشنیاز و پرۆژە یاسای هەمواری یەکەمى یاسای ماف و ئیمتیازاتى کەم ئەندام و خاوەن پێداویستى تاییەت، بەرێژتان دەزانی پەرلەمان بۆخوا پێشنیازیکی هەبوو حکومەتى هەریمی کوردستانیش پرۆژەیهکی ناردبوو بەپێى ماددەى (۸۳) ئیمە لیکمان داوون کراون بە یەک راپۆرتى هاوبەش دەرفەتیان دەدەینی بە بەرێژان لە لێژنە هاوبەشەکان بۆ ئەو راپۆرتەکان بۆ بخویننەو، دواتر دەست بە مناقشە دەکەین.

بەرێز عباس فتاح صالح:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوێ خواى گەرە و میهرەبان

بۆ سەرۆکایەتى پەرلەمانى کوردستان

بابەت/راپۆرتى لێژنەى تاییەتمەند کە راستاندنى بۆ کراوە لەلایەن لێژنەى کاروبارى یاسایى:

لێژنەى کاروبارى یاسایى رۆژى دووشەمە ریککەوتى (۲۰۲۱/۶/۱۴) کاتژمێر (۱) ی نیوهرۆ کۆبونەوێ خواى ئەنجامدا بە مەبەستى پێداچوونەو و دارشتنى یاسایى دلیابوون، لە دژ نەبوونى دەقەکانى لەگەڵ دەستوور و یاسا کارپێکراوەکان بەپێى حوکمەکانى ماددەى (۸۵) برگەکانى یەکەم و سێیەم سەبارەت بە راپۆرتى لێژنەى کاروبارى کۆمەلایەتى داکوکیکردن لە مافى مرۆف تاییەت بە خویندنەوێ دووهم بۆ پرۆژە پێشنیازى یاسای هەمواری یاسای ماف و ئیمتیازاتى کەم ئەندامان و خاوەن پێداویستى تاییەت ژمارە (۲۲) ی سالى (۲۰۱۱) لە هەریمی کوردستان، لێژنەى یاسایى ئەم دارشتنەوێ خوارەوێ پێ پەسەندە: یاسای هەمواری یەکەمى یاسای ژمارە (۲۲) ی سالى (۲۰۱۱) ی یاسای ماف و ئیمتیازاتى کەم ئەندامان و خاوەن پێداویستى تاییەت لە هەریمی کوردستان-عێراق.

ماددەى (۱):

یەکەم:

ناونیشان: یاسای ژمارە (۲۲) سالى (۲۰۱۱) یاسای ماف و ئیمتیازاتى کەم ئەندامان و خاوەن پێداویستى تاییەت لە هەریمی کوردستان-عێراق هەموار دەکرێتەو بەم شیوہیەى خوارەو دەخوینرێتەو:

-یاسای ژمارە (۲۲) ی سالى (۲۰۲۱) یاسای ماف و ئیمتیازاتى کەم ئەندامان لە هەریمی کوردستان-عێراق.

دووهم: دەستەواژەى (کەم ئەندام) جیگەى دەستەواژەى (کەم ئەندام و خاوەن پێداویستى تاییەت) دەگرێتەو و لە هەر شوینیکى ئەم یاسایەدا هاتبیت.

ماددەى (۲):

یەکەم: خالى (۴) ی ماددەى یەکەمى یاساکە هەموار دەکرێتەو بەم شیوہیەى خوارەو دەخوینرێتەو:

ئەنجومەن: ئەنجومەنى چاودێرى و شیاندى کەم ئەندامان لە هەریمدا.

دووهم: خالى پینجەمى ماددەى یەکەم هەلدەو شیتەو ئەم دەقەى خواړەى شوینى دەگرێتەو:

كەم ئەندام: ھەر كەسپك كەم ئەندام تۈۋاناي يان ناتۈۋاناييەكى تەۋاۋى ماۋەى درىژى جەستەيى مېشكى ھزرى يان ھەستيان ھەيە زگماك بېت يان دواتر روويدا بېت بەجۇرېك لەكاتى مامەلەكردن لە دۇخ و بۈارە جياۋازەكاندا نەتۈۋانى تۈۋانا و كارايى خۇيى و ھاوشېۋەيى كەسانى تر بەبى ئاستەنگ بىخەنە گەر.

سېيەم: خالى (۶)ى ماددەى يەكەم ھەلدەۋەشېتەۋە و ئەم دەقەى خۈارەۋە شوېنى دەگرېتەۋە: شەش: كورته بالآ ئەو كەسەيە كە بەھۇى نارېكى لە سېستەمى گەشەيدا ئاستى بەرزى بالآى بەشېۋەيەكى نااسايى كەم بېت ئەمەش بە برپارى لېژنەيەكى پزېشكى پسپۇرى دەستنيشان دەكرېت.

چۈارەم: برگەكانى ھەوتەم و دەيەمى ماددەى يەكەمى ياساكە ھەموار دەكرېت و بەم شېۋەيەى خۈارەۋە دەخوېنرېتەۋە:

ھەوتەم: ناسنامە: ئەو بەلگەنامە تايبەتەيە كە ۋەزارەت بۇ پېناسى كەم ئەندامان دەرى دەكات و ھەلگەرەكەى لەو ماف و ئېمتيازاتانەى ئاشنا بېت كە ئەم ياسايە دەيەخشېت.

دەيەم: بىكەكانى ھەۋاندەنەۋە ئەو بىكانەى كە كەم ئەندامان لەخۇ دەگرېت ئەۋانەى شوېنى مانەۋەيان نېيە و پېۋېستيان بە كەسانېك ھەيە چاۋدېريان بىكەن.

پېنجەم: برگەيەك بە زنجيرەى يازدەيەم بۇ ماددەى يەكەم زىاد دەكرېت و بەم شېۋەيەى خۈارەۋە دەخوېنرېتەۋە:

يازدەيەم: سندوق: سندوقى كۆمەك بۇ چاۋدېرى شىاندنى كەم ئەندامان و كورته بالآكان. ماددەى (۳):

يەكەم: برگەى دوۋەمى ماددەى سېيەمى ياساكە ھەموار دەكرېتەۋە و چۈار خالى بۇ زىاد دەكرېت و بەم شېۋەيەى خۈارەۋە دەخوېنرېتەۋە:

پېنج: ۋەزارەتى دارايى و ئابۋورى.

شەش: ۋەزارەتى شارەۋانى و گەشتوگوزارى ھەرېم.

ھەوت: ۋەزارەتى ئاۋەدانكردنەۋە و نېشتەجېكردنى ھەرېم.

ھەشت: دەستەى سەربەخۇى مافى مرؤف.

دوۋەم: برگەى سېيەمى ماددەى (۳) ھەموار دەكرېت بەم شېۋەيەى خۈارەۋە دەخوېنرېتەۋە:

سېيەم: نوېنەرى كۆمەلەكانى كەم ئەندامان كە لەنېۋان خۇياندا دەست نېشان دەكەن بەمەرچېك ھەر نوېنەرىك تەنھا بۇ ماۋەى (۲) سال نوېنەرايەتيان دەكات و لەكاتى پېۋېستدا دەكرېت ماۋەكەى درىژ بىكرېتەۋە و بەمەرچېك لە (۲) سال تېپەر نەكات.

بەرېز رومىۋ حىران نېسان:

بەرېز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (۴):

برگەى يەكەمى ماددەى چۈارەمى ياساكە ھەموار دەكرېت و دوو خال بەم زنجيرانەى خۈارەۋە بۇ ماددەكە زىاد دەكرېت و بەم شېۋەيەى خۈارەۋە دەخوېنرېتەۋە:

ماددەى (۴):

پیداچوون و لېپیچینهوه له و سکالا و ههولدانانهای تایبتهن به و پېشیلکاریانهای بهرامبهر کهم ئەندامان ئەنجامدراون و گرته بهری ریکاری پېویست له باره یانهوه. پینجهم: ئاماده کردنی راپورتی سالانهای تایبته به بارودوخی کهسانی کهم ئەندام و بهرزکردنهوهی ریگهی وهزیرهوه بو ئەنجومهنی وهزیران. ماددهی (۵):

ههردوو برگی دووهم و سپیهمی ماددهی شهشهمی یاساکه ههموار دهکریت و بهم شیوهیهی خوارهوه دهخوینریتهوه:

دووهم: ئەوانه ی حوکمهکانی برگی یهکهمی ئەو ماددهیه دهینریتهوه و فهرمانبهری کهم ئەندامن شایستهی دهرماله ی له بری کهم ئەندامی دهن به و ریژهیهی ئەنجومهنی وهزیرانی ههریم بریاری له بارهوه دهدات و دهخریته سهر مووچهی فهرمانبهران دوا ی خانه نشین بوونیشیان بهردهوام دهییت.

سپیهم: ئەوانه ی حوکمهکانی برگی یهکهمی ماددهی سهرهوه دهیانگریتهوه و کهسانی کهم ئەندامی بی دهرامهتن و شایستهی بهخشینی لهبری کهم ئەندامی دهن که یهکسانه به دوو لهسهر سی کۆمهکی پاراستنی کۆمهلایهتی سهرهرا ی کۆمهکیک که بهم شیوهیه دیاری دهکریت، کۆمهکی پاراستنی کۆمهلایهتی، لهگه ل کهرتهی ریژهی پهککهوتهی. ماددهی (۶):

برگیههک به زنجیره ی چوارهم بو ماددهی نۆیهمی ئەم یاسایه زیاد دهکریت و بهم شیوهیهی خوارهوه دهخوینریتهوه:

چوارهم: دانانی پرۆگرامی تایبته دهربارهی کهم ئەندامان و کورته بالا له پرۆگرامهکانی پهروهردهی.

ماددهی (۷):

یهکهم: برگی چوارهمی ماددهی دهیهمی یاساکه ههموار دهکریت و بهم شیوهیهی خوارهوه دهخوینریتهوه:

چوارهم: خاوهن پرۆزه ی تایبتهی (بچوک، مام ناوهند، گهوره) پابهند دهن به بهکارخستنی ریژهیهک له کهم ئەندام و کورته بالایان له پرۆزهکانیان به ریگهی خولی شیاندن و راهپنانی گونجاو بهمهرجیک کارهکه لهگه ل توانا و لیزانینیان گونجاو بییت، به رهچاوکردنی حوکمهکانی ماددهی شهشهمی ئەم یاسایه و بهم شیوهیهی خوارهوه:

یهکهم: خاوهن پرۆزه گهورهکان پابهند دهن به بهکارخستنی ریژهیهک له کهم ئەندام و کورته بالایان له پرۆزهکانیان لهسهر بنهمای داواکاری بهجۆریک له ریژهی (۵%) کهمتر نهییت و بو ههر بهکارخستنیکی زیاتر له ریژهی دیاریکراو، حکومهت تا ماوهی (۳) سال نیوهی مانگهکهیان دهگریته ئەستۆ ئەو هاندانه دهکریت به ریگهی لیخۆشبوون له باج بییت.

دووهم: خاوهن پرۆزه ی مام ناوهند و بچوکهکان پابهند دهن به بهکارخستنی ریژهیهک له کهسانی کارمهندان له پرۆزهکانیان لهسهر بنهمای داواکاری بهجۆریک له ریژهی (۵%) کهمتر نهییت، حکومهتیش تا ماوهی (۳) سال نیوهی مانگانهکهیان دهگریته ئەستۆ ئەو هاندانه دهکریت به ریگهی لیخۆشبوون له باج بییت.

دووه: بېرگه يهك به زنجيره ي پېنجه م بۆ مادده ي ده يه م ي ياسا كه زياد ده كرېت و به م شپوه يه ي خواره وه ده خوښرېته وه:

پېنجه م: بېبه شكر دن يان دوورخستنه وه ي هه ر كه سيك له كار كړدن يان راهېنان به هؤى ئه وه ي كه كه سيكي كه م ئه ندامه له لايه ن خاوه ن پرؤژه كان ريگه پېدراو نيه .
مادده ي (۸):

بېرگه يهك به زنجيره ي پېنجه م بۆ مادده ي يازده يه م ي ياسا كه زياد ده كرېت و به م شپوه يه ي خواره وه ده خوښرېته وه:

پېنجه م: خاوه ن پرؤژه كانى نيشته جيپوون به هه ماهه نكي له گه ل وه زار هت پابه ند ده بن به ديزاين كړدن ي ريژه يه كي دياريكراو له يه كه كانى نيشته جيپوون بۆ كه سانى كه م ئه ندام به پيى خواست به به هايه كي كه متر له يه كه كانى ترى پرؤژه كه به مه رجي گونجاندى يه كه كه له گه ل بارودؤخى كه سه كه:

به رپز گولستان سعيد حمد:

به رپز سه روكي په رله مان.

مادده ي (۹):

خالېك بۆ بېرگه ي دووه م ي مادده ي دوازه يه م ي ياسا كه به زنجيره ي سى زياد ده كرېت به م شپوه يه ي خواره وه ده خوښرېته وه:

سى: دامه زراندى ناوه نديكى پيشكه وتوو بۆ ده ستنيشان كړدى پپوه ره كانى كه م ئه ندامى و پېكها ته و ئه ركه كانى به رپنما يبه ك ريك ده خرېت كه وه زير به هه ماهه نكي له گه ل ئه نجومه نى وه زيران و وه زيرى ته ندروستى ده رى ده كات.

مادده ي (۱۰):

بېرگه ي يه كه م ي مادده ي سيانزى ياسا كه هه موار ده كرېت به م شپوه يه ده خوښرېته وه: يه كه م: لايه نه په يوه نديداره كان له حكومه ت پابه ندن به ره خساندى هه لى چالاكيه وه رزشى و كومه لايه تيبه كان بۆ كه م ئه ندامانى يارمه تيدان يان بۆ ئه نجامدانى ئه و وه رزشانه ي كه ده گونجيت له گه ل بارودؤخيان و ئه مه ش له ريگاي:

يه كه م: گونجاندى و دروست كړدى ياريگا و هؤلى وه رزشى و خپوه تگه و يانه ي تايبه ت. دووه م: پابه نديكردنى لايه نه كانى ترى خاوه ن ياريگا و هؤل و يانه ي وه رزشى به دا پين كړدى به ش و شوينى تايبه ت كه تيايدا بتوانن وه رزش و چالاكيه كومه لايه تيبه كان ئه نجام بدن.

به رپز د. رپواز فائق حسين / سه روكي په رله مان:

به لى، (شيرين) خان ته واوى بكه.

به رپز شيرين يونس محمد:

به رپز سه روكي په رله مان.

مادده ي (۱۱):

زياد كړدى سى بېرگه به زنجيره كانى سيپه م و چواره م و پېنجه م بۆ مادده ي چواره يه م به م شپوه يه ي خواره وه ده خوښرېته وه:

سێیه م:

۱- هەر که سێک کهم ئەندامێک بێبەش بکات یان کارێک بکات بێتە مایە بێبەشکردنی له پیادهکردنی ئەو مافانە لە م یاسایەدا هاتوون ئەوا به پێژاردنێک که له یهك ملیۆن که متر نه بێت و له یهك ملیۆن و پینج سه دیش زیاتر نه بێت.

۲- که سی هاوبەش له و سه ریچییە که له خالی یه کی ئەم برپگه یه دا هاتوو هه مان مامه له ی که سی بکهری له گه لدا بکریت.

۳- له حاله تی گه رانه وه بو سه ریچییە که به های ئەو پێژاردنه له خالی یه کی ئەم برپگه یه دا ده قنوو سکراره ده بێته دوو هینده.

۴- هەر که سێک به مه به ستی به هره مه ندبوون به ناشایسته یی له هەر مافیك ده قنوو سکراره له م یاسایه دا به ساخته خو ی بکاته که سی کهم ئەندام یان سیفه تی هه لبگریت یان له گه لیدا به شدار بێت یان هاوکاری بکات ئەوه پێژاردنێک که له دوو ملیۆن و پینج سه د هه زار دینار که متر نه بێت و له پینج ملیۆن دینار زیاتر نه بێت سزا ده دریت.

۵- ئەگەر کریکاریک له کاره که ی بێبەش بکرین به هو ی ئەوه ی که سی کی کهم ئەندامه ئەوه ده بێت قه ره بوویه کی پێدریت که برپه که ی یه کسان ی کری کی کاره که ی بێت که له ریککه وتی بێبەشکردنی وه بو ماوه یه ک که له شه ش مانگ که متر نه بێت، ئەمه ش وه کو قه رزیکی نایابی ممتاز هاوشیوه ی کری کریکار هه ژمار ده کریت و برپاری قه ره بوو کردنه وه که ش ته نها ئەو کاته هه لده وه شیتته وه که که سی بێبەشکراره بچیتته سه ر کاره که یی و له هه مان شوین و هه مان ریککه وت.

ماده ی (۱۲):

وه زیری کارو کاروباری کۆمه لایه تی به هه ماهه نگی له گه ل وه زیری ته ندروستی پێویسته رینمای ی بو ئاسان جیبه جیکردنی حوکمه کانی ئەم یاسایه ده ریکات.

ماده ی (۱۳):

کار به ده قی هیچ یاسایه ک یان برپاریک ناکریت که له گه ل حوکمه کانی ئەم یاسایه دا ناکۆک بێت.

ماده ی (۱۴):

پێویسته ئەنجومه نی وه زیران و لایه نه په یوه ندیداره کان حوکمه کانی ئەم یاسایه جیبه جی بکن.

ماده ی (۱۵):

ئەم یاسایه له ریککه وتی بلاو کردنه وه ی له رۆژنامه ی فه رمی (وقائعی کوردستان) جیبه جی ده کریت.

هۆیه کانی ده رچواندن:

به مه به ستی گونجاندن ی ماف و ئیمتیازی کهم ئەندام و کورته بالایان له گه ل ستاندارده نیوده وه له تیبیه کان و ره خساندن ی هه لی کار و پێشکه شکردنی خزمه تگوزاری گونجاو له گه ل بارودۆخ و گوزره ران و ژبانی تایبه ت و مسۆگه رکردنی مافه کانیان له بواری ته ندروستی و کۆمه لایه تی و په روه ده یی و نه هیشتنی ئەم کهم و کورتیانه له جیبه جیکردنی یاسای ژماره (۲۲) ی سالی (۲۰۱۱) ئەم یاسایه ده رچوینرا.

بهريز د. رېواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

بهريزان ننداماني په رله مان نه مه راپورتی ليژنه ی هابو به شه، په عنی ليژنه ی تايه تمه ند راستي نراوه له لايه ن ليژنه ی ياساي په رله مانى كوردستانه وه، ده ست به مناقه شه كرنى ده كه ين، به ناو نيشان ده ست پيډه كه ين.

بهريز روژان ابراهيم على:

بهريز سهروكي په رله مان.

ناو نيشان:

ياساي هه مواري په كه مى ياساي ژماره (۲۲) ي سالى (۲۰۱۱) ي ياساي ماف و ئيمتيازاتى كه م نه نام و خاوه ن پيداويستى تايه ت له هه ري مى كوردستان-عيراق.

بهريز د. رېواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

هه ر نه ناميكي به ري زى په رله مان ده يه وي ت له سه ر نه م ناو نيشانه قسه هه بيت، (سلمه) خان، (خديجه) خان، (سلمه) خان، فه رموو.

بهريز سلمه فاتح توفيق:

بهريز سهروكي په رله مان.

به راي من ناو نيشانه كه ي خو ي با شتره له هه مواره ي كه كراوه ته وه، له به ر نه وه ي ئيمه پيشتر كيشه مان له گه ل ناو نيشانه كه نه وه بوو كه فيئه كاني تر داوايان ده كرد ناويان له ناو نيشاندا بيت، بو نمونه كورته بالايان داوان ده كرد، بيانوويه كه هه بوو له وه ي كه ده وترا خاوه ن پيداويستى تايه ت ئيوه ش ده گري ته وه، له راستيدا هه موو كه م نه ناميكي خاوه ن پيداويستى تايه ت، به لام هه موو خاوه ن پيداويستى تايه تيك كه م نه نام نييه، په عنى له گه ل ماده كاني تري شدا من هه مان تيبينيم هه يه، لابردي وشه ي (خاوه ن پيداويستى تايه ت) له راستيدا مشكيله كه زور زور گه وره تر ده كات، چونكه خو ي له راستيدا قانونه كه قانونيكي باشه به لام هه نديك كه م و كورتي له جيبه جيكردي هه يه بو نه وه ي هه مواره كه له پيناو چاكردي نه وه كه م و كورتiane بيت، ئيمه له ماده كاني دواتر پيناسه ي (كورته بالا) دانراوه، به لام بو نمونه پيناسه ي (تالاسيما) دانه نراوه، نه گه ر خاوه ن پيداويستى تايه ت له ناو نيشانه كه لابردي تته نها بكر ي ت به كه م نه نام پيم وايه كيشه كان زورتر ده بن، گله يي و گازانده كان زورتر ده بن، بو يه من پيشنيار ده كه م ناو نيشانه كه وه كو خو ي بميني ته وه، له ماده كاني دواي نه وه ش من تيبينيم هه يه كه وشه ي (كه م نه نام) نه خري ته شويني كه م نه نام و خاوه ن پيداويستى تايه ت، وه كو خو ي بميني ته وه له راستيدا نه وه ماده يه، سوپاس.

بهريز د. رېواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، (خديجه) خان، فه رموو.

بهريز خديجه عمر طه:

بهريز سهروكي په رله مان.

له راستيدا من تيبينيم هه يه له سه ر وشه ي (كه م نه نام) له ناو نيشانه كه دا، من پيم وايه كه نه گه ر ته ماشا بكه ين ري ككه وتننامه كاني هه روه ها ياسا كاني نيوده وه له تي له بواري كه م نه نام و

خاوهن پېداوېستې هه موويان به و ناراسته نه كه هېچ جياكارىبهك له نيوان كه سانى كه م ئندام نه كړېتن، ئه وانېش وه كو كه سانى ئاسايى ژيانى ئاسايى خوږيان به رده وام بن و دژى هه موو جياكارىبهكن، به لام خودى ئه و وشه يه كه ده لپى كه م ئندام يه عنى نېشانه ي ئه وه يه كه ئېمه ده مانه وپت جياكارىبهك بكه ين، كه م ئندام جياوازه له كه سه كى ئاسايى، ئه وه ش له وان ه يه له رووى د ه روونېشه وه ته ئسېرېكى باشيان له سه ر دروست نه كات، بوږه من پېم وايه كه نه گه ر ته نيا بلپين (ياساى هه مووى يه كه مى ياساى ژماره (۲۲) ي سالى (۲۰۱۱) ي ياساى ماف و ئېمىتيازاتى خاوهن پېداوېستې تايه ت له هه رېمى كوردستان)، واته ئه و وشه ي (كه م ئندام) ه نه مېنېت باشتره، زور سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسين / سه روكى په رله مان:

سوپاس، (روژان) خان، فه رموو.

به رپز روژان ابراهيم على:

به رپز سه روكى په رله مان.

وه كى (خديجه) خان ئامازه پېكرى كو يا ده سته واژا (كه م ئندام) ئه ف لسالېت هه شتا هه تا نو وه تا داده مى به حسى ماف و ئېمىتيازاتېت خاوهن پېداوېستې تايه ت يان خاوهن كه م ئندامى هاته كرنى سهد و پېنجى نو ده وله تا سه ر ئىتيفاقىبه كى ئىمزا كرن، كو ئه ف ده سته واژه بكار نه يه تن ده سته واژه (كه م ئندام) به لكى شينا وى ده سته واژه (خاوهن كه م ئندامىبه تى) ده سته واژه كى جوانتره و رېك و پېكتره كو ئه و كه سا هه ست پېنه كه تن كو كه م ئندام ئه قى قى شكلى نا قى لېبكه ن، به لكو خاون كه م ئندامىه تى بيتن، هه روه سا دا منه زه ماتېت گرېداى بصحى ژه وه كه و (WHO)) هه تا (UN) ژى زور جارا ئىعلانيه ت خودا قى ده سته واژه ي به كار دئينن، قى جا نه خاس مه سه له ن نوو كه ل (۲۰۲۱) ئه م ديسان قى ده سته واژه ي به كار بينن قه ئه مپن هاتينه ياسايه كى راست كه ن دگه ل ياسايى ئه م هه ز دكه ين ده سته واژه كه م ئندامىه تى بيته (خاوهن كه م ئندامىه تى)، زور سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسين / سه روكى په رله مان:

زور سوپاس، لېژنه تايه ته منده كان خوتان قسه تان هه يه؟ كاك (د. بزار)، دواتر (حسيبه) خان.

به رپز بزار خالد عبدالله:

به رپز سه روكى په رله مان.

جه نابت سه باره ت به ناو نېشان قسه ت كرد ئه و مه جاله ت دا كه سه باره ت به ناو نېشان كى قسه ي هه يه، ئه و قسانه ي كراون موته علقن به مادده ي (۱) يه عنى ئېستا له سه ر ناو نېشانين ئه و قسانه ي كه كراوه هه مووى له سه ر مادده ي يه كه زمينه ن، جا نازانم ئه وه وه رگرين ئه و پېشنيارانه يان نا، چونكه عينوان جيايه له مادده ي (۱)، ئه و قسانه موته علقن به مادده ي (۱) نه به ناو نېشان.

به رپز هيمن احمد حمه صالح / جيگرى سه روكى په رله مان:

به لى، (حسيبه) خان، فه رموو.

بەرپز حسيبه سعيد ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتيوانى كاك (بزار) دهكەم، ئيمە ليرەدا بەس لە سەرەتا عینوانەكەمان هەبوو، ماددەى يەكەم ديبینە سەر ئەگەر یەعنى وەكو شیکردنەو وەیه کیش بە تەواوی هەڤالان ئیمە وەكو لیژنەى تایبەتمەندى چەندین کۆبوونەو وەمان هەبوو، هەم لەگەڵ بەشى یاسایى وەزارەتى کارو کاروبارى کۆمەلایەتى هەم لەگەڵ ریکخراوەکان کەم ئەندامان، کورته بالایان، ئەوانەى کە تایبەتن بەو پرۆژە و پيشنیازه هەموارکراوه، بەلام بە گشتى ئەگەر بيبینە سەر واقعه کە کورته بالایان لەگەڵ ئەو نەبوون کە ئەوان بخريئە ناو یاسايەك کە تایبەت بە خويان نەبیت، لەهەمان کاتدا ئەوانەى خاوەن پيداويستى تایبەتیش دەیان ويست، کەواتە ئەمە لیرانەدا ئەو پيشنیاز و پرۆژە هەموارکراوه خزمەتى تەواوی چين و تويزه کان دەکات، ئيمە سەرەتا دامان نابوو ناو نيشانەكە بەو هەى بېتن کە بليين (ياسای ماف و جياوکه کانی خاوەن پيداويستى تایبەت لە هەريمی کوردستان) کە باس لە خاوەن پيداويستى تایبەت دەکەى هەموو چين و تويزه کان دەگریتەو، کورته بالایان، کەم ئەندامان، ئەگەر باس لە تالاسيما بکەين جۆره ها نهخۆشى گوازاوهى تريشمان هەيه، کەواتە ئەگەر هەموو عینوانى یاسايەكە لە کۆى بابەتەكە زیاتر دەبیت، بۆیه یەعنى ديسا پشتيوانى لە كاك (بزار) دهكەم، بابيينە سەر مناقه شه کە لە پرۆژەى حکومەت و لە پيشنیازه کەى لیژنەكەى خۆمان ناو نيشانیکى یه کگرتوو مان هەلبژاردوو، دواتر برادەران سەرنجیان هەبیتن وەرى دەگرين و بەرپز وەزيرى کارو کاروبارى کۆمەلایەتیش ليرەيه هەر تەعليقیکى لە سەر کۆى پرۆژەكە هەبیت با خۆى وەلام بداتەو، سوپاس.

بەرپز هيمن احمد حمه صالح / جينگرى سەرۆكى پەرلەمان:

(شادى) خان، فەرموو.

بەرپز شادى نوزاد و هاب:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

هەر تيبينيهك لە سەر ئەو ناو نيشانەى کە لە هەموارەكە دياريمان کردوو راستە ئەو قسانەى کە کران لە سەر مەسەلەى ناوى ياساکه، خاوەن پيداويستى تایبەت بېت ياخود خاوەن کەم ئەندامى بېت، بەلام بەرپزان لە دواين ئەو ئەبدەيتانەى کە لە سەر ئاستى جيهان بۆ کەسانى کەم ئەندام کراوه کە خاوەن پيداويستى تایبەتیش ئەگریتەو و ناو هەكەى (أشخاص ذوي العاقه) کە تەرجه مەى دەکەیتە سەر کوردى کەسانى کەم ئەندام دەگریتەو، نەك خاوەن کەم ئەندامى، پيم وایه ئەم ناو نيشانە دەقیكى زۆر زۆر باشە و ناو نيشانیکى زۆر باشە بۆ ياساکه، ئيمە لە لیژنەى تایبەتمەند کە لیژنەى مافى مرۆف و لیژنەى کاروبارى کۆمەلایەتيدا زیاتر لە سال و نيوک کارمان لە سەر ئەو کردوو کە کام موسته له حاتانه باشترین له پیناوى هەموو چين و تويزه کاندە کە داينيين، بۆ ئەو تيبينيهى ياخود کەم ئەندامان جيا نه کراونه تەو کورته بالایان و تالاسيما دانەنراوه، ئيمە پیمان وابو وەكو (حسيبه) خان ئاماژەى پيدا ئەگەر یه کیک لە فيئەکان دابنيين دەبى هەموو فيئەکان دابنيين، بەو شیوهیه ناو نيشانەكە ناو نيشانەكى زۆر دوور و دريژ دەبیت، ناتوانين مەفهومی تەواوی ناو هەرۆكى ياساکه بگهيه نى، سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، (ليزا) خان، فەرموو.

بەرپىز لىزا فلك الدين صابر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەرچەندە لېژنە تايىبەتمەند روونكردەنە ۋە ھىيان دا لەسەر ئەم بابەتە بەلام منىش لەگەل بۆچۈنەكەى بەرپىز (خىدىجە) خانم لەسەر ئەۋەى كە بۆ موراعە تىكردى لايەنى دەروونى ئەۋ خەلكانەى كە پىيان دەوترىت خەلكى خاۋەن پىداۋىستى تايىبەت ۋا باشتى وشەى (كەم ئەندام) لە ناۋىشانەكە لىبىرىت ۋ بە ھەمان شىۋە تەنھا (خاۋەن پىداۋىستى تايىبەت) بىمىنىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك (مم)، فەرموو.

بەرپىز مم اسكندر مم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لگورىيا ئاخافتىت ھەقالا تايىبەت ۋەكو (ليزا) خانى ئامازە پىكرى بابەتى كەم ئەندام بوو، تىشتەكى دەۋلىيە يەنى رىكەقتەنەكا دەۋلى ھاتىە كرن كەم ئەندام، كەم ئەندامە يەنى زۆر قسەمان كىرد لەسەر ئەۋ بابەتە بەس كاتىك كەسىك كەم ئەندام دەپىت خۆزگە ۋا نەبوايە بەس كەم ئەندامە تۆ ناتوانى شناقەكى تر لسەر دابىنى ئەمە دەۋلىيەن بەكاردىنى لەھموو دونيا، بۆيە مناقەشەكى زۆرمان كىردوۋە لگەل رىكخراۋە تايىبەتمەندەكانىش لەسەر ئاستى دەۋلى مناقەشەى ئەۋ بابەتەمان كىرد كەم ئەندام، كەم ئەندامە يەنى ناپىت دەستكارى تىدا بىكرىت، سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، بەرپىز ۋەزىرى تايىبەتمەند ئەگەر جەنابت سەرنجىك تىبىنىيەك؟ كۆپىستان خان فەرموو.

بەرپىز كۆپىستان محمد عبدالله / ۋەزىرى كارو كاروبارى كۆمەلايەتى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس بۆ ئەم دانىشتەنە، سوپاس بۆ ئەم پەرۋىشەتان بۆ ھەموارى ياساى ماف ۋ ئىمتىيازاتى كەم ئەندام ۋ خاۋەن پىداۋىستى تايىبەت، ديارە ۋەكو ئامازەشتان بۆ كىرد كە پەرۋەيەكىان لەلايەن ئەنجومەنى ۋەزىران ھاتوۋە ۋ پەرۋەيەكىش لەلايەن ژمارەيەك لە پەرلەمانتاران، ئىمە لەسەر مەسەلەى ناۋىشان پىمانوايە دەستەۋاژە كە پىشتىرىش لە پەرۋەكەى خۆمان ھاتوۋە خاۋەن كەم ئەندامى ۋ كورتەبالايانە، دواى ئەۋەى كە ئەم دانىشتەنە ھىن كرا چەند بەدواداچونىكمان كىردوۋە ديارە ئۆتىزم، تالاسىمىيا ئەمانە خاۋەن پىداۋىستى تايىبەتن ۋ كەم ئەندام نىن، خۆشتان ئەزانن زياتر لە ۳ ھەزار ئۆتىزم ھەيە لە ھەرىمى كوردستان ئەگەر خاۋەن پىداۋىستى تايىبەتى لى لىبەرىن مافى ئەۋانە ئەفەوتى، مافى تالاسىمىيا كەم ئەندامى نىيە سەلما خان ئەۋە رىكخراۋەكانى كەم ئەندام ۋ ئەۋە ھىنەكان كەم ئەندام نىيە ئۆتىزم، چۈنكە ھىچ كەم ئەندامى خۆ دەزانن ئەندامىكى كەمە بەس ئەۋە ھىچ ئەندامىكى كەم نىيە، تالاسىمىياش بەھەمان شىۋە نەخۆشى خويىنى ھەيە، بۆيە بە پرواى ئىمە بەۋ تەعريفەى كە ھەيە

بۇ خاوەن پېداۋىستى تايىبەت بىمىننەتەۋە تەعريفەكە، چۈنكى خۇي لە ئەساسدا خاوەن پېداۋىستى تايىبەتەش زۆر بەرفراوانە، تەنانەت زۆر ھالەت ھەيەكە خاوەن پېداۋىستى تايىبەتە و پېداۋىستى بە ھىچ ھاۋكارىيەك و ئەۋە نىيە، بۇيە ئىمە پېماناۋايە خاوەن كەم ئەندامى، خاوەن پېداۋىستى تايىبەت، كورتەبالايان، چۈنكى كورتەبالا نە كەم ئەندامە نە خاوەن پېداۋىستى تايىبەتە، ئەمە داۋاي خۇيانەكە بە نووسراۋ بەسەردان داۋايان كىردوۋە ناۋيان بېت لە پىرۇژەكە، لە ياساكە، پېشتىر ئىمە سالى ۲۰۱۱ كە ئەم ياسايەمان پەسەند كىردوۋە ئەۋان ھاتنە پەرلەمان داۋاي ياسايەكى تايىبەت بە خۇيانيان دەكرد، لەسەر ئەۋەكى ياسايەكيان بۇ دەرىكەين وتيان ناومان مەنووسن، بەلام ئىمە پېشنيار دەكەين خاوەن كەم ئەندامى، خاوەن پېداۋىستى تايىبەت، كورتەبالا، چۈنكى ئەبى خاوەن پېداۋىستى تايىبەت بنووسرى، ئۆتيزم و تالاسىميا چەند ھالەتتىكى دىكە بى بەش دەبن لەو ماف و ئىمتيازە بە نانەۋەكى ئەۋ پېناسەيەكى كە بۇ خاوەن پېداۋىستى تايىبەت كراۋە لە ياساكە، لە ھەموو ماددەكان كە ناۋى كەم ئەندامى يەت خاوەن پېداۋىستى تايىبەت و كورتەبالاي بۇ زىاد بىكرىت، سوپاس.

بەريز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، ئىزافەيەكتان ھەيە لىژنەكى تايىبەتمەند؟ ئەگەرنا دەكى كاك بزار فەرموو.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

ۋەكى پېشتىرىش ئامازەم پېيدا ئىمە لەسەر ناۋنیشان بوۋىن، ئەۋ گىفتوگۇيانە ھەموۋى مۇتەئەلقن بە ماددەكى ۱/ بەلام كېشە نىيە رۇبىشت، لېرە بەس ھەز دەكەم تەۋزىحەك بەدەمە ئەگەر بە رۇخسەتى جەنابتان بى پىرسىيارىك ئاراستەكى ۋەزىرى تايىبەتمەند دەكەم، چۈنكى مورتەبتە ئەگەر تەماشى ماددەكى ۲/ بىكەين لەراپۇرتى لىژنەكى ياسايى كە ھاتوۋە تەعريفى كەم ئەندام كىردى لېرە، مادام تەعريفى كەم ئەندامى كىردوۋە بەشپوۋەيەكى تىرجيا لەۋ پېناسەكى لە ياسا ئەسلىيەكەدا ھەبوۋە ئايا ئەمە كافيە بۇ ئەۋەكى ئۆتيزم و ھەموو ھالەتەكان بىگرىت يان نا؟ چۈنكى ئەۋە مورتەبتە بەۋ تەعريفە لە عنوانى ماددەكە؟ ئەگەر جەنابى ۋەزىرى تايىبەتمەند تەعريفى كەم ئەندام بىخوئىنەت ئەۋەكى لەراپۇرتى ئىمەدايە.

بەريز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەريز جەنابى ۋەزىر فەرموو.

بەريز كوئىستان محمد عبدالله/ ۋەزىرى كارو كاروبارى كۆمەلايەتى:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

بەلى بە دىنبايىيەۋە خوئىندومەتەۋە ھەرچەندە من راپۇرتەكەم بەفەرمى پى نەگەبىشت بوو خۇم داۋام كىرد، خوئىندومانەتەۋە و دانىشتنمان لەسەر كىردوۋە دوئىن لەگەل ياسايىيەكان و خەلكى تايىبەتمەند بەپىي ئەم پېناسەيە ئۆتيزم و تالاسىميا كەم ئەندامى نايان گىرئەتەۋە، چۈنكى خۇي ئەساسەن تا ئىستا نازانرى ئۆتيزم كېشەكەكى چىيە؟ دوۋەم/ ۋەكى باسەم كىرد تالاسىميا كېشەكى جەستەيشى نىيە، كېشەكى خوئىنى ھەيە، بۇيە نايانگىرئەتەۋە، بۇيە داۋا ئەكەين كە خاوەن پېداۋىستى تايىبەت ئىزافە بىكرى بەۋ تەعريفەكى كە لە ياسا كۆنەكە ھەيە.

بەرپز د.ههيمن احمد حمه صالح / جىگري سهروكى پەرله مان:

زور سوپاس، ماددهى ۱/ بهرپزان فەرموو، فەرموو.

بەرپز رۆزان ابراهيم على:

بەرپز سهروكى پەرله مان.

ماددهى (۱):

ناونيشانى ياساى ژماره/۲۲ ى سالى ۲۰۱۱ ياساى ماف و ئىمتيازاتى كه م ئەندام و خاوهن پيداويستى تايبهت له ههريمى كوردستان - عيراق هه موار ده كرپت و بهم شيوه يه ي خواره وه ده خوئندريته وه:

۱ - ياساى ژماره/۲۲ ى سالى ۲۰۱۱ ياساى ماف و ئىمتيازاتى كه م ئەندامان له ههريمى كوردستان - عيراق.

۲ - دهسته واژه ي كه م ئەندام جيگه ي دهسته واژه ي كه م ئەندام و خاوهن پيداويستى تايبهت ده گرپته وه له هه ر شوپنكي ئه م ياسا يه دا هات بيت . سوپاس.

بەرپز د.ههيمن احمد حمه صالح / جىگري سهروكى پەرله مان:

به لئى هه ر بهرپزيك ئه يه وي گف تو گو له سه ر ئه م مادده يه بكات با ده ست به رز بكات ه وه تا ناوه كان تو مار بكه ين، كا ك ياسين، سلمه خان، جوان خان، د، گه لاويژ، له نجه خان، ئه مجاره جياكار يه كي پوزه تيف بو كا ك ياسين ئه كه ين فەرموو.

بەرپز ياسين خضر طه:

بەرپز سهروكى پەرله مان.

به ناوى خودا، به خپر هاتنى جه نابه ي هه ردوو وه زي ره بهرپزه كان ئه كه م، والله بهرپز سهروكى پەرله مان، ده لئى ياساى ژماره/۲۲ ى سالى ۲۰۱۱ ماف و ئىمتيازاتى كه م ئەندامان له ههريمى كورستان، من پيم باشه كورته بالا و ئوتيزميشى بو زياد بكرپت، له بهرئه وه ي كورته بالا زورن، ئوتيزميش زورن، هيج ئيشاره تىكى به وه نه داوه به س ده لئى كه م ئەندام، كه م ئەندام ئه و كه سه يه كه چاوه كي له ده ست دابه ي، يان ده ستىكى له ده ست دابيت. به لام كورته بالا ئه گه ر بلپى هه موو گيانيشى له ده ست داوه يه عنى بلپم چى چ ناوه كي لئ ده نپى، پيم خوشه هاورپيانيش پشتگيريم بكه ن ئه و دوو شته ي بو زياد بكرپت، ئوتيزم و كورته بالا، سوپاس.

بەرپز د.ههيمن احمد حمه صالح / جىگري سهروكى پەرله مان:

سوپاس، سهلمه خان فەرموو.

بەرپز سهلمه فاتح توفيق:

بەرپز سهروكى پەرله مان.

من پيشنياره كه ي خو م ته ئكيد ده كه مه وه و كا ك بزار و ايزانم له ناونيشان وه رى ناگرن تا بينه سه ر مادده كان، سوپاسى جه نابه ي وه زي ره ده كه م به راستى هيوادارم قسه كان به هه ند وه ربگيردرپن، چونكه خاوهن پيداويستى تايبهت ئه گه ر له قانونه كه لابه دى له ناونيشانه وه جارپكى تر ته ئكيد له سه ر ئه وه ده كه مه وه ئيمه پيشتر كپشه مان له گه ل يه ك فيئه هه بوو كه كورته بالا كان بوو داوايان ده كرد بروات، من جه خت ده كه م له سه ر ئه وه ي كه هه بيت، به لام ئيستا به فيئه كانى

تريش دینہ ناو، بۆنموونه داون، ئۆتیزم، تالاسیمیا، نه خوۆشه کانی تريش که هه ن، ئیمه که خاوه ن پیداوایستی تایبته لاده بهین ئەوانه کهم ئەندام نین، داون کهم ئەندام نییه خاوه ن پیداوایستی تایبته، تالاسیمیا کهم ئەندام نییه خاوه ن پیداوایستی تایبته، ئەگەر تۆ له عنوانه وه لای بده یه عنی ئەو کاته به راستی هه مواره که ده ستکاری نه کهین با شتره، هه ره یچی لی نه کهین، بۆیه ئەو پېشنیاره ی که حکومه ت خو ی کردوو یه تی یاسای ئەوه ی که به رپز جه نابی وه زیر گو تی هاوشپوه ی ئەوه ی که ئەو وتی کهم ئەندام و خاوه ن پیداوایستی تایبته و کورته بالاکان له عینوان بی، چونکه کورته بالآ نه خاوه ن پیداوایستی تایبته، نه کهم ئەندامه، فیه یه کی تایبته و باوه رپش ناکه م قانونیکی تایبته تیان بۆ ده رچیت، له ناو ئەم فیه ئەیا که جیگه ی ده کریته وه له م قانونه با تیایدا بی و فیه کانی تريش له پیناسه ی خاوه ن پیداوایستی تایبته دا لانه درین، به راستی ئەو هه مواره ی که له به رده ستی ئیمه یه هه مواریکی زۆر زۆر مه تر سیداره له سه ر تو یژی خاوه ن پیداوایستی تایبته و کهم ئەندامان له هه ری می کوردستان هیوادارم چاک بکری ت، سو پاس.

به رپز د. هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سه رۆکی په رله مان:

کاک بژار با به رپزانی تريش وه ریگرین ئینجا، ببورن فه رموو.

به رپز بژار خالد عبدالله:

به رپز سه رۆکی په رله مان.

ئوه پروژهی حکومه ت له به رده ستمانه جه نابی وه زیر ئاماژهی پیدای که خاوه ن پیداوایستی موهیمه له ناو نیشاندا هه بیته، ئوه پروژهی حکومه ته، حکومه ت خو ی خاوه ن پیداوایستی تایبته لابرديه، نه لیژنه ی یاسایی ئەو کردیه، نه لیژنه ی مالیش، سه باره ت به ئەم راپۆرته ش دلنیا به ئەندامانی لیژنه ی یاسایی لیره ت ته قریبه ن سی جار ان ئەم راپۆرته مان گو ی، ئوه پروژهی حکومه ت به شپوه یه که، حکومه ت ئیستا مه سه له ن هه ندی تیبینی تر هه یه، به لام بۆ ئەوه ی له سه ر ئیمه و لیژنه ی تایبته تمه ند نه شکیته وه ئەوه پروژهی حکومه ته، حکومه ت خو ی داوای کردیه که خاوه ن پیداوایستی تایبته نه مینیت له عنوان و له یاساکه دا، ئوه پروژهی حکومه ت له به رده ستمانه.

به رپز د. هیمن احمد حمه صالح/ جیگری سه رۆکی په رله مان:

سو پاس، به رپز جوان خان فه رموو.

به رپز جوان یونس محمد:

به رپز سه رۆکی په رله مان.

ئوه راپۆرته ی له به رده ستی ئیمه دایه نوو سراوه لیژنه ی مافی مرۆف و لیژنه ی یاسایی ئەو راپۆرته یان ئاماده کردوو، لیژنه ی یاسایی له کۆتاییه که ی دا ئیمزایان کردوو هه ئوه ی تیبینی هه بوو نووستی تیبینیم هه بووه، ئەوه ی نه یبووه ئیمزای خو ی کردوو، ئیمه که گفتوگو له سه ر هه ر پروژه یاسایه ک ده کهین ئەوه خویندنه وه ی دووه مه و له خویندنه وه ی سییه م ده بیته ده نگدان که پوو نکر دنه وه شمان پی ده دریت دوو، سی پوو نکر دنه وه ی جیامان پی ده دریت ئیمه له پوو نکر دنه وه کان تی ناگهین، یه ک پوو نکر دنه وه ی به ته فاسیل پیمان بدریت تا کو له مه وزوعه که وه کو خو ی تی بگهین، من له سه ر ماده ی ۱/ پشتگیری سه له مه خان ده که م، هه مان

پېشنيارم هه يه كه كه ئەندامى و خاوهن پېداويستى تايبەت له ناو ياساكه وهكو خوڤى بمينيت، سوپاس.

بهريز د.هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، د.گه لاويژ فهرموو.

بهريز گلاويژ عبید عثمان:

بهريز سهروكي په رله مان.

ليړه من جاري تيبينه كه له سهر نه وه يه ماده ي ۱/ و ناو نيشانه كان، يه عني دووباره كراوه ته وه له ماده ي يه كه له ياسا نه سليه كه ي نه وه ده بيته وه ماده ي ۱/ يان نا؟ چونكه به پراستي نه وه هه مواره ده بي ماده به ماده ده بي هه موار بكرئ نه ك ليړه بيته ماده ي يه كه م و له وپش ماده ي يه كه م نييه، به نيسييه ت به لاداني دهسته واژه ي كه م ئەندام، داناني كه م ئەندام له جيگه ي كه م ئەندام و خاوهن پېداويستى تايبەت به پراستي نه وه ناكريت، چونكه له زمنى ياساكه كورته بالا دانراوه، كورته بالا خاوهن پېداويسته ده توانين داينين له و زمنه، به لام ناتوانين له كه م ئەندام داينين، چونكه ئەندام يكي جهسته ي كه م نييه، به نيسبت ناو نيشاني ياسايه كه پيم باشه بيته ياساي ژماره ۲۲/ ي سالي ۲۰۱۱ ياساي پاراستن و ماف و ئيمتيازات نه ك به س ماف و ئيمتيازات.....

بهريز د.هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكي په رله مان:

ئاخر به س نه وه مان تي په پاند، فهرموو.

بهريز گلاويژ عبید عثمان:

بهريز سهروكي په رله مان.

ئاخر به س له ماده ي ۱/ نووسراوه كه ناو نيشانه كه، بويه نه وه هه له يه كه هه يه ليړه له ماده ي ۱/ و ناو نيشانه كه، بويه موداخه له شمان نه كرد له ناو نيشانه كه، چونكه له بهر ماده ي ۱/ بويه پيم باشه بكرته ياساي پاراستنى ماف و ئيمتيازاتي كه م ئەندامان و خاوهن پېداويستى تايبەت له هه ريمي كوردستان - عيراق، سوپاس.

بهريز د.هيمن احمد حمه صالح/ جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، له نجه خان فهرموو.

بهريز لنجه ابراهيم عبدالرحمن:

بهريز سهروكي په رله مان.

به خيرهاتنى وه زيره بهريزه كان ده كه م، له ماده ي ۱/ خالي ۲/ پيش نه وه ي بيمه سهر شرح كردنى ماده كه بهريز وه زيري كاروباري كومله لايه تي روونى كرده وه كه خاوهن پېداويستى تايبەت له گه ل كه م ئەندام جياوازيه كي هه يه نه وپش له بهر نه وه ي حالاتى ئوتيزم و بليين نه و بابه تانه ي هاوشيوه ن كه م ئەندام نين، به لام ليړه كه ده لئ دهسته واژه ي كه م ئەندام جيگه ي دهسته واژه ي كه م ئەندام و خاوهن پېداويستى تايبەت ده گريته وه، ئايا نه وه له ئيمتيازاته كان وا ناكات ئوتيزم و نه وانه كه كه م ئەندامن ليى بي به ش بن؟ نه وه پرسياوه هيوادارين وه لاممان بده نه وه، زور سوپاس.

بەرپز د. ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلە مان:

سوپاس، لىژنەى تايبەتمەند؟ حسيبە خان فەرموو.

بەرپز حسيبە سعید ابراھىم:

بەرپز سەرۆكى پەرلە مان.

تېببىنى برادەران جوان بوو، بەلام ئىمەش وەكو لىژنەى خۇمان لە ناوئىشانەكە بەشىوہىيەكى تر داماننا بوو، بەلام دواى ئەوہى كە لەگەل پرۆژەى حكومت ويستمان شتېك نەبېت جودا لەوہى حكومت بەو شىوہىيەى لى ھات، ئەگەر نا زور ئاسايى كېشە لەناو بابەتەكان نييە، دەتوانىن ناوئىشانى بلىين ھەموارەكە بەو شىوہىيەى لى بکەينەوہ وەك ئەوہى لىژنەكەى خۇمان لە ياساى ماف وجياوگەكانى كەم ئەندام و خاوەن پىداويستى تايبەت و كورتەبالايان لە ھەرىمى كوردستان، ھىچ كېشەيەك لەناو ناوہرۆكى ماددەكان بە گشتى نامىنى، سوپاس.

بەرپز د. ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلە مان:

سوپاس، كاك روميو فەرموو.

بەرپز روميو حزيران نىسان:

بەرپز سەرۆكى پەرلە مان.

بى دەچىت ئەو ناوئىشانە زور قسە ھەلگىرېت وەكو ئەوہى كە ئىمە يەكېك لە برادەرانىش باسى ئەوہيان كەرد كە سالىك و شەش مانگە ئىمە لەگەل سەرجم بەشى ھەرە زورى ئەو رېكخراوانەى كە پەيوەستن بەكارى كەم ئەندامى و خاوەن پىداويستى تايبەت و ھەرۋەھا رېكخراوى نىودەولەتېش ئىمە مەجموعەيەك وۆرك شوپ و كۆبوونەوہمان كەردوہ، لەوانەيە يەكېك لە ھۆكارەكانىش ئەوہ بى بۆ ئەوہى پىوہرى نىودەولەتى وەرىگىت، مەسەلەى كەم ئەندامى لەسەر ئاستى جىھان دا ھەر خۆى كەم ئەندامىيە، ئەوہى شادى خان باسى (معاقېن) يان (مەوقېن) پىداكرى، ھۆكارى دووہمىش ئەوہىيە بەراستى من نالىم خەلەل بەلام جياوازى لەبىروبوچوون و تىروانىنى لىژنەى ئىمە وەكو لىژنەى كاروبارى كۆمەلايەتى و داکۆكى لە مافى مرؤف لەگەل ئەو پرۆژە ياسايەى كە حكومت ناردبووى، ئىمە زورجار دەلېين دەبى ئىمە موراعاتى پرۆژە ياسا بکەين بۆ ئەوہى نەبېتە بارگرانى لەسەر حكومت، يەنى نىمچە خەلەلېك بووہ لە نىوان ھەر دوو پرۆژەكە و بىروبوچونى لىژنەى تايبەتمەند، بەلام من پىموايە وەكو ئەوہى كە ھاتوہ شتېكى شاملە و ھەموويان دەيانگرېتەوہ، سوپاس.

بەرپز د. ھېمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۆكى پەرلە مان:

سوپاس، كاك بزار فەرموو.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلە مان.

پرسىيارەك ئاراستە كرا، جوابى ئەو پرسىيارە دەدەين، سەبارەت بە عنوان و ماددەى ۱/ عنوانى راپۆرتەكە جيايە لە ماددەى ۱/ ئەگەر تەماشاي پرۆژەى حكومت بکەين ئەوہى لە حكومت ھاتوہ و لەگەل راپۆرتى لىژنەى تايبەتمەندى پەرلەمان لەگەل كلىشەى بىدايەتى راپۆرتى لىژنەى ياسايىش لە ھەر سىڭكيان ناوى ياسايەكە وەكو خۆى ھاتوہ ھەموارى ياسايەكە، لېرەكە لەسەرئ ئامازە بە عىنوانەكە ديارە ئىمە ناتوانىن، يەنى لەگەل ماددەى ۱/ دەمچ بکەين، دوو

شتى زۆر لىك جيان، ئىمە بەيپى پەيرەويىش بىت دەبىت كلىشەى سابتى راپۇرتى لىژنەش بى، عنوانەكە لە ياساى ھەموارى يەكەمى ياساى ژمارە ئەوئەندەيە، ئىنجا دواتر دىين چونكە ئەمەش ياسايە دواتر تەعدىي ياسايە، بەلام ھەر ياسايە، ئىنجا دىين ماددەى ۱/ محاولە دەكەين عنوان بگۇرپىن، عىنوانىش دەگۇرپى لەو جەلسە و رەئى حكومت دگەل ئەندامانى پەرلەمان ئەوكات جەلسەى داھاتوو دەتوانىن عنوانى ياسايەكە بگۇرپىن، بەلام ئەوئەى لەسەرى ياساى ھەموارى يەكەم ئەوئە دەبىت ھەبىت ھىچ كىشەى تىدا نىيە لەگەل ماددەى ۱/، ماددەى ۱/ جىايە و عنوانەكەش جىايەيە، بەلام دائىمەن تەعدىلى ياساكە ھەندى ئالۆزە يەئنى زۆر معقدە، زۆر سوپاس.

بەريز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەريز وەزىرى تايبەتمەند فەرموو.

بەريز كوستان محمد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

راستە ئىمە لە ياسايەكە تەنھا نووسىومانە خاوەن كەم ئەندامى و كورتەبالا، بەلام ئەم پرۆژەيە و ئەم ھەموارە لەبەر ھەستىارىيەكەى ئىمە دواترىش بەدواداچوونمان كىردوو و پىكخراوەكانى كەم ئەندامىمان بىنيو، بۇيە زۆر ئاسايىشە كە ئىمە ئىستا داوا بكەين كە بكرىتە كەم ئەندامى و خاوەن پىداويستى تايبەت و كورتەبالا، ئىمە لە پەرۆشىيمان، دواى ئەوئەش كە پرۆژەكەمان ناردوو، جارىكى دىكە بەدواداچوونى خۆمان كىردوو و كۆبوونەوئەى خۆمان كىردوو، ئەوئە لە پەرۆشىمانە كە كۆبوونەوئەمان كىردوو و جارىكى دىكە وىستوو مانە ناوونىشانەكە بەقەدەر ھەموارەكە بىت، ئەمە ھەر بۇ روونكىردنەوئە، بەلام من تەئكىد دەكەمەوئە لەسەر ئەوئەى كە خاوەن پىداويستى تايبەت بىنئىتەوئە و كورتە بالاشى بۇ زىاد بكرىت، بەو ھۆكارانەى كە زۆر لە بەريزانى پەرلەمانتاران روونىان كىردوو و سوپاس.

بەريز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ماددەى ۲/ بەريزان فەرموون بخوئىننەوئە، فەرموو.

بەريز رۇژان ابراھىم على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۲):

۱ - خالى ۴/ ي ماددەى يەكەمى ياساكە ھەموار دەكرىتەوئە و بەم شىوئەيەى خواروئە دەخوئىندرىتەوئە:

۴/ ئەنجومەن: ئەنجومەنى چاودىرى و شىاندنى كەم ئەندامان لە ھەريم دا.

۲ - خالى ۵/ ي ماددەى يەكەم ھەلدەوئە شىتەوئە و ئەم دەقەى خواروئە شوئىنى دەگرىتەوئە:

۵/ كەم ئەندام: ھەر كەسكە كەم توانايى يان ناتوانايەكى تەواوى ماوئە دىرئى جەستەيى، مېشكى، ھزرى، يان ھەستىان ھەيە، زكماك بىت يان دواتر رووى دابىت بەجۇرئىك لە كاتى مامەلە كىردن لە دۇخ و بوارە جىاوازەكان دا نەتوانن توانا كاراى خۇيان ھاوشىوئەى كەسانى تر بەبى ئاستەنگ بخەنەگەر.

۳ - خالى ۶/ ي ماددەى يەكەم ھەلدەوئە شىتەوئە و ئەم دەقەى خواروئە شوئىنى دەگرىتەوئە:

۶/ كورته بالا ئەوكەسەيە كە بەھۆى نارپكى لە سىستىمى گەشەى دا ئاستى بەرزى بالايى بەشپوھەيەكى ئاسايى كەم بېت، ئەمەش بە برپارى لېژنەيەكى پزىشكى پىپۇر دەستىشان دەكرېت.

۴ - برگەكانى ۱۰/۷ ى ماددەى يەكەمى ياسايەكە ھەموار دەكرېت و بەم شپوھەيەى خوارەو دەخوئندرىتەو:

۷/ ناسنامە: ئەو بەلگەنامە تايبەتەيە كە وەزارەت بۇ پېناسى كەم ئەندامان دەرى دەكات و ھەلگەكەى لەو ماف و ئىمتيازاتانەى ئاشنا بېت كە ئەم ياسايە دەيەخشېت.

۱۰/ بىكەكانى ھەواندەو: ئەو بىكانەن كە كەم ئەندامان لەخۇ دەگرن، ئەوانەى شوئىنى مانەوھەيان نىبە و پېويستيان بە كەسانىك ھەيە چاودىريان بكن.

۵ - برگەيەك بە زنجىرەى ۱۱ بۇ ماددەى ۱/ زياد دەكرېت و بەم شپوھەيەى خوارەو دەخوئندرىتەو:

۱۱/ صندوق: صندوقى كۆمەك بۇ چاودىرى و شياندنى كەم ئەندام و كورتهبالاكان. سوپاس.

بەرپز د. ھىمىن احمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ھەر بەرپزىك دەيەوئى گەتوگۇ لەسەر ئەم ماددەيە بكات با دەست بەرز بكاتەو؟ ئەم بەرپزانە ئەيانەوئى گەتوگۇ لەسەر ئەم ماددەيە بكن، سەلما خان، خىجە خان، كاك شىخ زاھر، د،گەلاوئز، كاك حاجى ھەلگەوت، كاك بالانبو ئەتەوئى قسە بكەى؟ كاك ياسىن، كاك شىخ زاھر فەرموو.

بەرپز زاھر محمد على حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپەرھاتنى وەزىرە بەرپزەكانى ھكومت دەكەم، برگەى ۱۰/۷ لە برگەى ۷/ ناسنامە ئەو بەلگەنامە تايبەتەيە كە وەزارەت بۇ پېناسى كەم ئەندامان دەرى دەكات، پېشنيار دەكەين بكرېتە ناساندنى كەم ئەندامان لە جياتى بىكەينە پېناسى كەم ئەندامان، برگەى ۱۰/ بىكەكانى ھەوانەو پېم باشە سىاغەكەى بەو شپوھەيە لى بكرېت، ئەو بىكانەن كە ئەو كەم ئەندامانە لەخۇ دەگرېت كە شوئىنى ھەوانەوھەيان نىبە، لە جياتى شوئىنى مانەو بەكرېتە شوئىنى ھەوانەوھەيان نىبە و پېويستيان بە چاودىرى كەسانى ترە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھىمىن احمد ھەمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك بالانبو فەرموو.

بەرپز بالانبو محمد على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سوپاس، من لەسەر خالى پېنجەمى ئەم ماددەيە قسەم ھەيە، ديارە پېشتر موناقتەشە زۆر كرا لەسەر ئەوھى كە خاوەن پېداوئىستى تايبەت و كەم ئەندام و كورتهبالا، بەلام ئېمە ئەگەر سەيرى پېناسەكە بكەين لە پېناسەكە بەجوانى ئاماژەى پېدراوھە كەم ئەندام كېيە؟ بەلام ئەگەر بە پېى ئەم پېناسەيەش بى ئەوا ئەو كات ئەو كەسانەى كە بۇ نموونە نەخۆشى درىزخايەنى دىكەيان ھەيە، ئەوانەش ھەر ئەچنە چوارچىوھى ھەمان ياساوە ئەگەر خۆى وەكو ئەوھى

هه قالانى ديكه پيشتر ئاماژەيان پيدا، كورته بالا بۇ كەم ئەندامە، كەم ئەندام نىيە، سەلاسىميا بۇ كەم ئەندامە؟ كەم ئەندام نىيە، بەلام لېرە لە پېناسە كە روون كراووتەو كە دەلى كەم ئەندام هەموو ئەمانە دەگرېتەو بەس گرتەو هە ئەمانەش وەكو ئەلپى نەخۇشپە درېژ خايەنەكانى ديكەش هەموو دەگەنە چوارچېو هە ئەم ياسايەو، بەم شېو هە بى ياساكە هېچ ئەشكالېكى تيا نىيە، بەلام خۇ ئەشكرى ئەگەر ئەم ياسايە بكرېت بە يەك، دوو ياسا، ياسايەك دەركرېت بۇ خاوەن پېداوېستى تايبەت ياسايەك بۇ كەم ئەندام، ياسايەكېش بۇ كورته بالاكان، سوپاس.

بەرپز د.هېمەن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خديجه خان فەرموو.

بەرپز خديجه عمر طە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەو ماددەيە برگەي/۱۱ كە هاتوو و پېناسەي سەندوقى كردوو لېرە، من پېم وايە ئەو پېناسەيە پيوېست ناكات، لە بەرئەو هەي كە ئەم سەندوقەي كە دروست دەبېتن لە ماددەي/۴ ي ئەسلى ياسايەكە لە برگەي/۳ دا باسكراو، پېناسەكەي تەواو لەوئ ئاماژەي پېكراو، لە هېچ شوئېنىكى تری ياسايەكەدا تىكرار نەبووئتەو ئەو سەندوقە يەعنى ئەو نىيە كە وشەيەك زۆر تىكرارى تېدابېت پېوېستى بە پېناسەكردن هەبېتن، بۇيە من پېموايە ئەو برگەيە لابرېت باشتەر، هەرەها پېشنياز دەكەم كە پېناسەيەكې تېش كزىاد بكرېتن، چونكە مەبەستى ئەم ياسايە لە راستى دا ئەگەر تەماشايەكەين ئەنجومەنەك دروست دەبېت بە پېي ياسايەكە كە ئەركى سەرەكې ئەو ئەنجومەنە ئەو يە كە ئامادەكردنى ژىنگەيەكې گونجاو بە بۇ خاوەن پېداوېستى تايبەت و كەم ئەندامان، هەرەها پېوېستە كە ئەو پېناسەيە زياد بەكەين ژىنگەي شياو يان ژىنگەي گونجاو كە ئەو دوو موستەلەحەش دەبى تەو حيد بكرى، چونكە لە هەندىك شوئېنى ياسايەكە بەژىنگەي گونجاو هاتوو و لە هەندىك شوئېن ژىنگەي شياو هاتوو، پېناسەكەش بەم شېو يە بېت: برېتېه لە رېكخستن و چاككردنەو هەي جېگا و هەر گۆرانكايەك كە پېوستە بۇ لابرېدى بەرەستەكان كە وا دەكات كەسانى كەم ئەندام و خاوەن پېداوېستى وەكو هەر كەسەكې ئاسايى بە يەكسانى دەستى بگات بە خزمەتگوزارىەكان و سودمەند بېت لە ماف و ئازادىەكان، سوپاس.

بەرپز د.هېمەن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ياسين فەرموو.

بەرپز ياسين خضر طە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خودا، حەوتەم/ ناسنامەي ئەو بەلگەنامانەي كە تايبەتە بە وەزارەت و بۇ پېناسەي كەم ئەندام، يەعنى من دائىمەن پېداگرى دەكەم لەسەر ئەو هەي كە كورته بالا و ئۆتيزم و ئەوانەشى تېبخرېت، يەعنى ئەوانېش بگرېتەو بۇ نەيان گرېتەو؟ خالى/۱۱ كە دەلى سەندوقى كۆمەك بۇ چاودېرى و شياندانى كورته بالا و كەم ئەندامان، ئەو سەندوقە سەرچاوەكەي لە كوئېيە؟ ئايا لە فەرمانبەران يان لە پلە بالاكان دەگرېدرېتەو يان لە پارەي نەوت يان لە پارەي داھات كە بۇيان

دابىرىت، يەنى ھەقوايە ئىشارەتى پى بىرىت كە مەسەلەن ھەر فەرمانبەرىك مانگانە ھەزار دىنارى دائى بۇ ئەو سەندووقەى و بۇ ئەوھى لە خزمەتى كەم ئەندامان دابىرىت، سوپاس.

بەرىز د.ھىمەن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك حاجى ھەلكەوت فەرموو.

بەرىز ھەلكەوت انور خلیفە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ۋەزىرە بەرىزەكان دەكەم، لەسەر ماددەى ۲/ فەقەرەى ۴/ ئەلى: ئەنجومەن: ئەنجومەنى چاودىرى و شىاندنى كەم ئەندامە لە ھەرىم، شىاندنى مەعناكەى زۆر پوون نىيە، ئەگەر ژىاندنە، ئەگەر ژىاندن بە ماناى ژىان بىت، ئەواپىشنىار دەكەم بەم شىوہەى لى بىرىت، بە ژىاندن و چارەسەر كەردنى كەموكوپەكانى كەم ئەندامان لە ھەرىمى كوردستان، شىاندنەكە مەعنا نابەخشى، سوپاس.

بەرىز د.ھىمەن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د.گەلاوئىز فەرموو.

بەرىز گلاوئىز عبید عثمان:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى ۲/ بىرگەى ۵/ كەم ئەندام ھەر كەسكە كەم تواناىى يان ناتواناىەكى تەواوى ماوہ درىزى جەستەى، پىموايە ئەمە تۆزىك رەككە ئەم پىناسەيە، ئەگەر بىتو ناونىشانەكە خاوەن پىداوئىستى تىدا بىنئىتەوہ دەبى لىرە خاوەن پىداوئىتئىش دىسان پىناسە بىرىتەوہ، پىم باشە وای لى بىرىت: ھەر كەسكە كەم مەيەك لە تواناى جەستەىى ماوہ درىزى يان مېشكى يان ھزرى يان ھەستىان ھەيە، زگماك بىت يان دواتر پووى دابىت، ئاواى لى بىرىت باشترە، بە نىسبەت شەشەم كورتەبالا: ئەو كەسەيە كە بەھوى نارپكى لە سىستەمى گەشەى دا ئاستى بەرزى بالى بەشپوہەكى نا ياساىى كەم بىت، ئەمەش بە برپارى لىژنەيەكى پزىشكى پىپۆر دەست نىشان دەكرىت، پىموايە سىستەمى گەشە لىرە زۆر زۆر فراوانە و زۆر شت دەگرىتەوہ، بۇيە پىموايە ئەو كەسەى كە بەھوى نارپكى لە ھۆرمۆنى گەشە ئاوا دابىرىت باشترە، زۆر سوپاس.

بەرىز د.ھىمەن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سەلمە خان فەرموو.

بەرىز سەلمە فاتح توفىق:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من چەند تىبىنەكەم ھەيە لە ئەنجومەنەكە ناوى ئەنجومەنى چاودىرى و شىاندنى كەم ئەندامان و خاوەن پىداوئىستى تايبەت و كورتەبالاكان لە ھەرىمى كوردستان بى، لەراستى دا دىسانەوہ ناكرى پىناسەى خاوەن پىداوئىستى تايبەتەكان لابىرى ۋەكو خوى كە ماددەى پىنجەم ھەلدەوہ شىتەوہ پىوئىست دەكات ئەو دەقەى كە لە قانونە ئەسلەكە ھەيە ۋەكو خوى دابىرىتەوہ، كەم ئەندامىش لە قانونە ئەسلەكە پىناسەكەى گونجاو و جوانترە باشترە لەوہى كە ئىستا ھەيە، چونكە لە كۆتايى پىناسەكەى كەم ئەندامدا دەلى ئەوانەى كە نەتوانن تواناى كارايى خويان ھاوشپوہى كەسانى تر بەبى ئاستەنگ بەخەنەگەر، راستە ئەمانە پىناسەى كەم ئەندام

دەكەين، بەلام ئەمە دەبیتە بیانویەك لەوەی كە هەندیک كەس هەیه كەم ئەندامیشە و دەستیكى نییه و بەلام دەتوانی ئیشەكانی خۆی رایی بكات، چونكە ئەو موستەلەحە و دەستەواژەى ئەخیر دەستەواژەبەكى گونجاو نییه، ماددەى 6/ لە یاسا ئەسلەكە پیناسەى كورته، پیناسەى كەم ئەندامە ماددەكە وەكو خۆى بمینیتەو، كورتهبالا بكریتە برگەبەكەى تر زیاد بكریت لەناو ماددەكەدا، لەسەر برگەى 4/ ناسنامەكە، ناسنامە: ئەو بەلگەنامە تایبەتەبە كە وەزارەت پیناسەى كەم ئەندامانى و خاوەن پیداوێستى و كورتهبالایان جئ بەجیى دەكات، ئەوەى كە وەكو خۆى هەیه، بەلام خاوەن پیداوێستى تایبەت و كورتهبالایانى بۆ جیگە بكریتەو، بنكەكانى حەوانەوئەش بەهەمان شیواز ئەو بنكانە كە ئەندامەكان و خاوەن پیداوێستى تایبەتەكان لەخۆ دەگریت ئەوانەى شوینی مانەوئەیان نییه، یاخود ئەوەى كە كاك شیخ ظاهر گوتى شوینی حەوانەوئەیان نییه، سەندوقەكەش بەهەمان شیواز سەندوقى كۆمەك بۆ چاودیرى و شیاندنى كەم ئەندامان و خاوەن پیداوێستى تایبەت و كورتهبالاكان بیت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.هێمن احمد حمە صالح/ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، لیژنەى تایبەتمەند فەرموون، حسیبە خان فەرموو.

بەرپز حسیبە سعید ابراهیم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

هەر لە قسەكانى كاك بالانبۆ دەست پى دەكەم كە پیدوێستە دوو یاسای جیاواز هەبن، خۆى ئەگەر تەماشای كورتهبالایان و كەم ئەندام و خاوەن پیداوێستى بكەين، دوو تویژن كە معاناتەكانیان وەك یەكە، بۆبە تەنھا زیاد كردنى وشەى كورتهبالایان لە عنوانى یاسایەكەدا تەواوى كیشەكان چارەسەر دەكات و پیدوێست بەو ناكات كە یاسایەكى تایبەت بۆ كورتهبالایان دابریژریت، سەبارەت بە پیناسەى كەم ئەندامان زۆر باسكرا، لەوانە د.گلاویژ و تایبەتەن زۆر هاتەسەر ئەو، ئەو پیناسەیه كە بەرپز د.گلاویژ ئاماژەى پى كرد لە یاسا ئەسلەكە دا كە لە پيش هەموارەكە دا هەیه بەو شیوەیه، بەلام كە هاتین باسمان كرد، لەبەرئەوئەى كەسانى كەم ئەندام و خاوەن پیداوێستى تایبەت بوو بە پیدوێستمان زانى كە بەهەماهەنگى لەناو ئەو پرۆژەبەى كە لە حكومەتەوئە ئاراستەمان كراو وەكو لیژنەى تایبەتمەندیش ئەو پیناسەبەى بۆ دابریژین و دلنیاشتان دەكەینهو كە ئەو پیناسەبە ئیستا لەناو یاسا هەموار كراو كە هەم كەم ئەندامان و خاوەن پیداوێستى تایبەت ئەوانەى كە نەخۆشیهكانیان هەیه، ئۆتیزم بى یان تالاسیمیا یان هەر نەخۆشیهكى تر كورتهبالایانیش هەموویان لە ماف و ئیمتیازاتەكان وەكویەك لەناو یاسایەكە دەستەبەر دەكەن، بە نىسبەت سەندوق، ئەوەى كە مامۆستا خدیجە باسى كرد راستە لە ماددەى 4/ هاتوو، بەلام ئیمە وەكو لیژنەش كە باس لە سەندوقمان كردوو و اللە هەر لەگەل ئەو یەعنى ئیمە بە دوو برگەمان باس كردبوو، سەرەتا باس لەو كرايه كە سەندوقى كۆمەك بۆ چاودیرى و شیاندنى كەم ئەندامان و كورتهبالایان، دووهمیش ئاماژە بەو بكریت كییه ئەو كەسەى كە سەرپەرشتى سەندوقەكە دەكات، ئیمە برگەبەكەمان زیاد كردبوو كە ئەم سەندوقە بە پەرپەرۆك رپك دەخریت كە لە لایەن ئەنجومەنى وەزیرانەوئە دەردەچیت، سەبارەت بەوەى كە كاك حاجى هەلگەوتیش باسى لە شیاندن كرد، شیاندن بەژياندن نایە، بەلكو بە راپینانەوئە دیت، ئەو بنكانەى كە حكومەت لێرەدا دروستى دەكات بۆ كەسانى كەم ئەندام یان خاوەن

پیداویستی تایبەت ئەوانەى كە نەخۆشیه كانیان ههیه و له لایه ن باوانیانوه كه سێك نییه چاودێریان بكات، حكومه ت بنكه ی حه وانوه هیان بۆ دابین ده كات و كه سانى پسیۆر تیدان كه له رێگه ی ئەم پسیۆرانوه دووباره یارمه تی ئەوكه سانه ده درێت بگه رپینه وه سه ر ژيانى ئاسایى خۆیان و سوپاس.

به رپز د.هیمن احمد حمه صالح/ جیگرى سه رۆكى په رله مان:

سوپاس، كاك بژار فه رموو.

به رپز بژار خالد عبدالله:

به رپز سه رۆكى په رله مان.

پیشتریش ئاماژه م پێیدا لیژنه ی یاسایى سێ جار راپۆرتى ئاماده كردوو، راپۆرته كمان ئاماده كرد خاوه ن پیداویستی تایبەت و كورته بالامان تیدا بوو، به شیوازیكى رێك و پێك بوو زۆر دواتر له سه ر داواى لیژنه ی تایبەتمه ند جارێكى تر دوو كۆبوونه وه ی تر لیژنه ی یاسایى ئەنجامى دا هه موو تیبینییه كانی لیژنه ی تایبەتمه ند وه رمان گرت، خۆى ئەم راپۆرته به راستى یه عنى ئەوه ده سه لمینى كه باشتره لیژنه تایبەتمه نده كان وه موومان به رپز تانوه هه ماهه نگ بین له گه ل وه زاره تی مه عنى له كاتى ئاماده كردنى راپۆرت، چونكه به راستى سێ جار راپۆرتمان گۆرپیه، ئیستاش بۆ ئەوه ی ئەندامان له به رچاویان روون بێت، لیژنه ی یاسایى راستاندنى یاسایى و ده ستوورى و راپۆرتى لیژنه ی تایبەتمه ند ده كات، ئەوانى تر پێویسته لیژنه ی مه عنى له رووى ئەكادیمی و علمى و كۆمه لایه تییه وه به رسف بدن، به س پرسیاره ك ئاراسته كرا به رپز سه رۆكى په رله مان، كاك یاسین پرسیارى كرد له برگه ی ۳/ له ماده ی ۴/ كه باسى سه ندوق ده كات ده لپت سه ندوقێك بۆ چاودێرى كردن و شیاندنى كه سانى كه م ئەندام و خاوه ن پیداویستی تایبەت داده مه زرپت له نێو بوودجه ی وه زاره ت دا بوودجه یه كى بۆ ته رخان ده كرپت، ئەو ته مويله كه و ده عى ئەو سه ندوقه دیاره له یاسایه كه دا، له به رئه وه له م راپۆرته باسمان نه كرد بۆ ئەوه ی تیکراره نه ی، ئەخیر تیبینی به رپز سه رۆكى په رله مان لیژنه ی تایبەتمه ند ئاماژه ی پێدا به ماده یه كى سه ربه خو له راپۆرتى ئەواندا باسى سه ندوق كرابوو، ئەو سه ندوقه خۆى له یاساكه دا وه كو هه مان برگه له ماده ی ۴/ برگه ی ۳/ هه بووه، یه عنى ته نیا تیکراره ده بووه وه ئەوه ی لیژنه ی تایبەتمه ند ئیزافه مان بكردبا، له به رئه وه له لیژنه ی یاسایى ئەو ماده یه مان لادا، چونكه تیکرارى دروست ده كرد، زۆر سوپاس.

به رپز د.هیمن احمد حمه صالح/ جیگرى سه رۆكى په رله مان:

سوپاس، فه رموو.

به رپز شادى نه وزاد وه هاب:

به رپز سه رۆكى په رله مان.

هه ر بۆ زانیارى به رپزتان و زانیارى ئەندامانىش ئیمه له لیژنه ی تایبەتمه ند كۆنتاكێكى زۆر باشمان له گه ل وه زاره تی تایبەتمه ند هه بووه له حكومه تی هه رپمى كوردستان بۆ نووسینه وه ی ئەم هه مواره، ته نانه ت هه فته یه ك پێش نووسینه وه ی ئاخى راپۆرت كه ئاراسته ی لیژنه ی یاساییمان كردوو وه زاره تمان ئاگادار كردوو ته وه كه هه ر تیبینییه ك هه ر خالێك، هه ر شتێك هه یه له م راپۆرته ی كۆتایى دا ئەوان پێیان باشه گۆرانكارى تیا بكه ین ئاگادارمان كردوو ته وه

ليژنەى تايبەتمەند، قسە لەگەل جەنابى وەزىر خۆشى كراوہ بە شەخسى و ئەندامانى وەزارەتەيش كە لە كۆبوونەوہ ئامادەبوون، جەنابى سەرۆكى پەرلەمانەيش لە چەند كۆبوونەوہ بەيەكى نووسىنەوہى ئەم ھەموارە ئامادە بوو، بۆيە ھەموو لايەنەكان بەرپز ليژنەى ياسايى ئاگادار بوون كە ئەم ھەموارە نووسراوہ تەوہ، بەلئ راستە چەند جارئك ئيمە راپۆرتەمان نووسى، بەلام دواتر تيبينەكان زياتر و زياتر دەبوون، بۆيە ئيمە پيمان باش بوو كە راپۆرتەكە عەلا ئەكەمەل وەجھ بگاتە لاي بەرپزتەن، بۆيە ئەوئە كاتى خايند، يەك خالى تر بەرپز سەرۆكى پەرلەمان، بنكەكانى ھەواندەنەوہ ئەگەر ئيمە ئەو موستەلەھى كە نووسراوہ ئەوانەى شوينى مانەوہيان نيبە بگەين بەوانەى شوينى ھەوانەوہيان نيبە ئەوہ فيئەيەكى زۆر زۆر گەورە لە كەم ئەندامان دەگرئتەوہ، بەلام ئەوانەى كە شوينى مانەوہيان نيبە موحدەدە و بۆ ئەو كەسانە ئەبئ كە زۆر پيوستيان بەوہ ھەيە كە شوينى مانەوہيان بۆ داين بكرئت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھيمن احمد ھەمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، گولستان خان فەرموو.

بەرپز گلستان باقى سليمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز باوہرم برادەرەكى بەھسى پيناسا كورئەبالا كر خالا/ ٦ دا سەبارەت كورئەبالا و قئ پيناسەيى د پرۆژە ھكومەتئ دا ھاتبى كو دريژيا كورئەبالاين دياركا چەند سانتيمەتر بيتن، بەس چونكى گەشەيا مرؤفان تا تەمەنەكى ديار كرى يەعنى وە بەردەوامە، لەوما وەكو ليژنە مە پئ باش بوو ياسايئ ب قئ رەنگى بيتن و وەكو نوكە د پرۆژا داھاتى، گەلەك سوپاس.

بەرپز د.ھيمن احمد ھەمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپز وەزىرى تايبەتمەند فەرموو.

بەرپز كوئستان محمد عبدالله/ وەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيش ئەوہى من ئەوہ بليئم ھەز ئەكەم يەك رپوونكرئەوہ بەدەم، يەكەم/ ھيچ كەس پەيوەندى بە منەوہ نەكردووہ رەئى منى وەرگرت بيت بۆ ئەوہى بزائن، سەبارەت بە ئەم ھەموارە كاتئك كە راپۆرتى يەكەم نووسراوہ تەنھا يەكەم جار نوينەرى ئيمە بانگ كراون، بەلام ھەر وەكو ليژنەى ياسايى ئاماژەيان بۆى كرد، ئەم راپۆرتە سئ جار گۆردراوہ بە بئ ئاگادارى ئيمە، جگە لەوہ كاتئك ئەم راپۆرتە نووسراوہ خوئندەوہى يەكەم كە يەكەم جار ئيمە بانگكراوين، خوئندەوہى يەكەم ئەساسەن بۆ پرۆژەكەى ئيمە نەكراوو كە بانگيان كرئوون ئەبئ دووہم و سبيەم بابەتەكە مەسەلەكەى ئەوہى كە ئيمە ئيستارپامان كۆرى من ئاماژەم بۆى كرد، بەس لە ناوئيشانەكەدا دواى ئەو ماوہ دووردرئەى كە نوينەرى ئيمە بانگكراوہ، كۆمەليك گۆرانكارى كراوہ بە بئ ئاگادارى ئيمە، بە بئ ئەوہى پرۆژەكەى ئيمە ئەساسەن ھەر ھاتبئتە پەرلەمان ئەوہى خوئيان خوئندەوہى يەكەمى بۆ كراوہ، جگە لەوہ من ئەم راپۆرتە پيم نەگەيشتووہ بە رەسميش، من دوئئ خۆم داوام كرئووہ بۆيان ھيناوم، يەعنى لە كاتئك دا پيوست بوو ياساكە ھەموارەكە بگاتە وەزارەت

له گەل بانگه‌پشتنامه‌که، به لام من خۆم داوام کردوو و په‌رله‌مانتاریکی به‌رپز بۆی ناردوو، تیببینه‌کانیان له‌سه‌ر ماده‌ی ۲/ ئیمه له‌گەل هه‌مواره‌که‌ی خۆمانین، له‌گەل ئه‌وه‌ین که وشه‌ی شیاندن لایبری، چونکه شیاندن که بابه‌تیکه که که‌مه‌ندامی پێویستی به‌ چاره‌سه‌ر هه‌یه، پێویستی به‌ چاودێری هه‌یه، به‌لام شیاندن له‌ کوی شیاندن یه‌عنی ئه‌گونجی له‌گەل ئه‌م بابه‌ته، من له‌ یه‌که‌م کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی شیاندن که ئیستا ناوی ئه‌نجومه‌نی شیاندنه که نوینه‌ری دوو رێکخراوی تیا بووه خۆیان نیگه‌ران بوون له‌ وشه‌ی شیاندن، بۆیه له‌گەل ئه‌سلی یاساکه‌ی خۆمانین، له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی ئه‌وه‌ی که خالی ۵/ له‌ ماده‌ی ۱/ هه‌لوه‌شیتته‌وه، ئیمه له‌گەل ئه‌وه‌ نین هه‌لوه‌شیتته‌وه، چونکه داوامان کردوو خاوه‌ن پێداویستی تایبه‌ت به‌مینه‌تته‌وه، ئه‌وه‌ی که‌م ئه‌ندامی وه‌کو یاساکه‌ی خۆمان و پرۆژه‌که‌ی خۆمان که ده‌لێین خاوه‌ن که‌م ئه‌ندامی به‌و شیوه‌یه‌ بێت، من دووباره‌ی ناکه‌مه‌وه هه‌موو جارێ بلیم له‌ هه‌ر شوینیک ناوی که‌م ئه‌ندامی هات بنووسری که‌م ئه‌ندامی و خاوه‌ن پێداویستی و کورته‌بالا، چونکه له‌سه‌ره‌تا باس کردوو له‌ عنوانه‌که‌ و ل ماده‌ی ۱/ وتوو، له‌به‌رئه‌وه‌ی ئیمه وه‌ك وه‌زاره‌ت وه‌ك حکومه‌ت داوا ئه‌که‌ین تایتله‌که‌ بێ به‌ خاوه‌ن که‌م ئه‌ندامی و خاوه‌ن پێداویستی تایبه‌ت، کورته‌بالا پێویسته له‌هه‌ر ماده‌یه‌که‌ که‌م ئه‌ندامی هات هه‌ر سیکی بنووسری بۆ ئه‌وه‌ی له‌ هه‌موو ماده‌یه‌که‌ دووباره‌ی ناکه‌مه‌وه، بۆ مه‌سه‌له‌ی کورته‌بالا له‌گەل پێناسه‌که‌ی لیژنه‌ی په‌یوه‌ندارین، بۆ حه‌وته‌م/ ناسنامه هه‌ر له‌گەل ئه‌وه‌ی هه‌مواره‌که‌ی لیژنه‌ی په‌یوه‌ندارین که یه‌ته سه‌ر مه‌سه‌له‌ی سه‌ندوق ته‌نها له‌گەل ئه‌وه‌ین شیاندنه‌که‌ی لایبری، ئه‌وانی دیکه له‌گه‌لیاین و سوپاس.

به‌رپز د.هێمن احمد حمه‌صالح/ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

زۆر سوپاس، لیژنه‌ی تایبه‌تمه‌ند ئه‌گه‌ر ئیزافه‌کتان هه‌یه؟ کاک بزار فه‌رموو.

به‌رپز بزار خالد عبدالله:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

ئه‌وه له‌ پرۆژه‌ی حکومه‌ت خۆیدا شیاندن هاتوو، نازانم به‌س لیک تینه‌گه‌یشتنیک هه‌یه له‌ نیوان حکومه‌ت و لیژنه‌ی تایبه‌تمه‌ند دا به‌راستی،

به‌رپز د.هێمن احمد حمه‌صالح/ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

جا با ئه‌وان پێشتر جواب بده‌نه‌وه کاک بزار، فه‌رموو.

به‌رپز بزار خالد عبدالله:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

با ئه‌وه له‌سه‌ر ئیمه نه‌شکیتته‌وه، مه‌جبورین جواب بده‌ین، بۆ ئه‌وه‌ی نه‌لێن لیژنه‌ی یاسایی ئه‌وانه‌ی کردیبه‌.

به‌رپز د.هێمن احمد حمه‌صالح/ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

نا نا شکیتته‌وه، لیژنه‌ی تایبه‌تمه‌ند جارێ ئیوه پوونکردنه‌وه‌ی خۆتان بده‌ن، فه‌رموو.

به‌رپز شادی نوزاد وه‌هاب:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە كۆتا كۆبۈنە دەپ پىش نووسىنە دەپ راپۇرتتە، راپۇرتى ئامادە كراو كە ئىستا لە بەردەستى بەرپزتان دايە كۆبۈنە دەپ لىژنە مان كىردۈۈ بە سەرۆكايە تى سەرۆكى پەرلەمان و بە ئامادە بوونى رېكخراوئىك كە وەزارەت دىارى كىردۈۈ كە رېكخراوئىكى تايبەتمەندە و نوپنەرايە تى رېكخراۋەكانى تى كىردۈۈ كە لە مەجالى كە م ئەنداماندا كار دەكەن، لەگەل كاك ھۆگر كە يەككە لە راپۇرتكارەكانى وەزارەت تى تايبەتمەند لەگەل بەرپرسى ژوورى ياسايى وەزارەت تى تايبەتمەند لە كۆبۈنە دەپ ئامادە بوون، دواتر كۆبۈنە دەپ يەك تىرمان ئەنجام دا لە سەر مەسەلى سەندوقە كە و ھەندى بابە تى تر پىويستمان بەرپاي وەزارەت بوو، گولستان خان و كاك رۆمىو ئىتفاقيان كىرد كە گولستان خان پەيوەندى بە جەنابى وەزىرە دەپ بىكەت و ھەر ئەو كاتە پەيوەندى بە سكرتېرى جەنابى وەزىرە دەپ كىرد و گولستان خان قسەى لەگەل كىردو و چاۋەرپى جۋابىشى بوو، تەنەت ئىمە لەو كاتەش پىمان گوتن لە كۆبۈنە دەپ لەگەل نوپنەرايە تى وەزارەت لە لىژنە تى تايبەتمەند ئاگادارمان كىردنە دەپ و تىمان ھەر تىبىنەك ھەر خالىكتان ھەيە تا يەك ھەفتە كە ئىمە ئاگادار بىكەنە دەپ بە كتابى رەسمى ياخود بە ھەر شىۋە يەك بىت ئاگادارمان بىكەنە دەپ بۇ ئە دەپ تىبىنە كىتانتان و راپو سەرنجە كىتانتان لە ناو راپۇرتى لىژنە دا جى بىكەنە دەپ، كە وەلاميان نە داۋىنە تە دەپ ئىمە چى بىكەن لە لىژنە تى تايبەتمەند؟ زۆر سوپاس.

بەرپز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپز وەزىر فەرمو.

بەرپز كويستان محمد عبدالله/ وەزىرى كارو كاروبارى كۆمەلايە تى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمە پىرۆژە كە ئىمە يە، چوارەم/ ئەنجومەن: ئەنجومەنى چاۋدىرى و خاۋەن كەم ئەندامى و كور تەبالا، ئىمە باسى شىاندەمان نە كىردۈۈ ئە دەپ تا پىرۆژە كە رەنگە لە بەردەمى ھەمووتان بىت، من كەز دەكەم بە و نە فەسە گىتوگۇ بىكەن كە ئىمە ھىچ نە ھا تىۋىن بۇ ئە دەپ خاۋە خواستە ھىچ شى تى لە سەر ئىۋە يان لە سەر لىژنە تى ياسايى بىكەن، ئىمە پىداگرى لەم بابە تە لە سەر ھىنە كە خۇمان ئەكەن، پىناسە كە خۇمان ئەكەن، جىگە لە دەمەن دووبارە دەكەمە دە تەنە لە كۆبۈنە دەپ يەكەم نوپنەرى ئىمە بانگراۋە، ئە دەپ لىژنە تى ياسايى خۇيان ئەلپىم سى جار ئەم راپۇرتتە گۇراۋە و ئىمە نە مان بىنە، بە تە لە فۇن بە سكرتېرە كە تى من و تراۋە، مە فروز بوو ئىۋە راپۇرتتە كەم بۇ بىنە، بەرە سى لە سەرۆكايە تى پەرلەمانە دەپ بىن ئەمە راپۇرتتە كە يە و تىبىنە تى؟ بەلام من كە راپۇرتتە كە نە بىنە بى و سكرتېرە كەم پىم بلى ھىن چىە تىبىنە تى لە كاتىك دا من راپۇرتتە كە نە بىنە، بۇيان نە نارىۋوم، پىويستە لىژنە تى پەيوەندە بۇمان بىنە سوپاس.

بەرپز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئاسايى جەنابى وەزىر گىتوگۇكان بۇ دەۋلەمەند كىردىيە تى، راپو سەرنجە كان ھەموۋى وەردە گىرپن، زۆر ئاسايى، بۇ ئە دەپ بەردەۋام بىن، دەچىنە سەر ماددە تى دواى ئە دەپ بەرپزان، يەنى بە ھەردوۋلا بۇ دەۋلەمەند كىردىيە تى بەرپزان زۆر ئاسايى وەربىگىردىت گىتوگۇكان، ماددە ۳/ فەرمو.

بەرپز گولستان باقى سلیمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۳):

۱- برگەى دووھى ماددەى/۳ ياسايەكە ھەموار دەكرپت و چار خال بوى زياد دەكرپت و بەم

شپوھىيەى خوارەو دەخویندرپتەو:

۵/ وەزارەتى دارايى و ئابوورى

۶/ وەزارەتى شارەوانى و گەشتوگوزارى ھەرپم

۷/ وەزارەتى ئاوەدانکردنەو و نیشته جى کردنى ھەرپم

۸/ دەستەى سەرەخوى مافى مرؤف

۲- برگەى/۳ لە ماددەى/۳ ھەموار دەكرپتەو بەم شپوھىيەى خوارەو دەخویندرپتەو:

۳/ نوینەرى كۆمەلەكانى كەم ئەندامان كە لە نيوان خوياندا دەست نیشان دەكەن بەمەرجيەك ھەر

نوینەرىك تەنھا بۆ ماوھى دوو سال نوینەرايەتییان دەكات و لەكاتى پيويست دا دەكرپت

ماوھەكەى درپز بكرپتەو بەمەرجيەك لە دوو سال تپەر نەكات.

زۆرسوپاس.

بەرپز د.ھيمن احمد حمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

زۆرسوپاس، ھەر بەرپزىك دەيەوى گفوتوگۆ لەسەر ئەم ماددەيە بكات؟ ئەم بەرپزانە ئەيانەوى

لەسەر ماددەى/۳ قسە بکەن، سەلمە خان، كاك عوسمان، سەوسەن خان، كاك حكمت، كاك شپخ

ظاھر، كەسى تر؟ كاك حكمت فەرموو.

بەرپز حكمت محمد عبوزيد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ئەقى ماددى من پيم باشە، نە دوو سال، يەنى بکەنە چار سال ژ بەر ھەندى كو دو

سالدا كەس نەشپتن تشتەكى پيويست بۆ قى مەجموعى خەلكى بکاتن، يەنى يا باشتر ئەو

چار سال بن، دا ئەو بەرپزى سەرۆكاتيا وى دەستى دكاتن، يەنى بزائيتن كا چ شول كرىە، زۆر

سوپاس.

بەرپز د.ھيمن احمد حمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، سەلمە خان فەرموو.

بەرپز سەلمە فاتح توفيق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ئەو برگانەى كە دانراو وەزاهرتەكان، پيموايە وەزارەتى ئاوەدانکردنەو زۆر زۆر پيويست

نەبيت لەراستى دا، چونكە خاوەن پيداويستى تايبەت و كەم ئەندامان زۆر كيشەيان لەگەل ئەو

رپكارانە ھەيە كە مەفروزە وەزارەتى شارەوانى خوى بيكات، بەلام ئەو وەكو پيشنيار دەيليم لە

برگەى/۳ كە ئاماژەى بۆ كراو تەنھا كۆمەلەكانى كەم ئەندامان، يەنى ئەمە لپرە دەيان

رپكخراوى ترى كە لە بوار و مەجالى ئوتيزم و ھەرۆھە سالا سيميا و خاوەن پيداويستىيە

تايبەتییەكانى تر كار دەكەن بى بەش دەبن لەم نوینەرايەتییە، بۆيە كەم ئەندامەكان بكرى بە

كەم ئەندام وخواوھن پېداوويستى تايبەتى و كورتهبالاكان، ئيمە ناچارين پېشنيارهكان كاتېك دووبارەى بكهينهوه بۇ ئەوھى جېگه بكرېتەوه، ئەگينا هەمان ئەو دەستەواژەى كەم ئەندامانە لە هەموو شوپنەكان جېگەى بكرېتەوه پېموايه پېويست بە موداخەلەى لەسەر ئەم بابەتە ناكات و سوپاس.

بەرپز د.هېمن احمد حمە صالح/ جېگى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شېخ ظاهر فەرموو.

بەرپز ظاهر محمد على حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پرسيارەكم لە ليژنەى تايبەنمەند ئەوھيه ناوى ئەو دەستە و وەزارەتەنە هاتووھە كە ئەوانە پەيوەندارن بە ماف و كېشەكانى كەم ئەندامان، ئەوھى من تېيىنى دەكەم، چەند وەزارەت و دەستەيەكى تريش هەن كە ئەوانيش پەيوەندارن بە كەم ئەندامان، بە كەم ئەندامان، بۇ نموونە دەستەى وەبەرھېنان بە پېى ياساى ژمارە/ ٤ ي دەستەى وەبەرھېنان كار دەكات زياتر لە ١٣ سېكتەر لەخۆ دەگرېت، هەموو ئەو سېكتەرەنەى تەندروستى، ئاوەدانکردنەوه، پيشەسازی، خویندن بەهەموو جوړەكانى چەندين بواری تريش كە ئەوانەش تا حەدېكى زۆر پەيوەنديان بە كېشە وگرفتەكانى كەم ئەندامان و مافەكانيانەوه هەيه، بۆيه پيشنيار دەكەم دەستەى وەبەرھېنانيش زياد بكرېت، هەروھە وەزارەتى ناوخۆش، وەزارەتى ناوخۆ پېموايى لايەنېكى پەيوەندارە بە كېشە و مافەكانى كەم ئەندامان لەرووى دانى مۆلەت بە كەم ئەندام لەرووى ئەو ئۆتۆمبيلانەى كە كەم ئەندامان و ئۆتۆمبيلى تايبەتى كەم ئەندامان كە لېى دەخوړن ياخود هاوردە دەكرېت و بۆيه پيشنيار دەكەم وەزارەتى ناوخۆش زياد بكرى و زۆر سوپاس.

بەرپز د.هېمن احمد حمە صالح/ جېگى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سوسن خان فەرموو.

بەرپز سوسن محمد ميرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى ٣/ لە برگەى ١/ پېموايه كە دەلى برگەى دووھى ماددەى ٣/ ي ياساكە هەموار دەكرېت و چوار خالى بۇ زياد دەكرېت ئەو چوار خالە بكرېتە چوار خالى بۇ زياد دەكرېت، بەم شپوھيەى خوارەوه دەخویندرېتەوه، هەدەف لەم ياسايە خویندنەوه نييه، لېرە هەدەف ئەوھيه كە شتېك دەگۆردرېت، يەعنى هەموار دەكرېتەوه نەك دەخویندرېتەوه، بۆيه من پېموايه ئەو دەخویندرېتەوه لاېرې، سەبارەت بە وەزارەتەكانيش نازانم، پېموايه ئەو ئەرقامانەى تپدا نەبى باشترە، چونكە نازانم ئەگەر پېويستا بيت، سەبارەت بە برگەى دووھى ماددەكە دەلى برگەى سېيەمى ماددەى ٣/ هەموار دەكرېت و بەم شپوھيەى خوارەوه دەخویندرېتەوه، من پېم باشە بەو شپوھيەى لى بكرېت، برگەى ٣/ ي ماددەى ٣/ هەموار دەكرېت، (و)هەكە لاېردرې و بكرېتە بەم شپوھيەى خوارەوهى لى دەكرېت، سەبارەت بە برگەى ٣/ دەلېت نوینەرى كۆمەلەكانى كەم ئەندامان كە لە نيوان خویندا دەست نیشان دەكەن، بەمەرچېك هەر نوینەرىك تەنيا بۇ ماوھى دوو سال نوینەرايەتيان دەكات و لە كاتى پېويست دەكرېت ماوھەكەى درېز بكرېتەوه بەمەرچېك لە دوو سال تپەر نەكات، پېموايه لېرە ئەگەر ئەو نوینەرى كۆمەلەكانى كەم ئەندامان بكرېتە

سەرۆكى كۆمەلەي كەم ئەندامان، نەك كۆمەلەكانى كەم ئەندامان، چونكە ليرە ديارە يەعنى مەبەستىي كىيە ئەوجا ئەو نوينەرە ئەگەر بكرىتە سەرۆك باشترە، ليرەش كە دەلىلە نىوان خۇياندا دا دەست نيشان دەكەن، بكرىتە لە نىوان خۇيان دا ھەلى دەبۇيرن، نەك دەست نيشان دەكەن، ديسان ئەگەر ليرە ئەو نوينەرە بگۇرپىت بە سەرۆك پىموايە باشتر دەبىت، زۇر سوپاس.

بەريز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عوسمان فەرموو.

بەريز عثمان كرىم سوارە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى وەزىرە بەريزەكان دەكەين، ديارە بپرگەي/۳ لە ماددەي/۳ كە ھەموار دەكرىتەو، بەم شىوہەيەي خوارەوہي لى دەكرىت، منيش ھەر لەگەل ئەوہم دەخویندريتەو لابرى بلى لى دەكرىت باشترە تەبەن، سىيەم نوينەري كۆمەلەكانى كەم ئەندامان يانى واتا ئەو تەبەن لەناوخۇياندا چەند رىكخراوېكن، يەعنى ئەوہ يەك رىكخراو نابن ديارە، كە لە نىوان خۇياندا بە ھەلبۇاردن نوينەري خۇيان ديارى دەكەن، ليرە نووسراوہ لە نىوان خۇياندا كەسيك دەست نيشان دەكەن ھەلبۇاردنەكەي بۇ ئىزافە بكرى زۇر باشە بەمەرچىك ھەر نوينەريك تەنھا بۇ ماوہي دوو سالەكە بكرىت بە چوار سال نوينەرايەتبيان دەكات و لە كاتى پىويستى دا دەكرى ماوہيەك درىژ بكرىتەو بەمەرچىك لە دوو سال تىپەر نەكات، دەتوانين ليرە دوو سالەكە بكرىت بە سالىك، زۇر سوپاس.

بەريز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ليژنەي تايبەتمەند فەرموون، كاك رۇمىو فەرموو.

بەريز رومىو حزيران نيسان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو پىشنيارەي شىخ ظاھر كرى كە باسى ئەوہي كرى كە دەستەي وەبەرھىنانيش ئەبى ئامادە بى، من پىموايە كە لە ميانى دەستەي وەبەرھىنان باسى وەزارەتى پەرورەدە و باسى ئەمانە ھەمووي تيايە لە ئەسلى ياساكە ھەيە ئەم وەزارەتانە، ئەمانەي كە ليرە رىزبەند كراون ئەوانە ئىزافە كراون بۇئەوہيە، ئەوہي سەلما خان باسى كرى باسى وەزارەتى ئاوەدانكردەوہ و نىشتەجىيى كرى وەكو ئەوہي نەبىت باشترە، من پىموايە لە يەكپەك لەو شوپانە باس لەوہ دەكات كە يەكەكانى نىشتەجى بوون دەبى ئەو پىوہرانەي تيا بى كە كەم ئەندامان پىويستيان پىيەتى، سوپاس.

بەريز د.ھىمەن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، حسيبە خان فەرموو.

بەريز حسيبە سعید ابراھيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پاستە ليرە لە ماددەي/۳ لە بپرگەي/۱ سى وەزارەت و دەستەيەك زياد كراوہ، ئەوانەي تر لە ياسا ئەسلەكە دا ھەن، بە نىسبەت ئەوہي خانو و سەسەن خان سەبارەت بەوہي كە بكرىتە سەرۆكى

كەم ئەندامان ناكرىت خۇي كۆمەلەيە، كۆمەلەي كەم ئەندامان، كۆمەلەكەش كەسپك ھەلدەبۇيرىت كە نوپنەرايەتى كەم ئەندامان بكا، بۇيە ئەمە لەگەل ئەوہننن بېيتە سەرۆكى كەم ئەندامان، سەرۆكيان نايت و لە حالەتيش بليين كاك عوسمان باسى لەوہ كەرد كە چوار سالە ديارى بكرىت نوپنەرەكەيان، چوار سال بۇ نوپنەرايەتى كەردنى كەم ئەندام بەدواي يەكەوہ زيادە چۆن ئەگەر تەماشبا بكةين لە كۆتا دېر نامازە بەوہ دراوہ لەكاتى پېويست دەكرىت دوو سالى تى بۇ زياد بكرىت، دوو سال كافيه و لە ھەدى ئەكسەر ئەبېت بە چوار سال و سوپاس.

بەرپز د.ھيمن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك كاروان نوقتە نيزامە؟ فەرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله تەنھا راستكردنەوہ يەك لە ياسا ئەسلەكە دا دەستەي وەبەرھيئان نەھاتوہ، تەنھا چوار ھاتوہ وەزارەت، خویندىنن بالآ و توپنەرايەتى زانستى و پەرودە و تەندروستى و پۇشنىبىرى و لاوان، واتا ئەوہى كاك شىخ ظاھر باسى كەرد دەستەي وەبەرھيئان لە ياسا ئەسلەكە دا بەھيچ شىوہ يەك نامازەي پى نەكراوہ، سوپاس.

بەرپز د.ھيمن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شادى خان فەرموو.

بەرپز شادى نوزاد وەھاب:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە مەبەستمان نەبووہ بليين لە ياسا ئەسليەكە دەستەي وەبەرھيئان نامازەي پى كراوہ، مەبەستمان بوو بليين ئەو شوپنەرايەتى وەبەرھيئان ئەيگريتەوہ و كاريان لەگەل دەكات، بەشى زۆرينەيان وەزارەت وەزارەت بە پىي ياساكە بەم زيادكردنەي كە ئىستا ھەيە لە ھەموارەكە و لەگەل ياسا كۆنەكە بەشى زۆريان نامازەيان پىكراوہ و سوپاس.

بەرپز د.ھيمن احمد حمە صالح/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپز كوئىستان خان جەنابى وەزىر فەرموو.

بەرپز كوئىستان محمد عبدالله/ وەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خۇي لە ئەسلى ياساكە وەزارەتى خویندىنن بالآ و توپنەرايەتى زانستى ھەيە، وەزارەتى پەرودە ھەيە و تەندروستى و پۇشنىبىرى و لاوان ھەيە، ئيمە ئەوہى داواي خۇمانە دووبارەي ئەكەينەوہ وەزارەتى دارايى و شارەوانى و گەشتوگوزار تەنھا ئيزافە بكرىت، لەبەرئەوہى كە وەزارەتى ئاوەدانكردنەوہ پەيوەندار نىيە بە ئەو بابەتەوہ و دەستەي مافى مرۇقىش ئەبى چاودىر بى بەسەر وەزارەتى ئيمەو كارەكانمانەوہ نەك ئەندام بى لە ليژنەكاندا، بۇيە ئيمە داوا ئەكەين وەزارەتى دارايى كە زۆر گرنگە تيايدا بىت، وەزارەتى شارەوانى و گەشتوگوزار كە دواچار ھەموو مۆلەت و ھەموو نەخشەكان پەسەند دەكات زەرورە تيايا بىت، لەسەر خالى سىيەم نوپنەرى يەككە لە كۆمەلەي كەم ئەندامان و خاوەن پىداويستى تايبەت و كورتەبالاكان بەشدار دەبن كە خۇبان دەست نىشانى دەكەن ھەر ئەوہنە، دوو سال بى و دوو سالى بۇ زياد

بكریت پۆستىكى ئوۋەنە گىرنگ نىيە، رەنگە ھەر بىمىنئەتەۋە، تەجرۇبە زىاتر ۋەربگرى و زىاتر ئاگادارى كار و بارى ئەنجومەنەكە ئەبى، بۆيە گۆرپىنى دواى دووسال و ئەوانە بە كارىكى شىاۋ نازانىن ھەر لەگەل دەقەكەى خۆمانىن و سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، ماددەى ۴/ بەرپىزان فەرموون، گولستان خان فەرموو.

بەرپىز گلستان باقى سلیمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۴):

بەرپىز ۱/ ى ماددەى ۴/ ى ياسا كە ھەموار دەكرىت و دووخال لەم زنجىرانەى خوارەۋە بۆ ماددەكە زىاد دەكرىت و بەم شىۋەيەى خوارەۋە دەخوئندىرئەتەۋە:

۴/ بەدواداچوون و لى پىچىنەۋە لەو سكالآ و ھەۋلدانانەى تايبەتن بەو پىشپىلكارىانەى بەرامبەر كەم ئەندامان ئەنجام دراۋون و گرتنەبەرى رىكارى پىۋىست لەو بارەيەۋە.

۵/ ئامادەكردنى راپۇرتى سالانەى تايبەت بە بارودۇخى كەسانى كەم ئەندام و بەرزكردنەۋەى لەرپىگەى ۋەزىرەۋە بۆ ئەنجومەنى ۋەزىران، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ھەر بەرپىزىك ئەيەۋى گىتوگۇ لەسەر ئەم ماددەيە بكات با دەستى بەرز بكاتەۋە، ئەم بەرپىزانە دەيانەۋى گىتوگۇ لەسەر ماددەى ۴/ بكن، كاك چىا، جوان خان، د.گەلاۋىژ، سەۋسەن خان، كاك د.رپىۋار، كاك نزار، كاك كارۋان، كاك حاجى سفىن، كىى تر؟ تەۋاۋ، كاك نزار فەرموو.

بەرپىز نزار ملا عبدالغفار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناۋى خۋاى گەۋرە، سەبارەت بە ماددەى ۴/ بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، لە ماددەى ۴/ خالى ۴/ دەلئى بەدواداچوون و لى پىچىنەۋە لەو سكالآ و ھەۋلدانانەى تايبەتن بەو پىشپىلكارىانەى بەرامبەر كەم ئەندامان ئەنجام دراۋون و گرتنەبەرى رىكارى پىۋىست لەبارەيانەۋە، من پىم باشە ۋا لى بكرىت، بەدواداچوون و لى پىچىنەۋە لەو سكالآ ۋ تىبىنى ۋ داۋاكارى تايبەتن بە كەم ئەندامان ۋ تىبىنى ۋ داۋاكارى ئەمە زىاد بكرىت، لە ھەمان كاتىش لە خالى ۵/ دەلئى ئامادەكردنى راپۇرتىكى سالانەى تايبەت بە بارودۇخى كەسانى كەم ئەندام و بەرزكردنەۋەى لەرپىگەى ۋەزىرەۋە بۆ ئەنجومەنى ۋەزىران، من پىم باشە سال زۆرە ئەگەر بكرى بىتە شەش مانگ جارپك پىمان باشە زۆر سوپاس.

بەرپىز د.ھىمىن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك حاجى سەفەن فەرموو.

بەرپىز سفىن اغا عمر اغا:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ۋەزىرە بەرپىزەكان ئەكەم، ماددەى ۴/ خالى ۴/ دەلئى بەدواداچوون و لى پىچىنەۋە لەو سكالآ و ھەۋلدانانەى تايبەتن بەو پىشپىلكارىانەى بەرامبەر بە كەم ئەندامان ئەنجام دراۋون و

گرتنە بەرى رېكارى پېويست لەباريانەو، پېم باشە لېرە بەدواداچوون لېكۆلېنەو لەو سكالاً و
هەول دانانەى تايبەت بەو يەعنى لى پېچىنەو بەكرىت بە لېكۆلېنەو، لېرەش كەم ئەندامان
ئەنجام داوون گرتنە بەرى رېكارى ياساى پېويستە بارىەو، ياساىە كەش زىاد بكرى، سوپاس.

بەرپز د.هيمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك كاروان فەرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من بە تېبىنيەك دەست پى دەكەم ئەگەر ئىجازە بفەرموون، ئەم دانىشتنە دەبووايە بە حزورى
كەم ئەندامان خۆيان بوايە بەداخەوە من لېرە ناىان بينم لە تابقى سەرەو، لەهەمان كاتيش دا
پېموايە لە ئامادە كردنى پرۆژە ياساكەش هەموارەكەش پرسىان پى نەكراو، ئەمە تەنها
تېبىنيەكە، پېشنىاز دەكەم بۆ ئەم ماددەيە دوو خالى ئەساسى زىاد بكرىت كە هەردوو كيان
گرنگن بەلامەو، خالى يەكەمىان دابىن كردنى ئامپىرە يارمەتى دەرەكانە كە جەنابى وەزىر پەنگە
خۆى ئاگادار بى كە يەكېكە لە كېشە ئەساسىەكان كە ئەمان رووبەرووى دەبنەو، بەداخەو كە
ئامپىرى يارمەتى دەرە، بۆيە پېشنىاز دەكەم بەرگەيەك زىاد بكرىت بۆ ئەوئەى كە دابىن كردنى
ئامپىرە يارمەتى دەرەكان لەرپىگەى وەزىر و ئەنجومەنى وەزىرانەو بى، نوقتەى يەكەم، نوقتەى
دووەم/ ئەم ناسنامەيەى كە كەم ئەندامان هەيانە بەرپز سەرۆكى پەرلەمان لە ناسنامەيەك زياتر
سوودىكى واى نىيە لە كاتىك دا ئەمان تەبەقەيەكن لە كۆمەلگا كە پەنگە رېژەيان ئەوئەندە بەرز
نەبىت، بۆيە وا پېويست دەكات كە سوودمەند بن لە ناسنامەكەيان بەجۆرېك من پېشنىاز دەكەم
ئەمەى بۆ ئىزافە بكرى، كارئاسانى بۆ ئەوئەى هەلگرانى ناسنامەى كەم ئەندامى سوودمەند بن
خزمەتگوزارىەكانى كەرتى تەندروستى بى بەرامبەر، واتا لايەنى كەم لە كەرتى تەندروستى بى
بەرامبەر ئەمانە سوودمەند بن، توخوا مېنحەيەكەيان هەيە سەدوپەنجا هەزار دىنارە، پارەكە
ئەوئەندە زۆر نىيە، لە كەرتى گشتى تەندروستى دەتوانن بى بەرامبەر سوودمەند بن و تىيدا و
زۆر سوپاس.

بەرپز د.هيمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك د.رېبوار فەرموو.

بەرپز د.رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من سەبارەت بەو ماددەيە دوو پېشنىارم هەيە ئەمەوئ ئىزافە بكرى، يەكەيان ئەوئەيە كە لە
چوارچىوئەى ئەو ماددەيە خالىك ئىزافە بكرى بە دارشتنى بەرنامە و پلان بۆ چۆنيەتى دەستەبەر
كردنى مافەكانى كەم ئەندامان، ئەمە كە دەكرى ئەركى وەزارەتى كار و كاروبارى كۆمەلایەتى بى،
خالىكى تر كە هەلوەستەى لەسەر دەكەم بە پېويستى دەزانم ئىزافە بكرى ئەوئەيە كە دۆزىنەوئەى
هەلى كار، ديارە لە تەخسىساتى حكومەتى هەرىمى كوردستان بۆ مىلاكاتى تازە بە پېويستى
دەزانم كە بۆ كەم ئەندامان بەشېكى جيا بكرىتەو، تەخسىساتى مىلاكات بۆ ئەوانىش ديارى
بكرىت، من ئەم دوو خالە بە ئىزافەى ئەزانم كە سەربار بكرى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھىمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلە مان:

سوپاس، سەوسەن خان فەرموو.

بەرپز سوسن محمد مىرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلە مان.

منىش دوو تېبىنىم ھەيە، يەكەم / لەسەر ماددەى / ۴ برگەى / ۴ كە دەلى بەدواداچوون و لى پېچىنەو ھە سكاللا و ھەوالدانانەى، لەراستى دا لى پېچىنەو ھە بەدواداچوون بۇ ھەوالدان ناكرى يەنى من پېم باشە لېرە بكرىتە بەدواداچوون و لى پېچىنەو ھە لەو سكاللا و گىروگرفتەكان ياخود كىشەكانى كە تايبەتن لېرە كى يەكى دەوئت كە تايبەتن بەو پېشىلكارىانەى بەرامبەر كەم ئەندامان ئەنجام دراون، رېكارى پېويست لەو بارەيەو ھە بگىرئتە بەر، بەو شىوازەى لى بكرىت و سەبارەت بە برگەى / ۵ پېموايە كە دەلى ئامادەكردنى راپورتى سالانەى تايبەت بە بارودۇخى كەسانى كەم ئەندام و بەرز كوردنەو ھەى لەرېگەى ھەزىرەو ھە بۇ ئەنجومەنى ھەزىران بەو شىوازەى لى بكرىت پېشنيار دەكەم ئامادەكردنى راپورتى سالانەى تايبەت بە بارودۇخى كەم ئەندامان و كەسانى خاوەن پېداويستى تايبەت و بەرزكردنەو ھەى لەرېگەى ھەزىرى پەيوەندارەو ھە بۇ ئەنجومەنى ھەزىران، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ھىمن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلە مان:

سوپاس، كاك چيا فەرموو.

بەرپز چيا حمىد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلە مان.

تېبىنىيا من ژى ھەر دوماھيا خالپا پېنجى بوو ئامادەكردنى راپورتى سالانە تايبەت بە بارودۇخى كەسانى كەم ئەندام ھەكو كاك نزارى ئىشارەت پېدا من پى باشە ئەگەر فەسلى بەت يان ھەر چار ھەيفا جارەكى ئەگەر كىماسيا زېدەتر نەبن ھەر شەش ھەيفا جارەكى راپورت بېتە بەرز كرن باشتەرە لە سالەكى چون ماو ھى سالەك دا گەلەك گۆرانكارى دېنە كرنى، ئەگەر فەسلى يان شەش ھەيفا جارەكى راپورت بېتە پېشكەش كرن و زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلە مان:

سوپاس، جوان خان فەرموو.

بەرپز جوان يونس محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلە مان.

سەبارەت بەو بۇچوونانەى ئېمە كە ئاراستەى لىژنەى تايبەتمەند دەكەين، وا ھەست دەكەم بە دلېكى گەورەو ھەرى ناگرن، پوونكردنەو ھەى زۆريان لەسەرى ھەيە، پېموايە يەك ئەندام ياخود سەرۆكى لىژنە كافىيە بۇ ئەو ھەى پوونكردنەو ھەمان بداتى لەسەر ئەو بابەتە، بۇچوونەكان دائىمەن دەلېن نەخېر بەو شىو ھە نىيە بە شىو ھەكى ترە، ئەگەر بە شىو ھەكى ترە و خۇتان پى موقنەن پېويستى نەئەكرد بېھىنە ھۆلى پەرلە مان و ئەندامانى پەرلە مان بۇچوونى لەسەر بدەن، ئەو ھە خالپىك، خالپىكى تر پىشتگىرى لە ھەموو ئەو ھەقالانە دەكەم كە بە نىسبەت ئامادەكردنى راپورتى سالانەى تايبەت بە بارودۇخى كەسانى كەم ئەندام پېشنيار دەكەم ياخود بېتە ھەرزانە ياخود بېتە شەش مانگ جارپىك، لېرە پوونكردنەو ھەم لە جەنابى ھەزىر دەوئت بزانم راپورتى

سالانه مه به سستی چیه، مه به سستی له که موکوپه کانی که مه ندامه که جه نابت پيشکه شی
نه نجومه نی وه زيرانی ده که ی یاخود بابه تیکی تره نه گهر کيشه گرفته کانیانت له ساليك زور زوره
نه گهر رپژه که ی که م بکريته وه، سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسين / سه روکی په رله مان:

سوپاس، به رپزان له ليژنه کان؟ به لي د. گلاويژ فهرموو.

به رپز گلاويژ عبید عثمان:

به رپز سه روکی په رله مان.

ماده ی / ۴ به راستی نه وهی که له یاسا نه سلیه که ی له به رده ست نه بی نازانی نه نجومه نه وه
کارانه ده کات، بویه لیره مه فروز بوو ئی اشاره ته کی پی بدن کاره کانی نه نجومه نه چونکه ده بی
بگه رپیه وه یاسا نه سلیه که نه و جا ده زانی نه نجومه نه وه به دوا داچوونه و لی پیچینه وه و
سکالا پانه ده کات، به نیسبت نه من مه سه له ن به دوا داچوون و لی پیچینه وه له و سکالا و
هه و لدا نانه ی تاییه تن به پيشیلکردنی به رامبه ر که مه نه ندامان نه نجام دراون، یه عنی له چ
پوویه که وه؟ چوون نه وه به دوا داچوونه ده کات نه نجومه نه پیویسته پوونکردنه وهی بدن، به
نیسبت خالی پینجهم ناماده کردنی راپورتی سالانه ی تاییه ت به بارودوخی که سانی که مه نه ندام،
یه عنی نازانم نه نجومه نه چوون ناماده ی که نه م راپورته له لایه ن خودی خیزانه که وه راپورته که
بدریته نه نجومه نه یان چوون بارودوخی که مه نه ندامان به س خیزانه کان ده زانن، بویه له رپگه ی
وه زیره وه بو نه نجومه نه به رز ده کريته وه، پیویسته پوونکردنه وه یه کی تری پی بدریت ئایا
له بارودوخی ته ندروستی یان به ره و پيشچوونی کاروچالاکیه کانی که مه نه ندامان، بویه نه گهر
وابی ده بی رپژه که که م بکريته وه، مه سه له ن شه ش مانگ جاريك بیت، چونکه پوودانه کانی
جه سته یی و نه وانه شه ش مانگ جاريك پووده دن نه ک ساليك جاريك، سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسين / سه روکی په رله مان:

سوپاس، کاک رومیو فهرموو.

به رپز رومیو حزیران نیسان:

به رپز سه روکی په رله مان.

والله من تیبینی که مه به بوو له سه ر وشه یه که که لیره زوری نه ندامانی به رپز به هه و لدا نیان
خوینده وه، هه و لدا نان بوو، یه عنی اخبار، دوا ی نه مه برای به رپزمان کاک کاروان که وتی له
رپکخراوی په یوه ست به که مه نه ندامان لیره ناماده نه بوون، به راستی خه تاکه به زوری کيشه که
له وه بوو که جه لسه که له دوینن دانیشتنه که یه که مه به شی دانیشتنه که پی رانه گه یشته بو
نه وه ی ئیمه نه هاتینه سه ر نه م هه مواری یاسایه نه گینا چنه د رپکخراویک ناماده بوون، ئیمه
خومان وه کو لیژنه داوامان کردبوو بو نه وه ی ناماده بن، دووهم / د. رپوار که باسی نه وه ده کات
نه و پيشنیاره ی باسی ته خسیساتی مالی کرد که له مه یا نه کراوه، من پیموایه هه ر هه مان قسه ی
د. گلاويژ که وتی نه بوایه ماده که پرؤژکه خو ی یاساکه ناماده بی چونکی له زوریک و له
هه ندی له برگه و ماده کانی نه م یاسایه باسی نه ویش کراوه بو ناگاداریتان، نه وه ی جوان
خانیس والله من پیموایه به رپزان نه ندامانی لیژنه ی په یوه نیدار له خه مخوری خوایه بویه هه ر
یه که و ده یه وئ وه لامی نه م مه سه له یه بداته وه نه گینا مه سه له که شتیکی تر نییه، زور سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەزانى ئىپوھ چى بىكەن لەبەر كات قىسەكانى خۇتان لەگەل رەئىسى لىژنەكەتان يەك خەن، يەنى رەئى جىاوازتان ھەيە؟ دەى فەرموون، فەرموو.

بەرپىز شادى نەوزاد ۋە ھاب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

يەكە خالى ترم ھەبوو بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان ئىمە لە ئەسنای نووسىن و ئامادەكردنى ھەموارەكەش زىاتر لە چوار جار گەر ھەلە نەبم كۆبوونە ۋە ھەمان لەگەل رېكخراۋەكانى تايبەتمەند بە بواری كەم ئەندامان كىردوو كە كار لەو بوارە دەكەن لەگەل خۇشيان و توپۇژە جىاوازەكانىشمان بىنيو، مەسەلەن كۆبوونە ۋە يەكمان تەنھا لەگەل كورته بالايان كىردوو، كۆبوونە ۋە يەكمان لەگەل تالاسىما كىردوو، كۆبوونە ۋە يەكمان تەنھا لەگەل رېكخراۋەكانى تى تايبەتمەند كىردوو بە بوارەكەى خۇيان كە كارى تىا ئەكەن، تا تۋانىومانە خالەكان دەست نىشان بىكەين و زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپىز ۋە زىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى فەرموو.

بەرپىز كوستان محمد عبدالله / ۋە زىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە لەگەل ئەم ھەموارە نىن، ديارە لە ئەسلى ياسايەكە ئەرەكانى ئەم ئەنجومەنەى داناو، ئەم ئەنجومەنە كارىان دەست نىشان كىردنى ستراتىژ و بەرنامەى كەم ئەندامانە، مەسەلەى ئەو خالەى باسى ئەو ئەكات كە بەدوای لى پىچىنە ۋە لە سكاللا ۋ ئەوانە بەراستى ئىشى ئەو ئەنجومەنە نىيە بەراستى ئىشى دادگايە ئىشى ئەو ئەنجومەنە نىيە، خالى دوای ئەو كە باسى ئەو ئەكات راپۇرتى سالانە بنووسىرت، ئەم ئەنجومەنە ھەموو كۆبوونە ۋە يەك كە مانگانە ھەيانە راسپاردەيان ھەيە، ئىمە راسپاردەكانىان ھەموو كۆبوونە ۋە يەك ئاراستەى ئەنجومەنى ۋە زىران ئەكەين مانگانە جگە لەوہى كە ئىمە ھەفتانە داواكارى و ئەو بابەتانەى كە پەيوەندارن بە كەم ئەندامان ئاراستەى ئەنجومەنى ۋە زىرانى ئەكەين، بۇيە ئىمە لەگەل ئەو نىن ئەو ھەموارە ۋ لەگەل خالى پىنج و خالى چوار ئەو ئىزافەيە نىن و سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ماددەى ۵/ فەرموو.

بەرپىز شىرىن يونس عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵):

ھەردوو بىرگەى دووھم و سىيەمى ماددەى شەشى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىپوہيەى خوارەو دەخوئىندىتەو:

دووھم/ ئەوانەى حوكمەكانى بىرگەى يەكەمى ئەم ماددەيە دەيانگرىتەو ۋ فەرمانبەرى كەم ئەندامان شايستەى دەرمالەى لە بىرى كەم ئەندامى دەبن بەم رېژەيەى ئەنجومەنى ۋە زىرانى

ھەرپىم بريارى لەبارەو دەدات و دەخريته سەر مووچەى فەرمانبەران و دوای خانەنشين بوونيشيان بەردەوام دەييت.

سپيەم/ ئەوانەى حوكمەكانى برگەى يەكەمى ماددەى سەرەو دەيانگريتهو كەسانى كەم ئەندامى بى دەرامەتن و شايستەى بەخشيىنى لەبرى كەم ئەندامى دەبن كە يەكسانن بە دوو لە سپى كۆمەكى پاراستنى كۆمەلايەتى سەرەراى كۆمەكيك كە بەم شپوويه ديارى دەكريت، كۆمەكى پاراستنى كۆمەلايەتى، ريژهى پەككەوتەيى.

بەريز د. ريواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ھەر بەريزيك كە دەيهوئى قسە بكات؟ خديجە خان، كاك حكمت، شپخ ظاهر، دگەلاويژ، كاك ياسين، تەواو؟ كاك ياسين فەرموو.

بەريز ياسين خضر طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خودا، ماددەى/ ۵ ھەردوو برگەى دووھم و سپيەم و ماددەى/ ۶ ياساى ھەموار دەگريتهو، روون نيبە بەريز سەرۆكى پەرلەمان، يەعنى دەمانەوئى بۆمان روونتر بکەنەو كە ئەوانەى حوكمەكانى برگەى يەكەم و ئەو ماددانە دەيانگريتهو، دەمانەوئى ئەوھمان بۆ روون بکەنەو، ماددەى/ ۲ روون نيبە كە كى دەگريتهو؟ يەعنى ماددەى/ ۵ برگەى/ ۲ روون نيبە كە كى دەگريتهو، بۆ نموونە كەسيك كەم ئەندامە بەلام باوكى خانەنشينە، ئەو كورە هيچى ديكەى نيبە سەد ھەزارى ھەيە، بەلام باوكى دوو سەد ھەزار ھەيە كاتيک كە باوكى دەمریتتەو كورە لەبەرئەوھى مەعاش خۆرە ئەو دووسەد ھەزارەى باوكى دەبريت، ئاخىر ناييت بۆ بېرپت؟ خۆ ئەو كابرایە مەعاشى كەم ئەندامى ھەيە، مەعاشى موەزەف نيبە، هيچ داھاتيكي ديكەى نيبە، جا روون نيبە لەوھى ئەگەر روونکردنەوھى زياترمان بۆ بەدن بزانيں چۆنە ليژنە ياسايى، سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەلى زۆر سوپاس ئاخىر ئەوھ لەناو ئەسلى قانونەكە ھەيە لەوانەيە ييت نەييت، بيخوينەوھە كاك بزار، برگەى يەكەمى بۆ بخوينەرەوھە فەرموو.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەسلى ياسايەكە ماددەى/ ۶ برگەى يەكەم دەلى: ريژهى پەككەوتن لەلايەن ليژنەيەكى پزىشكى پسپۆرەوھە ديارى دەكريت بە گویرهى پيوهرىكى تايبەت دەييت كە وەزارەت دەرى دەكات.

بەريز د. ريواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، يەعنى ھەموو كەم ئەنداميك دەگريتهوھە كە ئيقرار كراوھ بە ليژنە، خەديجە خان فەرموو.

بەريز خديجە عمر طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تیبينيه كم ھەيە لەسەر برگەى دووھم دەليت ئەوانەى حوكمەكانى برگەى يەكەمى ئەم ماددەيە دەيانگريتهوھە فەرمانبەرى كەم ئەندامن شايستەى دەرمالەى لەبرى كەم ئەندامى دەبن بەو

پېژننه په ټول بېرته به پېژننه كه مووچې بنه پرتيان كه نه نجومه نې وه زيراني هريم برياري له باره وه ددهن، چونكه هر دهماله يه كه ديارى نه كړين، دهماله ي نه گهر پايه يه، نه گهر دهماله ي خيزانه، هر دهماله يه كه له سره موئه سه سه ي مووچې بنه رته ي ديارى ده كړتې نه وه دهماله يه، بويه من پيموايه كه دې ليره ش عي نه ن له سره بنه ماي مووچې بنه رته ي بيتن، نه من له ليژنه ش نه و قسه يه م كرد و باسى نه و بابه ته مان كرد، پيشنيز ده كه م كه برگه يه كي تر زياد بېرته بو نه م مادده يه به ريزه ندى چواره م به م شپوه يه، چواره م: ليژنه ي پزېشكي پسيور ناماژه پيكر او له برگه ي يه كه مې نه م مادده يه به رده وام ده بيت له سره كاره كاني تاوه كو دامه زراندى ناوه نده كي پيشكه وتوو بو ده ست نيشان كردنى پيوه ره كاني كه م نه ندامى به پي ياسايه، چونكه نه گهر ته ماشاي نه م همواره بكه ين له مادده ي ۹/ له خالي ۳/ باسى نه وه ده كات كه نه و ناوه نده دروست ده بيتن، له راپورتى چاكسازيش راپورتى دوهم ديسان باسى نه و ناوه نده ده كاتن، له رينمايي كه تايبه ته بو جى به جى كردنى ياساي چاكسازيش دووباره ناماژه به و ناوه نده كراوه، ناماژه به وه ش كراوه كه ليژنه ي پزېشكي تا نه و كاته به رده وام بيتن كه نه و ناوه نده دروست بېرته، يه عني نه گهر ئيستا له نه سلې ياسايه كه نه و برگه يه بمينيتته وه برگه ي يه كه م وه كو ئيلتباسه ك دروست ده بيت له ياسايه كه، ئايا نه و بليين ريزه ي په ككه وتوو ليژنه ي پزېشكي نه يكات يان نه و ناوه نده يه عني ده ي توژه ك روونكردنه وه يه كه له م همواره ش بده ين بو نه وه ي نه و ئيلتباسه نه مينيت، سوپاس.

به ريز د. ريواف فائق حسين / سه روكي په رله مان:

سوپاس، كاك حكمت فهرموو.

به ريز حكمت محمد عبو زيد:

به ريز سه روكي په رله مان.

د ماددى ۵/ دا به حسي همواره كرنا يه كي كرى كو دوو برگه پيك ديتن ل ماددى ۶/ دا، ب هه مان شپوه ماددى ۷/ زى به حسي ماددى ۸/ كرينه و ده ي كرينه و يازده ي و دوازه ي كرى، يه عني من پيم باشه وه ختى همواره كي د مادده يه كي دا له سره چنه د برگه يه كا يه كه برگه يه كه تيته كرن هر نه فسي مادده ي دا نه و همواره بيته به حس كرن زور سوپاس.

به ريز د. ريواف فائق حسين / سه روكي په رله مان:

سوپاس، كاك شيخ ظاهر فهرموو.

به ريز ظاهر محمد على حسين:

به ريز سه روكي په رله مان.

مادده ي ۵/ دوو برگه يه، برگه ي يه كه ميان نه وانه ي حوكمه كاني برگه ي يه كه مې نه م مادده يه ده يانگريته وه فهرمانبه رى كه م نه ندام و شايسته ي دهماله له برى كه م نه ندامى ده بن به و ريزه يه ي كه نه نجومه نې وه زيراني هريم برياري له سره ددهات، ليره نه نجومه نې وه زيران برياري لى ددها، له برگه ي سييه م نه وانه ي حوكمه كاني برگه ي يه كه مې نه م مادده يه وانا فهرمانبه رن سه ره وه ده يانگريته وه كه كه م نه ندامانى بن دهرامه تن، شايسته ي به خشيني كه م نه ندامى ده بن كه يه كسانه به دوو له سره سيي كومه كي پاراستنى كومه لايه تي، سه ره راي كومه ليك كه به م شپوه يه ديارى ده كړت، بويه پرسيار ده كه م ئايا هر هه مان نه و بره

ھاوکاربیهیه که له برڭهی یه کهم و دووهم دیاری ده کرئ یان جیاوازیان ههیه، ئه وهی ئه نجومه نی وه زیان دیاری کرد یان ئه وهی دوو له سهر سییه که، زور سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

سوپاس، جیاوازیان ههیه بیگومان له بهینی فه رمانبهر و ئه وهی تر، ئه و نه سه ش بویه وا دانراوه ئه زانین توژی له گه ل شایع و له گه ل ئه وهی ههیه موخالفه ئیمه ده لئین ناوی ده رماله بی، به لام له یاسای چاکسازی هاتوو به و شیوهیه، یه عنی ئیمه ناچار بووین و لیژنه ی یاسایی زور موناقه سه مان له سهر ئه وه کرد به ناچاری ئه و ده سته واژهیه به و شیوهیه دنراوه، چونکه له یاسای چاکسازی به و شیوهیه هاتوو، به لی رۆژان خان فه رموو.

به ریژ رۆژان ابراهیم علی:

به ریژ سه روکی په رله مان.

ئاخافتنییت من ژلایی خه دیجه خانی هاتن کرنی، هه ره ندی به حسنی یاسای چاکسازی پیویسته لقیری بیته کرنی راستی چونکی به شی سیی ماددی/ ۸ دا برگا دووی به حسنی کریه دگه ل دامه زارندن و کارکردنا ناواندا ده ست نیشان کرنی کهم ئه ندامی ئه و لیژنه یه تاییه تمه ند دیار کردنی ریژه ی په ککه وته یی هه لده وه شیوهیه، پیویسته لقیری قی یاسایی دا ئامازه پی بکه ن و زور سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

سوپاس، د، گه لویژ فه رموو.

به ریژ گه لویژ عبید عثمان:

به ریژ سه روکی په رله مان.

من هاو پای قسه کانی کاک حکمت له ماده ی/ ۵ دا هه مواره که ماده ی/ ۶، بویه مه سه له ن ئه وه نارپیکیه که ههیه له حازر کردنی راپورتیه که، به نیسه بت ئه و خالی سییه م ماده ی/ ۶ ده لی به خشی نی له بری کهم ئه ندامی ده بن که یه کسانه به دوو له سهر سیی کومه کی پاراستنی کومه لایه تی ئه و دوو له سهر سییه له سهر چ ئه ساسه کی دایانناوه پیویستمان به روونکردنه وهیه، کومه کی پاراستنی کومه لایه تیش پیم باشه بره که ی دیاری بکریت لیره، زور سوپاس.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

سوپاس، فه رموو.

به ریژ سلمه فاتح توفیق:

به ریژ سه روکی په رله مان.

له قانونه ئه سه له که دا که برڭهی/ ۳ یه مه که ی ته عدیل ئه که ن لیره ئه لی ئه و که سانه ی که کومه کی پاراستنی کومه لایه تی ریژه ی په ککه وته که ئه وانیه که فه رمانبهر نین، یه عنی هه موو ئه و که سانه ده گریته وه که هه رچه نده به داخه وه تا ئیستا جی به جی نه کراوه ئه و ماده یه هه موویان به شیوازیکی یه کسان مووچه وه رده گرن، له هه مواره که ده لی بی ده رامه تن، لیره دا وشه ی بی ده رامه ت ئیمه ئه زانین مه به ستیان خه لکی هه ژار و کهم ده رامه ته، به لام

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

سوپاس، ئه وهی تری داها تی نییه، فه رموو.

بەرپز سلەمە فاتح تۆفيق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وشەى بى دەرامەت پېناسەيەكى نىيە لەوہى كە لە شوپىنكى تردا ئىمە ھەمان بىت بۇ نموونە كەسك لەوانەيە خانووى ھەبى، بەلام وەزعى خراپ بىت يان ئىشى نەبى يان ھەر شتىكى تر چۆن ئەو پېناسەى بى دەرامەت، بەراى من قانونە ئەسلەكەى خۆى لەوہ باشترە، بۆيە من پېشنيار دەكەم ئەو بېرگەيە وەكو قانونە ئەسلەكەى خۆى بىمىنئەتەوہ، بۇ ئەوہى ھەموو ئەو كەسانەى كەنا فەرمانبەرن سوودمەند بن لىى، سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپز وەزىرى كاروبار؟ لىرە نىيە، بەرپز وەزىرى ھەرئىم فەرموو.

بەرپز د. قالا فرید ابراهيم / وەزىرى ھەرئىم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خۆم و بەرپز وەزىرى تايبەتمەند ئىمە لەگەل ئەوہىن كە ماددەى/ ۴ى پرۆژە ياساى كە لە ئەنجومەنى وەزىران ھاتووہ و ھەموو ئەنجومەنى وەزىران دەنگى لەسەر داوہ وەكو خۆى بىمىنئەتەوہ، ئەويش بەو شىوہيەى خوارەوہ: ھەر دوو بېرگەى دووہم و سىيەمى ماددەى/ 7ى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەو شىوہيەى خوارەوہ دەخوئىندىتەوہ، دووہم/ ئەوانەى حوكمەكانى بېرگەى يەكەمى ماددەى سەرەوہ دەيانگرىتەوہ لە كەسانى فەرمانبەر شايستەى دەرمالەى بەرامبەرى كەم ئەندامى دەبن بە پىى ئەو رىژەيەو لەو سنوورەى ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرئىم بېرىارى لى دەدات، سىيەم/ حوكمەكانى بېرگەى يەكەمى ماددەى سەرەوہ دەيانگرىتەوہ لە كەسانى بى دەرامەت شايستەى بەرامبەرى كەم ئەندامى دەبن كە يەكسانە بە دوو لەسەر سىى كۆمەكى چاودىرى كۆمەلايەتى، سەربارى كۆمەككە بەم شىوہيەى دىت دىارى دەكرى، كۆمەكى چاودىرى كۆمەلايەتى فى رىژەى پەككەوتەيى، زۆر سوپاس بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، زۆر سوپاس بۇ بەرپزتان، بەلام بەرپز وەزىرى كاروکاروبارى كۆمەلايەتى كە خۆى لىرە نىيە كە لە بىرمە كە بانگمان كوردبوو بۇ دانىشتنىكى پەرلەمانى كوردستان سەبارەت بە دەرمالەى كەم ئەندامى كە دەخرىتە سەر مووچەى فەرمانبەران، وتى ئەشكالى گەورە لە ئىستادا ئەوہيە كە فەرمانبەرىكى كەم ئەندام كە خانەنشىن ئەبى ئىمە ناتوانىن لە بېرى كەم ئەندامى بۇ بىستىن لەگەل خانەنشىنەكەى، لەبەر ئەوہى بەرپوہەرايەتى گشتى خانەنشىنى پىمان دەلین ئەو دەرمالەيە ئەگەر بە ياسا نەھات بىت دەبېردى، بۆيە ئەگەر ھەلە نەبم لىژنەى موختەس بۇ موعالەجە كوردنى ئەو حالەتە داياننا، چونكە كەسك كە فەرمانبەرە كەم ئەندامە كاتىك كە خانەنشىن ئەبى خۆ كەم ئەندامىيەكەى تەواو نابى ھەر لەگەلى دەروات، يەئنى بەرپزىان لە كۆبوونەوہى پەرلەمان ئەم قسەيەى كوردووہ، بۆيە وانىيە؟ ئەگەر ھەلە نەبم بەرپزىان لە لىژنەى كاروکاروبارى كۆمەلايەتى ئەگەر قسەيەكتان ھەيە لەوبارەيەوہ؟ بەلى فەرموون، كاك روميو فەرموو.

بەرپز روميو حىزان نىسان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرۋەكۈ ئەۋەي جەنابت گوتت، ئەمە ئىتفاقى ھەردوولا بوو ھەردوو لىژنە، ئىمە ۋەكو لىژنەى كاروبارى كۆمەلەيەتى ھەم نوپنەرانى ۋەزارەتئىش، ئىمە لەسەر ئەۋە رېككەوتىن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېۋاز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، ماددەى دواى ئەۋە، فەرموو.

بەريز شادى نوزاد ۋەھاب:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى ۶/ بىرگەيەك بە زنجىرەى چوارەم بۆ ماددەى ۹/ ى ئەم ياسايە زياد دەكرىت و بەم شىۋەيەى خوارەۋە دەخوئندىرئەۋە: چوارەم: دانانى پرۆگرامى تايبەت دەربارەى كەم ئەندام و كورته بالايان لە پرۆگرامەكانى پەرۋەردەيى.

بەريز د. رېۋاز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى ھەر بەرپىزئىك ئەيەۋى قسەى لەسەر بكات؟ لەسەر ماددەى ۶/ بەرپىزان؟ ماددەى دواى ئەۋە، سوپاس، فەرموو.

بەريز شادى نوزاد ۋەھاب:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۷):

يەكەم/ بىرگەى چوارەمى ماددەى ۱۰/ ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيەى خوارەۋە دەخوئندىرئەۋە، چوارەم/ خاۋەن پرۆژەى تايبەتى بچووك و مامناۋەند و گەۋرە پابەند دەبن بە بەكارخستنى رېژەيەك لە كەم ئەندام و كورته بالايان لە پرۆژەكانيان لەرپىگەى خولى شياندىن و پاهىننى گونجاۋ بەمەرچىك كارەكە لەگەل توانا و لىزانىان گونجاۋ بىت، بەرەچاۋ كردنى حوكمەكانى ماددەى ۶/ ى ئەم ياسايە بەم شىۋەيەى خوارەۋە: خاۋەن پرۆژە گەۋرەكان پابەند دەبن بە بەكارخستنى رېژەيەك كەم ئەندام و كورته بالايان لە پرۆژەكانيان لەسەر بنەماى داۋاكارى بەجۆرئىك لە رېژەى ۵% كەمتر نەبىت بۆ ھەر كە بەكارخستنىكى زياتر لە رېژەى ديارى كراۋ حوكمەت تا ماۋەى سى سال نيوە مانگانەكەيان دەگرئە ئەستۆ و ئەۋ ھاندانە دەكرىت بە رېگەى لئى خۆش بوون لە باج بىت، دوۋەم/ خاۋەن پرۆژە مام ناۋەند و بچووكەكان پابەند دەبن بە بەكارخستنى رېژەيەك لە كەسانى كەم ئەندام لە پرۆژەكانيان لەسەر بنەماى داۋاكارى بەجۆرئىك لەرپىژەى ۵% كەمتر نەبىت و حوكمەتئىش تا ماۋەى سى سال نيوە مانگانەكەيان دەگرئە ئەستۆ و ئەۋ ھاندانە دەكرىت بەرپىگەى لئى خۆش بوون بىت لە باج، دوۋەم/ بىرگەيەك بە زنجىرەى پىنچەم بۆ ماددەكە زياد دەكرىت و بەم شىۋەيەى خوارەۋە دەخوئندىرئەۋە، پىنچەم/ بى بەش كردن يان دوورخستنەۋەى ھەر كەسئىك لە كاركردن يان پاهىنن بەھۆى ئەۋەى كە كەسئىكى كەم ئەندامە لەلەيەن خاۋەن پرۆژەكان رېگەپىدراۋ نىيە، سوپاس.

بەريز د. رېۋاز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەلئى ھەر بەرپىزئىك ئەيەۋى قسە لەسەر ئەۋ ماددەيە بكات؟ خدىجە خان، سەلما خان، كاك بەجت، د.رېبوار، نەجات خان، شىخ ظاھر، سوسن خان، ناۋەكان ئەخوئىنمەۋە بەرپىزان ئەگەر ناۋىكەم نەنووسى بوو، سوسن خان فەرموو.

بەرپز سوسن محمد میرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى ۷/ لە خالى يەكەم ئاماژە بەو دراوہ كە خاوہن پەرۆژە گەرەكان پابەند دەبن بە بەكارخستنى رپرژەيەك لە كەم ئەندام و كورته بالايان لە پەرۆژەكانيان بەپاي من ئەو بەكارخستنه زياتر تەسەور دەكەم بۆ ئامپر بەكارديت، لەبەر ئەو ئەگەر ئەم بكرپتە خاوہن پەرۆژە گەرەكان پابەند دەبن بە دامەزراندن يان پيدانى كار بە كەم ئەندامان و كورته بالاکان ئەك كورته بالايان لە پەرۆژەكانيان لەسەر بنەماى داواكارى بەجۆرپك لەپرژەى ۵% كەمتر نەبيت و ھەر بەكارخستنيكيش ديسان ليرەش بكرپتە دامەزراندن يان كارپيدان، سەبارەت بە خالى دووہم ديسان ليرە ھەر ھەمان شت تيكرار بوويتەوہ خاوہن پەرۆژە مامناوہند و بچووگەكان پابەند دەبن بە بەكارخستن ديسان بكرپتە دامەزراندن يان پيدانى كار و لەبرگەى كۆتايى لە خالى دووہم كە دەليت حكومەتيش تا ماوہى سنى سال نيوہى مانگانەكەيان دەگرپتە ئەستۆ و ئەو ھاندانە دەكرپت بەپرگەى لى خۆش بوون لە باج بيت و بكرپتە بەپرگەى لى خۆش بوون بيت لە باجدان، خالى دووہم كە دەلي برگەيەك بە زنجيرەى پينجەم بۆ ماددەى دەى ياساكە زياد بكرپت، برگەى پينجەم دەلي بى بەش كردن يان دوورخستنهوہى ھەر كەسيك كە كارکردن يان راپهينان بەھۆى ئەوہى كە كەسيكى كەم ئەندام لەلایەن خاوہن پەرۆژەكان رپگە پيدراو نيە بكرپتە بى بەش كردن يان دوورخستنهوہى ھەر كەسيك لايردرپت بكرپتە بى بەش كردن يان دوورخستنهوہى كەم ئەندامان لەسەر كار يان راپهينان، بەھۆى ئەوہى كەسيكى كەم ئەندامە لەلایەن خاوہن پەرۆژەكان رپگە پيدراو نيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سەلما خان فەرموو.

بەرپز سەلمە فاتح توفيق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من جارپكى تر جەخت لەسەر ئەوہ دەكەمەوہ كە لەپال وشەى كەم ئەندامى لە برگەى چوارەم و لە خالى يەك و دووہميش دا خاوہن پيداويستى تايبەت و كورته بالايانى ئيزافە بكرى لە تەنپشتيەوہ، لە خالى دووہم بۆ خاوہن پەرۆژە مام ناوہندە و بچووگەكان و ھەرودەھا بۆ خاوہن پەرۆژە گەرەكانيش كە دەلي حكومەت تا ماوہى سنى سال نيوہى مانگانەكەيان دەدات، ئەمە بارگرانى دارايى لەسەر حكومەت دروست دەكات ئايا ئەم قانونەمان دەرکردووہ راي حكومەت لەسەر ئەم بارەيە چيە؟ ئايا ئەوان ئەتوانن ئەگەر پەرۆژەيەك لە پەرۆژە گەرەكان يان بچووگ و مام ناوہندەكان ئەو كەسانەى كە خاوہن پيداويستى تايبەت و كەم ئەندام و كورته بالان دەكاتە سەر كار و حكومەت ئامادەيە تا سنى سال نيوہى مانگانەكەيان لە ئەستۆ بگرپت ھيوادارم لە رپگەى جەنابتانەوہ ئەو پرسيارەم لەبەرپز وەزيرە بەرپزەكان ھەيە كە ليرە ئامادەن، ئەگەر حكومەت تواناي ھەيە ئەو سوپاسى دەكەين و دەستى خۆش بى و ئەركى خۆپەتى و زۆر زۆرپش خالپكى گرنگە، ئەگەر نا ئيمە دواجار لەبەردەم ئەم خالە دەكەوينە پەسەند كردنى قانونپك كە حكومەت خۆى راي لەسەر نيە و ئەمەش دەگەرپتەوہ سەر ئەوہى راي حكومەت وەرگيراوہ ياخود نا؟ سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەلجى بەرپزتان ئەگەر مولاخەزەى مەشروعەكەى حكومت بىكەن، ئەسلى قانونەكە خۇى تىايا ھاتوو بە وازحى كە ئەم حەقە ھەيە بۇ كەسانى خاوەن پىداويستى تايبەت كە حكومت تەحەمولى ئەو نىوہى مووچەيە دەكات، كە تەعدىلەكەشيان ناردووہ تەعدىلى ئەو بابەتەى تيا نىيە واتا ئەيانەوئى ئەو بابەتە بەردەوامى ھەبى و دواتریش گوئى لە خۇيان ئەگرين بى گومان، كاك بەجت فەرموو.

بەرپز بەجت على ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددى ۷/ چارەم خاوەن پرۆژەيىت تايبەتى بچووك و مام ناوەند و گەورە پابەندن بە بەكارخستنى رېژەيەك لە كەم ئەندامى، مەبەستيان قېرە پرسىيارا مە ئەو خاوەن پرۆژىت تايبەت كينە؟ يەنى كەرتى تايبەتە يان پرۆژى؟ چونكە كەسەكە زى كى ھەى بۇ خۇ پرۆژەيەكى كەتن نە شەرتە ل كەرتى تايبەت بيتن شەخسى زى بيتن، يەنى حەقە لقيرى جيا بىكەنەوہ ئەوہ مەبەستا وان كەرتى تايبەتە، ئەگەر كەرتى تايبەت بيت د بى بيژن كەرتى تايبەت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د.رېبوار فەرموو.

بەرپز د.رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وہكو بېرۆكە من لەگەلم راستىيەكەى گرنگە من پيش ئەوہش بە موداخەلەيەكم باسم لەوہ كرد كە تەخسىساتى مىلاكات ئەبى بۇ كەم ئەندامان و بۇ كورته بالاکان كە لېرەيا باس لە تەخسىساتى يا دامەزراندنى يان بەكارخستن لەكەرتى تايبەت دا دەكات، بەلام پرسىيار ئەوہيى چۆن دەكرىت لە پرۆژەى بچووك و مامناوەند و گەورە ھەمووى ۵% بيت، ئىنجا ئەم ۵% لە سەرچ ئەساسىك ديارى كراوہ ئايابە پىي رېژەى كەم ئەندامان كە بوونى ھەيە لە ھەرئىمى كوردستان، ئەگەر پىگەى كەم ئەندام زىترە لەو رېژەيەى كە ديارى كراوہ بۇ بەكارخستن ئەبى رېژەكە بەرز بكرىتەوہ، ئىنجا ئەبى جياوازى بكرى حەدى ئەعلاى بۇ پرۆژە گەورەكان با بلېين ۶% بيت ئەوہى دىكە بيتە خوارەوہ كەمتر بيت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شىخ ظاھر فەرموو.

بەرپز ظاھر محمد على حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىم وابى ماددەى ۷/ خالى يەك و دوو ھەمان ناوہرۆكيان ھەيە، يەنى ھىچ جياوازييەكى ئەوتۆيان نىيە، تەنھا لە خالى دووہم وشەى كورته بالاکانى تىدا نىيە، ھەمان پرسىيارى سەلما خانم ھەيە كە ئايا حكومت چونكە مادام ئەوہ لى كەوتەى دارايى ھەيە حكومت رازىيە لەسەر ئەو تەبەعاتە مالىيە؟ ئەگەر ھەر دوو خالەكە بمىنى پيشنىياز دەكەم بەم شىوہيەى لى بكرىت، پىوستە خاوەن پرۆژە گەورەكان و مامناوەندەكان پابەند بن بە گەرڤخستنى بەرپزەيەك لە كەسانى كەم ئەندام و كورته بالاکان لە پرۆژەكانيان بەپىي داواكارى بەجۆرئىك لە رېژەى ۵%

كەمتر نەبىت بۇ ھەر بەگەرخستىكى زياتر لەپىژەى دىارى كراو حكومت تا ماوهى سى سالى نىوهى مانگانەكەيان لە ئەستۆ دەگرىت و ئەو ھاندانە دەگرىت لە پىڭاى لى خۇش بوون بىت لە باج، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، مامۇستا نەجات فەرموو.

بەرىز نجاە شەبان عبداللە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ل دەستىپىكى پىشتىگىريا د. رىبوارى دكەم، دووهى ژى چوارەمى ماددەى ۷/ ى يەكەم و دووھەم ھەكا ئەم بەحسى رىژى دكەين پىنچ لەسەد كەمتر نەبىت بلا نادادپەرورەى تىدا ھەبىتن ژ بەر ھەندى ھەكا ۵% ى كەمتر نەبىت بىتە (پىنچ لەسەد) بىت، ئان ژى رىژەى پەككەوتىيا ھەى ئان ژى كەمتر نەبى، چى بىت تىبا پىنچ بىت، شەش بىت، ھەفت بىت، ھەتا سەدى ژى بچىتن لقاىرا تىبا تەحىد بى نە يا ھەكرى بىتن، ئەگەر ئەم بەرى خۇ بدەبىنى ھەكرى ۵% كەمتر نەبىت، ھەرورەسا خالا دوھى ژى نەفسى شىو، يەعنى ۵% كەمتر نەبىتن ھەكرىا و نادادپەرورەى تىداين تىبا بىتە ۵% بىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خىدجە خان فەرموو.

بەرىز خىدجە عمر طە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەراستى منىش ھەمان تىبىنى سوسن خانم ھەيەكە لە بەكارھىنانى وشەى بەكارخستىن، بەكارخستىن بۇ ئامىر و ھەسائىلە لە كاتى خۇى لە لىژنەش لە كۆبوونەوھى لىژنەى ياسايش ئەو قسەيەم كرد، بەس گوايا ھەلەئەساس لە ھەربىش تەشغىل ھاتوو، بەلام لە ھەرەبىش تەشغىل ھات بىت بۇ ئالات و ھەسائىل بەكاردىت، يەعنى شتەكى گونجاو نىيە بۇ مرؤف بلىى بەكارخستىن، بۇيە لە جياتى بەكارخستىن بكرىتە پىدانى دەرھەتى كار، يەعنى ئەو وشەيە زياتر دەگونجىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، قسەيەكتان ھەيە بەرىز ھەزىرى كارو كاوربارى كۆمەلايەتى؟ فەرموو.

بەرىز كوستان محمد عبداللە / ھەزىرى كارو كاوربارى كۆمەلايەتى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە بۇ ئەم ماددەيە لەگەل ھەموارەكەى خۇمانىن، ئەوھى كە ئەنجومەنى ھەزىران ئاراستەى پەرلەمانى كر دوو، سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئاخىر لە ھەموارەكەى خۇتان دوو بىرگەتان زىاد كر دوو، بىرگەكانى پىنچەم و شەشەم بە بى ئەوھى چوارەم لەناو ئەسلى قانونەكە ھەلەوھىپنەوھە ئەوھش تەزاروب دروست دەكات، كوستان خان، بەلى فەرموو.

بەريز كويستان محمد عبدالله / وهزيري كارو كاروباري كۆمهلايه تي:
بەريز سەرۆكي پەرلەمان.

ئيمە ئيزافەمان كردوو ۋە دوو بېرگە يە.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكي پەرلەمان:

تەزاروب دروست دەكات ئەگەر باش دىراسە بکرى ماددەى دواى ئەو، تېببىت ھەيە فەرموو،
قسە يەكتان ھەيە بەريز وهزيري كاروباري كۆمهلايه تي، فەرموو.

بەريز كويستان محمد عبدالله / وهزيري كارو كاروباري كۆمهلايه تي:
بەريز سەرۆكي پەرلەمان.

ئيمە بۇ ئەم ماددە يە لەگەل ھەموارەكەى خۆمانين، ئەو ھى كە ئەنجوومەنى وهزيران ئاراستەى
پەرلەمانى كردوو، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكي پەرلەمان:

ئاخر لە ھەموارەكەى خۆتان دوو بېرگەتان زيادكردوو بېرگەكانى پېنجم و شەشەم بەبى ئەو ھى
چوارەم لە ناو ئەسلى قانونەكە ھەلۆشېننەو، ئەو ھى تەزاروب دروست دەكات، ماددەى دواى
ئەو ھى بخویننەو، تېببىت ھەيە فەرموو.

بەريز شادى نەوزاد و ھەاب:

بەريز سەرۆكي پەرلەمان.

ئيمە كە ئەو خالەمان جيگيركردوو ئەو تەنھا تەوزيحيكە ئيمە دلەمان زۆر فراوانە، تەكايە بەو
شېو ھەيە و ھى مەگرن كە ئيمە تېببىنەكانى بەريزتان و ھەناگرين، بەلام تەنھا تەوزيحيكى
بچوو كە، ئەو لە (۵%) بۇ پېرۆژە گەورەكان، ئيمە خاوەن پېرۆژە گەورەكانمان بە دەقى ئەم
ھەموارە مولزەمكردوو بۇ ئەو ھى كە ئەوان لە (۵%) خۆيان مولزەمن كە ھەموو مووچە بدن،
و ئەگەر سەرۆ لە (۵%) كە كارمەندى تىرى خاوەن كەم ئەندامى يان كەم ئەندامى و ھەرگرت ئەو ھى
ئىنجا حكومت مولزەم دەبىت، بەلام خاوەن پېرۆژەى مامناو ھەند و بچوو ك حكومت بە
ليخۆشبوونەو ھە بۇ ھاندانىكە كە ئەم لە (۵%) ھەر چەندە مولزەمن بەپىيى ياساكە و بەپىيى ئەم
ھەموارە مولزەم دەبن بەو خالەى كە لە (۵%) و ھەريگرن، و ئەگەر ئيمە بيكەينە قەتەى بليين لە
(۵%) ئەو كاتە وا دەكەين كە خاوەن كارەكان تەنھا ئەو ريژەيە و ھەريگرن، ئەگەر كراو ھەبىت بليين
كەمتر نەبىت لەمە، ئەو لە (۵%) كە و ھەردەگريت و سەر و ئەو ھى ئەگەر بىەويت زياتر
و ھەريگريت زياتر و ھەردەگريت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكي پەرلەمان:

ماددەى دواى ئەو، فەرموو.

بەريز شادى نوزاد و ھەاب:

بەريز سەرۆكي پەرلەمان.

ماددەى (۸):

بەرگه يهك به زنجيره ي پيئجه م بۆ مادده ي يازده يه مي ياساكه زياد ده كرپت و به م شيوه ي خواره وه ده خوئندرپته وه.

5- خاوه ن پرؤژه كاني نيشته جيپوون به هه ماهه نكي له گه ل وه زارته پابه ند ده بن به ديزاينكردي ريژه يه كي دياريكراو له يه كه كاني نيشته جيپوون بۆ كه ساني كه م ئه ندام به پيبي خواست به به هايه كي كه متر له يه كه كاني تري پرؤژه كه به مهرجي گونجاندي يه كه كه له گه ل بارودؤخي كه سه كه.

به رپز د. رپواز فائق حسيئن / سه روكي په رله مان:

به رپزان ئه نداماني په رله مان، هه ر به رپزيك قسه ي هه يه له سه ر ئه م مادده يه با ناوي تۆمار بكات، ئه و به رپزانه قسه ده كه ن (كاك بختيار، كاك كاروان، دريپوار، كاك به هجه ت، سلمه خان)، كاك به ختيار فهرموو.

به رپز به ختيار شوكري اسماعيل:

به رپز سه روكي په رله مان.

سه باره ت به مادده ي هه شته م، پيئجه م: خاوه ن پرؤژه كاني نيشته جيپوون به هه ماهه نكي له گه ل وه زارته پابه ند ده بن به ديزانكردي ريژه يه كي دياريكراو، له يه كه كاني نيشته جيپوون كه ساني كه م ئه ندام به پيبي خواست به به هايه كي كه متر له يه كه كاني تري پرؤژه كان به مهرجي گونجاندي يه كه كه له گه ل بارودؤخي كه سه كه، به به هايه كي كه متر ئه وه وشه يه كي مه تاتيه، يه عني ريژه ي بۆ دانه نراوه، نسه يه كي كه م چه ند بيت يان زيادبووني چه نده، ئينجا پيمباشه ريژه ديارى بكرپت له (15%) كه متر نه بيت تا (30%) يش زياتر نه بيت، زۆر سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسيئن / سه روكي په رله مان:

كاك كاروان فهرموو.

به رپز كاروان عبدالرحمن (كاروان گه زنه يي):

به رپز سه روكي په رله مان.

من دوو تيبينيم هه يه له سه ر ئه و مادده هه مواركراوه، هه مان تيبينيه كه ي كاك به ختيارم هه يه پشتبوواني ده كه م له وه ي كه فه علن حه قه ريژه يه ك ديارى بكرپت، چونكه مه تاتيه ئه م ريژه يه چه نده، خؤي كابرا مينحه كه ي سه د و په نجا هه زاره و ريژه يه ك ديارى ده كرئ ره نكه موسته سميره كه له و حالته بليت من (10%) داده به زيئم، (5%) داده به زيئم، ره نكه پاره كه ئه وه نده زۆر بكات هه ر نه توانپت دوو سه د ساليش ئه مه دابين بكات ئه وه نوقته ي يه كه م، نوقته ي دووهمم: وشه ي ديزاينكردي ليتره لابرپت بيپته دابينكردي، چونكه ديزاينكردي له رووي هه نده سيه وه ره نكه ئه شكاليك دروست بكات ديزانه كه به جوړي ك بيت جياواز بيت له بيناكاني تر كه دروست ده كرپت، بؤيه وشه ي ديزاينكردي بكرئ به دابينكردي كيشه كه روونتر ده كات، پيموايه كه باشتري بيت له پرؤژه ياساكه، زۆر سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسيئن / سه روكي په رله مان:

كاك به هجه ت فهرموو.

بەرپز بهجت علی ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

والله من ئى ھەر ئەو تىبىنە ھەبوون، يەك ل سەر دىزاینكرن و ل سەر بەھای كەمتر لە يەكەكانى تر، راست پىژىتن ئەز ئى پشتگىريا كاك كاروانى دكەم كە تقييا بىن دابىنكرن، يەنى دىزاینكرن شىوھى دىزاین دكەتن كە ئىستىفادەى لى بكتن چاوا شىوھى چۆنە ژوورا وى، ئەو مىكانزمىت ئەو پىتقى پى ھەى تىدا دانىتن، سەبارەت بە بەھايى وى ئى راستە تەئىدا كاك بەختىارى دكەم، ئەز پىشنىارىت دكەم ل قىرە بەھايىت كەمتر لە يەكەكانى تر بۆ بكتنە يەنى سەرى كولفە بدەنە ئەوان، چونكە دىژىت بەھايەكى كەمتر لە يەكەكانى دى، ئەگەر يەك سەد ھەزار دۆلار بى ئەو دىژىتن نەوھت و نۆ ھەزار و نىقا بدەتە وى، چونكە دىژىتتى كەمترە، ژبەر ھەندى پىشنىار دكەبن سەرى كولفە بدەنە قانا، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

سلمە خان فەرموو.

بەرپز سلمە فاتح توفىق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ھەموارە لەم بىرگەدا بىرگەيەكى زۆر باشە، بەلام زىاد لەھەر كەسىكى تر كە پىووستى بە دىزاینىكى زۆر تايبەت بىت كەسانى كورته بالاکانن كە تەنھا يەك بالەخانە لە پارىزگای سلىمانى ئەوئەندەى من بزنام لە ئاستى ھەموو كوردستاندا بالەخانەى تىابەتن بە كورته بالاکان، وە دىزاینى بىناكە دىزاینىكە ھاوشىوھى پىداووستى كورته بالاکانە، بۆيە ئەم ماددەيە بۆ دابىنكردى ئەوھى لەگەل كەسانى كەم ئەندامە كورته بالاکان زۆر گىرنگە، چونكە دىزاینى بىناى ئەوان زۆر پىووستى و تايبەتى ترە لەگەل ئەوھدا كەم ئەندام و خاوەن پىداووستى تايبەت و كورته بالاکان لە ناويدا جىگای بكرىتەو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

د. رىبوار فەرموو.

بەرپز د. رىبوار عبدالرحىم عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دىارە بابەتى دىزاینكردن جارى من دوو تىبىنىم ھەيە لەسەر ئەم خالە، بەلام لەسەر مەسەلەى دىزاینكردنەكە دىزاین مەبەستى ئەوھيە كە تۆ يەكەيەكى نىشتەجىبوون دابىن بكتى بە مواسەفات يە بە دىزاینى خاوەن پىداووستى تايبەت، لىرە مەبەستەكەى ئەوھيە، بەلام ئەوھى كە تىبىنىكەكانى من چىە، من لەگەل وشەى دىزاینم لىرە بىننىتەو، بەلام من لىرە دوو تىبىنىم ھەيە دەلئىت دىزاینكردى رىژەيەكى دىارىكرار و رىژەكەى دىارى نەكردوو، من پىشنىار دەكەم كە بكرىت (5%) چۆن لە پىرۆژەكانى بچووك و مامناوھند (5%) بۆ بەكارخستنى كەم ئەندامان ئەواش بكرىت (5%)، ئەوھى دىكەش كە كاك بەختىار باسىكرد بەھايەكەى دىارى نىە، ئەگەر لىرە ئىمە بەھايەكەى دىارى بكتن باشتر دەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

قسەتان لىژنەى تايبەتمەند، فەرموو شادى خان.

بەرپز شادی نوزاد و هاب:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

مەسەلەى دىزاینکردن و دابىنکردنى رېژەيەكى دىارىكرائو له يەكە نىشتەجىبوونەكان لهو پرۆژانەى كە لەمە بەدواوہ بنیات دەنرین لە ھەرىمى كوردستاندا بۆ كەم ئەندامان، ئىمە كە دەلېين كەم ئەندامان بەپىي ئەو ھەموارەبىت ئەگەر گۆرانكارى بەسەردا نەيەت لە دەنگدانى بەرپزتان دەردەكەوئیت ئەو، ئەو ھەموو كەم ئەندامان دەگرئیتەو بە كورته بالاكانيشەو، ئەگەر دىزاینەكەمان نووسىەو ئەمە لە معاھەداتى نۆدەولەتیدا ھاتوو، دەبىت دىزاینى ناوہوى ئەو شوئنانە تەنانت شىوازی بیناكەش ھەندىك جار ئەگەر بینايەك كەسىكى كورته بالايە يان كەسىكى كەم ئەندامى تىدابىت دەبىت لەسەر ئەو مواسەفاتانەى كە معاھەدات دىارىكردوو بۆ كەم ئەندامان بۆ ئەو شىوہ فيئەى كەم ئەندامان دروست بكرىت بیناكە و تەرخان بكرىت، وە لە ئىستاشدا وەزارەتى تايبەتمەند لەيەك تىگەيشتنىكيان ھەيە لەگەل وەزارەتى ئاوەدانكردنەو، وە ھەموو ئەوہى نىشتەجىبوونانەى كە بنیات دەنرین رېژەيەكيان ھەيە كە وەزارەت خۆى كارى لەسەر دەكات و دواتر خۆيان قسەى لەسەر بكەن، رېژەكەى كە ئىمە دىارىمان نەكرد، ئىمە بەپاسى لەبەر ئەوہى دىارىمان نەكرد ھەر كەم ئەندامىك رەنگە لەم پرۆژەيە زۆر كەم ئەندام داواى يەكەى نىشتەجىبوون بكەن، بەلام لە پرۆژەيەكى كەمدا داوا بكەن، لەبەر ئەو ھەيە ئىمە رېژەكەمان دىارى نەكرد، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز وەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى فەرموو.

بەرپز كوستان محمد عبدالله / وەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە لەگەل دەقەكەى خۆمانين، ھۆكارەكەشى ئەوہى ئەوہى ئىمە بەبى بەرامبەر دەرىت بە كەم ئەندام بەو مەرجانەى كە دەبىت لەگەل زيان و گوزەرانى كەم ئەندام بگونجىت، كە ئەوہ دواتر ئەندازيار و ئەوانە لەگەل خاوەن پرۆژەكە و لەگەل ئەندازيارى ئىمە دىزاینى دەكەن، ئىمە لەگەل ئەوہين وەك ئىستا شادى خانىش ئامازەى بۆ كرد كارى لەسەر دەكەين، ھەر ئىستا دوو پرۆژە لە سلىمانى و ھولپىر دروست دەكرىت يەكەى نىشتەجىبوون لە (7%) يان داوہ بە وەزارەتى كار بەبى بەرامبەر بىبەخشەنە كەم ئەندامى شايستە، بۆيە ئىمە لەگەل دەقەكەى خۆمانين، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

دەست خۆش بەرپز وەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى، بەلام لە پرۆژەكەى كە پيشكەشتان كردووہ نالين بى بەرامبەر، كەلىمەى بى بەرامبەرى تىدا نىيە، فەرموو.

بەرپز كوستان محمد عبدالله / وەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى:

با بۆت بخوئىنمەوہ دەلېت: ئەو لايەنانەى پرۆژەكانى نىشتەجىبوون جى بەجى دەكەن پابەند دەبن بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەت بە تەرخانکردنى رېژەيەكى دىارىكرائو تەرخانکردن يەعنى پيدان لە يەكەكانى نىشتەجىبوون بۆ خاوەن كەم ئەندامى كورته بالايە و مەرجەى گونجاو بىت بۆ بارودۆخى گوزەران و جەستەبىيان، تەرخانکردنى واتە بى بەرامبەر، زۆر سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

ئيمه وشه ي بى بهرامبهرى بۇ زياد دهكەين نه گەر واييت بۇ نه وهى زور سهريخ بيت، وازحه، ئيستا ئيوه تيگه يشتن حكومت مه به ستى نه وه يه به بى بهرامبهر بيت، پرؤژه كهى حكومت باسى به هاى تيذا نيبه، نه وهى حكومت به س وشه ي بى بهرامبهرى بۇ زياد بكهى نه وه نيه تى حكومه ته، بۇ ئيمه باسى به ها بكهين نه گەر حكومت خوى له وه باشترى ده وييت، كاك كاروان فهرموو.

بهريز كاروان عبدالرحمن (كاروان گه زنه يى):

بهريز سهروكي په رله مان.

من دوو سى جارى تريش من نه و تيبينيه م هه بووه له سه ر ليژنه ي تايبه تمه ند، تكايه نه م تيبينيه نه ي كه ئيمه ده يلين له نه جامى به دوا داچوون و موتابه عه كردنه، يه عنى بۇ نه وه نيبه كه ئيمه هه ر شتيكمان گوت روونكردنه وه بدرت و بلئى ئيمه مه به ستمان له (z,y,x) بۇ نه وهى كه ته واو حه له كهى هه ر نه وه يه، بۇ يه تكات ليده كهين به رووحيه تيك وه رى بگرن نه م تيبينيه نه بۇ ده وله مه نكردنى پرؤژه ياسا كه و هه مواره كه ن، يه عنى بۇ نه وهى نيبه كه ئيمه به س ته نها مونا قه شه ي بكهين، نه گەر به ته نها مه به ست له قسه كردنه من به ش به حالى خو م والله قسه ش ناكه م ته واو، به لام نه گەر مه به ست له وه يه نه گەر تيبينيه كانمان جيگايان بۇ بكرتته وه تكايه نه و هه موو مونا قه شه ي ناويت له وي روونكردنه وه بدرت و بلئت پيوست ناكات نه مه هه بيت نه وه نه بيت، زور سو پاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

تو خو تيش له ليژنه ي تايبه تمه ند بووى كه ليره بووى وه لامت داوه ته وه ئاساييه، ده زانى چونه ليژنه ي تايبه تمه ند حه قى خو يه تى بۇ نه ندامانى په رله مانى روون بكاته وه مه به ستيان له وه ده قه چيه، خو نه گەر نه ندامانى په رله مان له وهى نه وان باشتر بلين بيگومان بن وه رى ده گرن، وه هه مووى يه كيكيش له ئيمه روژيك له روژان ده بينه نه ندامى ليژنه يه كى تايبه تمه ند كه ليره داده نيشن هه مووى نه وهى بۇ خو مانى به روا ده بينين به هه مان شيوه بۇ هاوړپكانيشمان با به روا ببينين، به لئى، سهروكي ليژنه ي ياسايى فهرموو.

بهريز بزار خالد عبدالله:

بهريز سهروكي په رله مان.

نازانم نه مړو نه ندامانى به ريزى په رله مان نيگه رانن له ليژنه تايبه تمه نده كان، وه كو پيشتر يش جه نابت ئاگادارى ئيمه نه ركى په يره ويما ن جى به جى ده كهين و دلنيابن هه موو تيبينيه كان ده نووسريت، به لام ديسان ليره ش ته ئكيد ده كه مه وه نه و پيشنياره ي پشتگيرى نه بيت نه گەر له راپورتنى ده نگدان نه بيت نه و واته يه نيبه كه ئيمه ليره نانووسين يان ئيه تيمامى پى نادهين، زور قسه ده كريت، به لام هه ر له بهر موراعاتى كات وه لام نادهينه وه، پيشتر مه سه له ن كاك كاروان خوى باسى نه وان هى كرد، نه وه به نياز بوون وه لام بده م به س موراعاتى كات قسه م نه كرد، مه سه له ن كه باسى ئاميره كانت كرد خالى دوو له برگه ي دووهم له مادده ي دوازده له نه سلئى ياسا كه دا هه يه، به لام كه وه لامم نه دا ماناى نه وهى نيبه ئيمه تيبينيه كان به رچاو وه رنا گرين به پيچه وان هه وه هه ندى شت كه هه يه پيوست ناكات، هه ر له و كاته كاك دكتور ريوار يش باسى

دەرفەتى ئەو كارانە، ئەو لای خۆم نووسىبووم كە وەلام بەدەم، دواتر پېويست ناكات ھەندى شت ھەيە بۇ ئەوھى قسەيەك كرا زۆر باشە ھەتا ئەگەر تىكرارېش بى ئىستىفادە دەكەين و بەبىرمان دېت، دلنباھە وەرى دەگرين و ئىھتىمايش پىدەدەين، ھەندى جار دەبېت وەلام بەدەين، ماناى ئەوھى نىبە كە ئىمە وەرنەگرين، نمونە من بە نىازبووم لە ماددەى پېش ئىستا قسە بكەم، بەلام قسەم نەكرد، بەلام ئىستا قسە دەكەم، ھەندى جار پېشنيار ھەيە شىوازي پرسىاركردن جىاوازه و مەعقولە، مەسەلەن دەلېن ئەوھى بۇ ماددەى پىنچە بۇ لە دواى ماددەى پىنچ ھاتووه باسى ماددەى شەش دەكات، ئى خۆى واىە يەئنى تووشى شەرمى كردم ئەو وەلامە بەدەم بەپاستى، ماددەى پىنچى راپۆرتەكە ھىچ عىلاقەى بە ناوھپۆكى ماددەكە نىبە كە باسى ماددەى بىست و سى بكات يان باسى ماددەى چل بكات، ئى ھەندىك قەسە دەكرېت ھەست دەكەم وەلام بەدەم كەسى بەرامبەر ئىھتىمالە ئىحراج بىت، بەلام تىبىنيەكانتان بە ھەند وەردەگرين دلنباين، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى دواى ئەوھى بخویننەوھ، فەرموو.

بەريز رۆميو حىران نىسان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۹):

خالىك بۇ بىرگەى دووھى ماددەى دوازدەبەمى ياساكە بەزنجىرەى سىيەم زىاد بكرېت و بەم شىوھىەى خوارەوھ دەخویندريتەوھ.

۳- دەمەزراندنى ناوھندىكى پېشكەوتوو بۇ دەست نىشانكردنى پېوھەرەكانى كەم ئەندامى و پىكھاتە و ئەركەكانى بە رىنمايىەك رىك دەخرىت كە وەزىر بە ھەماھەنگى لەگەل ئەنجوومەنى وەزىران و وەزىرى تەندروستى دەرى دەكات.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر بەريزىك دەبەوېت لەسەر ئەو ماددەيە قسە بكات با ناوى تۆمار بكات، ئەو بەريزانەى ناويان تۆماركردووھ (كاك ادريس، كاك چيا، كاك حكمت، د.رېبوار، د.صباح)، كاك چيا فەرموو.

بەريز چيا حميد شريف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرى ئەز تىبىنيا خۆ بىژم راستى ئەز ھۆسا دبىنم كو ھەماھەنگىا پېويست ناف بەينا وەزارەتى و لىژنەيا تايبەتمەند دانەبوويە، باشتربوو كە راستى بە تايبەتى لىژنەى تايبەتمەند گەل وەزارەتى باش كارا خۆ كردبا پاشى ئەم ھاتبانىە قى كۆبوونەوئى نھا گەلەك جارا جەنابى وەزىرى تىشتەكى بىژىت كە موخالفى ئەو تىشتە لىژنەيا تايبەتمەندىش، ژبەر ھەندى ھىقىدارم ل ئايندىدا ئەف ھەماھەنگىە باشتربىت، تىبىنيا من سەر دەمەزراندنى ناوھندەكى پېشكەوتووھ بۇ دەست نىشانكردنى پېوھەرەكانى كەم ئەندامى و پىكھاتە و ئەركەكانى كە بە رىنمايى رىك دەخرىت، ل قىرى ئەز پرسىار بكەم ئايا دەمەزراندن ل ناوھند چ شىوازي ناوھندى بىت، چ جورە ناوھندەك بىت، پىتقىە شەرحەك ھاتىبە دانانى ئەف ناوھندە چاوا بىتە دابەشكرن، چاوا بىتە رىكخستن،

ئايا شەرحەك لازمە يان تەنھا ناوہندەكە، ئەف ناوہندە بۆ مە وازح نینە، ئەف ناوہندە بە چ شېوازېك بېت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا نجاۋە فەرموو.

بەرپز نجاۋە شەعبان عبداللە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بەرپز خۆ بەدەینە قى خالى و بەراورد بکەين گەل ياسايى چاکسازى ل ديف راپورتا ئىكى يا لىزنەيا بالايى چاکسازى ل ويىرى ئىشارەتا بە ناوہندى دای کو دەست نیشان کەن پېوہرېت کەم ئەندامىن، نزانم بۆچى لېرە ھاتىہ ئىشارەت پېکرن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

مامۆستا صباح فەرموو.

بەرپز صباح محمود محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەراستى زۆر گلەيى ھەندىك جار لە ناوہندەكان و تەقىمەكانى كەم ئەندامان و ئەوانە دىنە كردن، من بە باشتر دەزانم كە لېرە دامەزراندنى ناوہندىكى پېشكەوتوو بۆ دەست نیشانکردنى پېوہرەكانى كەم ئەندامى وپېكھاتە و ئەركەكانى بە رېنمايىيەك رېك دەخرېت كە وەزىر ھەماھەنگى لەگەل ئەنجوومەنى وەزىران و وەزىرى تەندروستى دەربەكەن، پېمباشە كە نوپنەرى سەندىكاكانى پەيوەندىدارىشى لەگەل بېت، چونكە نوپنەرى ئەو خەلکەن، زۆر جار گلەييمان بۆ دېت لە نەخۆشەكان كە بە دروستى ئەو ناکەين، ئىنجا ئەگەر نوپنەريان ھەبېت باشتر دەزانن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

كاك ادريس فەرموو.

بەرپز ادريس اسماعيل عبوش:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پېشنيار دەكەم و داواش دەكەم لەمەودوا كە ياسايەك ھەموار بکرىت ئەسلى ياساکەش لەگەل دابنېن، من لەو باوہرەم كە زۆر بەى برادەران و زۆر بەى ئەندامە بەرپزەكان ئەسلى ياساکەيان لەبەر دەستيان نىيە و نەيان بىنيە و زانىارى تەواويان لەسەر نىيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

لە سايتى پەرلەمان ھەموو ياساکان ھەن، ان شاءاللە لە ئايندەيەكى زۆر نزيك قاعيدەى تەشريعائى كوردستانىش دەكەينەوہ كە ھەموويان ياساکانى تىدايېت، درېبوار فەرموو.

بەرپز د. رېبوار عبدالرحيم عبداللە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

خۆى معاھەداتى دەۋلى ھەيە لەسەر مافى كەم ئەندامان، لەویدا باس لە پېۋەرەكانى كەم ئەندامىش دەكات، مادام ئەم پرۆژە ياسايە دان دەئىت بەو معاھەداتانە (already) دانى ناوہ بەو پېۋەرانەى كە لە معاھەداتى دەۋلى ھەيە لەو بارەوہ ئەوہ خالېك، خالى دووہم: ھەر لەم پرۆژە ياسايە بۆ دەست نىشانكردنى كەسېك كە كەم ئەندامە ئىعتىماد لەسەر لىژنەى پزىشكى دەكات، لىژنەى پزىشكى پسپۆر، بەلام بۆ دانانى پېۋەر دەست نىشانكردنى پېۋەرەكانى كەم ئەندام ئەوہ باس لە دروستكردنى ناوہندېك دەكات لەو بارە، بۆيە من پېموايە كە ئەمە بابەتېكى زيادە، چونكە لە معاھەداتى دەۋلى لەو رووہوہ ھەيە ئەم پرۆژە ياسايە ئىعتىرافى كردوہ بە معاھەداتى دەۋلىوہ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك حكمت فەرموو.

بەرپز حكمت محمد عبو زيد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

واللہ داوا دەكەم ئىتر من لە بىر نەكەى ئەوہ زۆر جار واى لىھاتووہ، ماددەى نۆ، ماددەى دە، ماددەى يازدە، لە ھەر سى ماددەدا يەئنى تەنھا بۆ ئەوہى بىرگەيەك زياد بكرىت لە ماددەيەكى تردا ماددە دانانى، ئىنجا داوا دەكەم ئەگەر ھەر سى ماددە بكرىن بە يەك ماددە كە ئەو ناوئىشانە يان ئەو بىرگانە تىدابن كە لەو ماددەى تر زيادىن، يانىش ھەر پېۋىست ناكات ھەر با لەو ماددانە زياد بكەن ئەو بىرگانە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز ۋەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى فەرموو.

بەرپز كۆيستان محمد عبدالله / ۋەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلايەتى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ۋەك بەرپزىك باسىكرد لە پەيرەوى جى بەجىكردنى ياساى چاكسازى ھاتووہ كە سەنتەرى دەست نىشانكردنى كەم ئەندامى دروست بكرىت، ديارە دەستمان پىكردووہ، بىنامان ۋەرگرتووہ، دەرخەستەمان كردووہ، پەيرەو و رىنمايىەكانىمان نووسىووہ لە ئەنجووومەنە بۆ پەسەندكردنى، بەلام من ھەر پېمباشە لە ياساكە ھەبىت، گىنگە، با لەو پەيرەوش ھەبىت و كارى لەسەر كرابىت، بەلام ئىمە پىشتگىرى لە دەقەكەى خۆمان دەكەين، لەبەر ئەوہى كە ئەوہى لىژنەى بەرپز كردوۋىتەتى دەست نىشانكردنى پېۋەرەكان ۋەكو يەكېك لەو پەرلەمانتارە بەرپزانە باسىكرد دەست نىشانكردنى پېۋەر پىشتەر ۋەزارەتى كار لەگەل ۋەزارەتى تەندروستى پېۋەرەكان دادەئىن ئەم پېۋەرەنە لای سەنتەرى دەست نىشانكردنى كەم ئەندامى دەبىت، كەم ئەندامىيەكە بەپىيى ئەو پېۋەرە پىشت راستى دەكاتەوہ كە كەم ئەندامە يان نا، بۆيە ئەم سەنتەرە بۆ سەنتەرى دەست نىشانكردنى پېۋەر نىيە، پېۋەر پىشتەر دادەندرىت، ئەم سەنتەرە بەپىيى ئەو پېۋەرە كەم ئەندامىيەكەى پىشت راست دەكاتەوہ بۆ ئەوہى كە ماف و ئىمتىيازەكانى ۋەربىگىت، بۆيە لەگەل دەقەكەى خۆمانىن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

تېببىيەتتە زۆر بە جىيە، وشەي پېۋەرەكان دەبىت لابەن، بەرپىزان، ماددەي دواي ئەۋە بخوئىننەۋە، فەرموون.

بەرپىز شادى نوزاد ۋە ھاب:

ماددەي (۱۰): بېرگەي يەكەمى ماددەي سيانزەي ياساكة ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندىرئىتەۋە.

يەكەم: لايەنە پەيۋەندىدارەكان لە حكومەت پابەندن بە رەخساندى ھەلى چالاكيە ۋەرزشى كۆمەلايەتتەكان بۆ كەم ئەندامان و يارمەتيدانىان بۆ ئەنجامدانى ئەۋ ۋەرزشانەي كە دەگونجىت لەگەل بارودۇخيان، ئەمەش لە رىگەي:

۱ - گونجاندىن و دروستكردىن يارىگا و ھۆلى ۋەرزشى و خىۋەتگە و يانەي تايبەت.

۲ - پابەندكردىن لايەنەكانى تىر خاۋەن يارىگا و ھۆل و يانەي ۋەرزشى بە داينكردىن بەش و شوئىن تايبەت كە تىيدا بتوانن ۋەرزش و چالاكيە كۆمەلايەتتەكان ئەنجام بەدن.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، كى قسەي ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە، ئەۋانەي ديانەۋىت قسە بكنە (مامۇستا نجا، كاك شۋان، د.رېۋار، كاك فيصل، سلمە خان)، كاك شۋان فەرموو.

بەرپىز شۋان كرىم (شۋان زىرى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پېمباشە خالى سېيەم زىاد بكرىت حكومەت پابەند بكرىت بە دروستكردىن رېرەۋى تايبەت بە كەم ئەندامان لە شوئىنە گشتىيەكان، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

د.رېۋار فەرموو.

بەرپىز د.رېۋار عبدالرحىم عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من يەك ئىزافەم ھەيە بۆ كۆتايى دېرى خالى دوۋەم كە دەلئىت پابەندكردىن لايەنەكانى تىر خاۋەن يارىگا و ھۆل و يانەي ۋەرزشى بە داينكردىن بەش و شوئىن تايبەت كە تىيدا بتوانن ۋەرزش و چالاكيە كۆمەلايەتتەكان ئەنجام بەدن، ھەرۋەھا بەشداريان پى بكرىت لە چالاكيە ۋەرزشىە ئىۋودەلەتتەكان ۋەكو ئۆلۆمپياد، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك فيصل فەرموو.

بەرپىز فيصل عباس عولا:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە ماددەي دە بېرگەي يەكەم خالى يەكەم كە پېكھاتوۋە لە يەك و دوو، گونجاندىن و دروستكردىن يارىگا و ھۆلى ۋەرزشى و خىۋەتگە و يانەي تايبەت، پېمباشە لە سەيرانگە و خوئىندىنگاكان و شوئىنە گشتىيەكان زىاد بكرىت ۋەكو ئەۋەي حانوت ھەبىت لە تابقى سېش كەم

ئەندام ناتوانىت بچىتتە سەرەو، ۋە بىرگە يەكش دەمەۋىت زىاد بىكرىت ھەم ھاۋرپام لەگەل كاك شوان ئاسانكارى لەلايەن ۋەزارەتى شارەوانى بۇ پىادە رۆيى پەرىنەو ۋە لە شەقامە سەرەكەكان بۇيان بىكرىت، نەكە لەو ۋە لە شەقام خەلك دەيان پەرىنەتتەو، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو ۋە بەس پەيوەستە بە چالاكى ۋەرزىيەكان زياتر، سلمە خان فەرموو.

بەرىز سلمە فاتح توفيق:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر سەيرى ئەسلى ياسا كە بىكەين ئەم ماددەيە لە ئەسلى ياسا كە زۆر باشتەر لەو ۋە كە ئىستا ھەيە، دوو خالى زۆر گىرنگىيان لابر دوو، خالى يەكەمى ماددە كە كراو ۋە بە دوو خالى لە يەكەمە كە دانراو ۋە كە رەقەم يەك لەگەل ئەو ۋە كە نووسراو ۋە يەكەم ھەر بىرگە يەكەمى ماددە ئەسەلەكەيە لە راستىدا، دوو خالى زۆر گىرنگىيان لابر دوو ۋە لەسەر حكومەتە پىشتىوانى لە بەشدارى پىكرىنى كەم ئەندامان ۋە خاۋەن پىداۋىستى بىكات لە پىرۆگرامەكانى نىشتىمانى ۋە ئىودەۋلەتى ۋەرزىيدا كە زۆر گىرنگە ۋە كە ئەو ۋە كە كاك دىكتور رىۋازى پىشنىيارىكرى، لە خالى سىيەم دەلپت كەم ئەندامان ۋە خاۋەن پىداۋىستى تايىت لە كرى چوونە ژوورەو ۋەيان بۇ شوپنەكانى ۋەرزى ۋە كەلتورى ۋە كات بەسەربردن ۋە شوپنەۋارى حكومىدا دەبەخشىن، يەنى ئەو ۋە دوو خالى زۆر گىرنگىيان ھەردوو خالەكە لابر او، يەنى ھىچ مانايەك لىكدانە ۋە يەك لە ناو ئەو ھەم ۋارەدا بۇ ئەمە نىيە، بۇيە من پىشنىيار دەكەم ئەو ۋە كە نووسراو ۋە يەكەم لايەنە پەيوەندىدارەكان لە حكومەت ئەو ۋە لابرپىت، ۋە ئەو ۋە كە نووسراو ۋە گونجاندىن ۋە دروستكرىنى يارىگا خۆي لە ئەسلى ماددەكە لە بىرگە يەكەم ھەيە، تەنھا خالى دوو ۋە بىكرىت بە بىرگە چوارەم زىاد بىكرىت پابەندكرىنى خاۋەن يارىگاكان بىكرىتە بىرگە چوارەم لە ئەسلى ماددەكە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلام دەستكارى بىرگە دوو ۋە سىيەم بە ھىچ شىۋەيەك نەكراو، بىرگە دوو ۋە سىيەم ھەر ۋە كە خۆي ماونەتتەو، بە تەنھا بىرگە يەكەمى ماددەكە ئەو ۋە دەپىت حكومەت كرى بدات ۋە ئەو ئىلتىزاماتانە چى لانەدراو، بەلى، نجا خان فەرموو.

بەرىز نجا شەبان عبداللە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەيا دە يەكەم، ل قىرە تقيا حكومەت ئىشارەتنى خالەكا دى بدات كو پىتتە زىدە كرن ئەو ۋە رى رەخساندىنى ھەلى كار، چونكە گەلەك جارا ھەلى كار ھەيە بۇ كەم ئەندامان بەس يا ۋەختىە، نە يا دائىمىيە، دىجا ژبەر ھەندى ل قىرى ئەگەر ھەلى كارىش زىدە ببىت دى باشتەر بىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز ۋەزىرى كار ۋە كاروبارى كۆمەلايەتى فەرموو.

بەرپز كۆيستان محمد/ وەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلەيەتى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوھى راپۇرتى لىژنەي پەيوەندىدار لەگەل دەقەكەي ئىمە ھىچ جىاوازيەكى ئەوھتۇي نىيە، بۇيە پىشتىگىرى دەكەين، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حىيىن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەي دواي ئەوھ بخويىننەوھ، فەرمووم.

بەرپز شادى نوزاد وھاب:

ماددەي (۱۱): زيادکردنى سى بىرگە بە زنجىرەكانى سىيەم، چوارەم، پىنچەم بۇ ماددەي چواردەيەم بەم شىوھيەي خوارەوھ دەخويىندىرئەوھ.

سىيەم: ۱- ھەر كەسك كەم ئەندامك بى بەش بكات يان كارىك بكات بىتتە مايەي بىبەشکردنى لە پىادەکردنى ئەو مافانەي لەم ياسايەدا ھاتوون ئەوھ بە پى بژاردنىك كە لە يەك مىيۇن دىنار كەمتر نەبىت و لە يەك مىيۇن و پىنچ سەد ھەزار دىنار زىاتر نەبىت سزا دەدرىت.

۲- كەسى ھاوبەش لەو سەرىپچىيەي لە خالى يەكى ئەم بىرگەيەدا ھاتووه ھەمان مامەلەي كەسى بکەرى لەگەلدا دەكرىت.

۳- لە حالەتى گەرانەوھ بۇ سەرىپچىيەكە بە بەھاي پى بژاردن لە خالى يەكى ئەم بىرگەيەدا دەقنووسكراوھتەوھ دەبىتتە دوو ھەندە.

چوارەم: ھەر كەسك بە مەبەستى بەھەرەمەندبوون بە نا شايستەيى لە ھەر مافىكى دەقنووسكراو لەم ياسايەدا بە ساختە خوى بكاتە كەسكى كەم ئەندام يان سىفەتى ھەلبىگرىت يان لەگەلدا بەشداربىت يان ھاوكارى بكات ئەوھ بە پى بژاردنىك لە دوو مىيۇن و پىنچ سەد ھەزار دىنار كەمتر نەبىت و لە پىنچ مىيۇن دىنار زىاتر نەبىت سزا دەدرىت.

پىنچەم: ئەگەر كرىكار لە كارەكەي بى بەش بىرىت بەھوى ئەوھى كەسكى كەم ئەندامە ئەوھ دەبىت قەرەبوويەكى پى بدرىت كە بىرگەي يەكسانى كرىي كارەكەي بىت لە رىكەوتى بى بەشکردنىيەوھ بۇ ماوھيەك كە لە شەش مانگ كەمتر نەبىت، ئەمەش وەك قەرزىكى ناياب (ممتاز) ھاوشىوھى كرىي كرىكار ھەژمار دەكرىت، بىرىارى قەرەبووكردەوھكەش تەنھا ئەو كاتە ھەلدەوشىتەوھ كە كەسى بىبەشكراو بچىتەوھ سەر كارەكەي لە ھەمان شوين و ھەمان رىكەوت.

بەرپز د. رېواز فائق حىيىن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، سەبارەت بە ماددەي يازدە كى قسەي ھەيە؟ سوسن خان فەرموو.

بەرپز سوسن محمد مىرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي يازدە من پىشنىيار دەكەم كە لە زنجىرەي سىيەم و چوارەم، يەئنى ھەدەفەكە سزادانە لىرە، بۇيە من وام پىباشە سزا دەدرىت كە لە كۆتايى ھاتووه بەو شىوھيە لىبىكرىت (ھەر كەسك كەم ئەندامك بى بەش بكات يان كارىك بكات بىتتە مايەي بى بەشکردنى لە پىادەکردنى ئەو مافانەي لەم ياسايەدا ھاتوون ئەوھ بە پى بژاردنىك كە لە يەك

مليون دینار که متر نه بیټ و له یه ک ملیون و پینچ سهد هزار دینار زیاتر نه بیټ سزا ددریټ،
نهو سزا ددریټته بهینریټته پیشهوه، وای لیبکهین نهوه سزا ددریټ به پی بژاردنیک که له یه ک
مليون دینار که متر نه بیټ و له یه ک ملیون و پینچ سهد هزار دینار زیاتر نه بیټ، سزایه که
بهینریټته پیشهوه، له زنجیره ی چواره میش به هه مان شیوه، چونکه قوه تیکی زیاتری ده بیټ،
چونکه که هه ده فکه ی سزادانه لیره، زور سوپاس.

به ریټ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

به لام له نووسینی کوردیدا نهوه ریگه دروسته که یه، یه عنی کرداره که ده خریټته نه خیره وه،
سه باره ت به قوه ته که ش برپا ناکه م کاریگری له سهر قوه ته که هه بیټ، ده ست خوش بیټ،
به لی، به ریټ وه زیری کار و کاروباری کومه لایه تی نهوه زیادکراوه له پرؤژه که ی به ریټ تاندا نییه
نهو سزایانه، قسه تان هه یه له باره یه وه، فهرموو.

به ریټ کویستان محمد عبدالله / وه زیری کار و کاروباری کومه لایه تی:

به ریټ سه روکی په رله مان.

ئیټمه له گه ل زیادکردنی برگی سیټه م و چواره مین، وه کاریکی باشه، به لام له گه ل برگی پیټنجه م
نین، یه که م: نه مه شوینی نییه، یه عنی نه م برگیه هیچ په یوه ندی به م مادده یه وه نییه، دووهم:
ئیټمه پیټمانوایه نووسینی نه مه نه گهر له پیشتریش له و مادده یه بووایه که باسی ده ست
نیشانکردنی ریټه یه که ده کات بو خاوه ن کار نه گهر بشمان نووسیایه نه م قازانچ به که م نه ندانمان
ناگه یه نیټ، نه مه وا ده کات خاوه ن کار هیچ که م نه ندانمیک وه رنه گریټ له بهر نه مه ی ده خریټته
سه ری نه و باله، ئیټمه له یاسای کار و له یاسای خانه نشینی ده سته به ری کومه لایه تی به پیټی
به داوداچوونه کانمان له به ریټه به رایه تی کار نه م کیشانه چاره سهر ده که یین، بویه نه شوینه که ی
شوینی نه م برگیه یه نه م خاله یه پیټنجه م، وه به دیوکی تردا کاریگری نه ریټی ده بیټ له سهر
نهوه ی که خاوه ن کار که م نه ندانم وه ربگریټ له پرؤژه کانی، زور سوپاس.

به ریټ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

به ریټ وه زیری هه ریټ بو کاروباری په رله مان فهرموو.

به ریټ د. قالا فرید ابراهیم / وه زیری هه ریټ بو کاروباری په رله مان:

به ریټ سه روکی په رله مان.

من پیټمانوایه خالی سیټه م زیاده یه، ته حسیل حاسله هه بیټ یان نه بیټ، له بهر نهوه ی نه حکامی
عیقابی هه یه له ناو قانونی نه سللی یاساکه، خالی چواره م: ههر که سیټ به مه به سستی
به هره مه ندبوون به نا شایسته یی له ههر مافیکی ده قنوو سکر او له م یاسایه به ساخته خوی بکاته
که سی نه ندانم یه عنی نهوه له گه ل ته حایل و ته زویری ته حه تمه ن، بویه ده بیټ دیباجه یه کی بو
دانین بو نه م مادده یه بلین جگه له و عقوبانه ی که له یاسا عیقابییه کان ته حدیدکراوه بو مه سه له ی
ته زویر و ته حایل، ئینجا به و غه رامه یه ش ته غریټ نه و که سه ی تاوانه که ده کات، چونکه
نه سلنه نهوه ی ده یکات تاوانه، که واته ته حایل و ته زویر هه ردووکی له قانونی عقوبات نه صی
له سهرکراوه، لیرانه به س غه رامه ته حدیدکراوه، بویه بلین نه و دیباجه یه زور گرنگه که بلین
جگه له و عقوباتانه ی ته حدیدکراوه له یاسا بهرکاره کان به و غه رامه یه ش عقوبه ددریټ، برگی
پیټنجه م به رای من برگیه کی زیاده یه، له بهر نهوه ی وازه ههر کاتیکی هه له هه بوو، زهره ر

ھەبوو عىلاقەي سەبەبى ھەبوو مەسەلەي قەرەبوو تەعويزاتىش ئەو ھەمووى ئەھكام عامەيە،
وہ موقەدیمەي بېرگەي پېنچەمیش كە دەلېت ئەگەر كرېكار لە كارەكەي بى بەش بكرېت بەھۆي
ئەوہي كەسېكى كەم ئەندامە، يەئنى سەلماندى ئەوہي دائىمەن ئەو ئىدىعاي ئەوہ دەكات كە
كەم ئەندامە بۆيە بى بەشكراوہ، بەلام لەوانەيە رب العمل، صاحب العمل موبەرىرى دىكەي
ھەبېت لەوہي كە بى بەشكردووہ لە كارەكەي، بۆيە پېموايە سەلماندى ئەو راستيە كارېكى زۆر
قورسە ھەتا بۆ مەھاكەمېش، لەبەر ئەوہي ئەو دائىمەن ئىدىعاي ئەوہ دەكات كە كەم ئەندامە
بۆيە بى بەشكراوہ لە كارەكەي، تەئىدى وەزىرى تايبەتمەند دەكەم بېرگەي پېنچەم ھەلبېگىرېت و
بېرگەي چوارەمېش ئەگەر بكرېت ئەوہي بۆ زياد بكرېت زۆر گرنگە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

تېببىيەكى دروستە سەبارەت بېرگەي چوارەمەوہ، يەئنى ئەوانەي ئىتھالى سەخصيە و تەحايىل
و تەزويىر و ھەموو ئەوانە دەگرېتەوہ، زۆر سوپاس، ماددەي دواي ئەوہ بخویننەوہ، فەرموو.

بەريز شىرىن يونس عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۱۲): وەزىرى كار و كاروبارى كۆمەلەيەتى بە ھەماھەنگى لەگەل وەزىرى تەندروستى
پېويستە رېنمايى بۆ ئاسان جى بەجىكردى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەرىكات.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، كەس قەسەي ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ شادى خان فەرموو.

بەريز شادى نوزاد وھاب:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من پېشنياز دەكەم ماددەيەك بە تەسەلسولى ماددەي دوازە زياد بكرېت و ماددەكانى تر
تەسەلسولى دواي ئەوہ وەربىگرن و ئەو تەسەلسولى لېرە لە ھەموارەكە داپرژاواوہ، دەقى
ماددەكەش بەم شېوہەيە بېت (ھەر يەكېك لەم بېرگانەي لەم ياسادا ھاتوون كەم ئەندامان لېي
سوودمەند دەبن بە لەبەر چاوغرتنى يەكسانى جەندەرى جى بەجى بكرېن، چونكە
لېكۆلېنەوہكان دەيسەلمېنن ژنانى كەم ئەندام زۆر زياتر لە ژنانى تر رووبەرووى تووند و تىژى
دەبنەوہ بە ھەموو جۆرەكانىەوہ، يەكېك لە ھۆكارەكە سەرەكەيەكانى ئەوہەيە كە بەشېكى زۆر لەو
ياسا و رېنمايىيەكانى كە بۆ كەم ئەندامان دەر دەچېت بە لەبەر چاوغرتنى يەكسانى جەندەرى جى
بەجى ناكېت، وە ژنانى كەم ئەندام دووبارە لەوئى دووجار زەرەرمەند دەبن، جارېك لەوہي كە
ياساكان يان رېنمايىيەكانىان لېي سوودمەند نابن وەك پېويست، جارېكىش لەبەر ئەوہي لېي
سوودمەند نەبوون لە خېزانەكانىانەوہ دەكەونە بەر ئەوہي كە رووبەرووى تووند و تىژى بىنەوہ
بە ھەموو جۆرە جياوازيەكانىەوہ، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

دەچىنە سەر ماددەي سېزدە، فەرموون بىخویننەوہ.

بەريز شيرين يونس عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۳): كار بە دەقى ھىچ ياساىەك يان بېيارىك ناكړىت كه له گەل ھوكمه كانى ئەم ياساىەدا ناكۆك بىت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، كهس قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ كهس نىيە، پړوتۆكۆليە، ماددەى دواى ئەو ە بخویننەو، فەرموو.

بەريز شيرين يونس عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۴): پېويستە ئەنجوومەنى وەزيران و لايەنە پەيوەنديدارەكان ھوكمه كانى ئەم ياساىە جى بە جى بكن.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، كهس قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ كهس نىيە، ماددەى دواى ئەو ە فەرموون.

بەريز شيرين يونس عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۵): ئەم ياساىە لە رېكەوتى بلاوكردنەو ەى كه لە رۆژنامەى فەرمى (و ەقائىعى كوردستان) جى بە جى دەكرىت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، كهس قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ كهس نىيە، ھۆيەكانى دەرچوواندن بخویننەو، فەرموو.

بەريز شيرين يونس عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچوواندن

بە مەبەستى گونجاندى ماف و ئىمتيازاتى كه م ئەندام و كورته بالايان و له گەل ستاندارە نيودەولەتيةكان و رەخساندى ھەلى كار و پيشكەشكردى خزمەتگوزارى گونجاو له گەل بارودخۆى گوزەران و ژيانى تايبەتيان و مسۆگەركردى مافەكانيان له بوارى تەندروستى كۆمەلايەتى پەروەردەيى و نەيشتنى ئەو كه م و كورتياىەى له جى بەجىكردى ياساى ژمارە (۲۲) ى سالى (۲۰۱۱) ئەم ياساىە دەرچوويندرا.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، كهس قسەى ھەيە؟ ئەم ناوانەى دەيانەويت قسە بكن (كاك شوان، كاك رېبوار)، فەرموو كاك شوان.

بەرپز شوان كریم (شوان زاری):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپى پەپرە دەبىت ھەر پىشنيارىك يان تىبىنيەك لەسەر پىشنيازە ياسايەك، لەسەر گۆرانی
بەرگەكان دەبىت زياتر لە پىشنيارىكە كى ھەبىت، كەچى ئەندامانى بەرپز پىشنيارەكان دەكەن ھىچ
پىشنيارىكە كىيان نىيە، ئايا لە رووى ياسايەو ھەبىتە يازنى ياسايى پىداچوونەو بە بەرگەكان دەكات
يان نا؟ نازانم بەرپز سەرۆكى پەرلەمان مولاھەزە ھەبوو يان نا، دووبارە دەكەمەو، بەپى
پەپرە دەبىت ھەر پىشنيارىك كە ئەندامە بەرپزەكان پىشنيارىك دەكەن لەسەر بەرگەكە دەبىت
زياتر لە پالپىشنيارىكە ھەقالانى ھەبىت، كەچى ئىمە وەكو ئەندامان ھەر پىشنيارەكان دەكەين و
ھىچ پالپىشنيارىكە نىيە، نازانم لە رووى ياسايەو ھەبىتە يازنى ياسايى دوایى بە ئىعتىبارى
و ھەردەگى يان ھەر بۆ خۆمان سوالفەي دەكەين، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك بزار فەرموو.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنيارىكە لەم جەلسەيە و لە دانىشتنى رابردووش ئاماژەمان پىكرد وەكو لىزنىە ياسايى ئىمە
ملكەچىن بە پەپرە، بەپى پەپرە ناوخۆش ديارە ئەو پىشنيارانەي دوو پىشنيارىكە ھەبىت نە
يەك، دوو پىشنيارىكە ھەبىت ئەو لە لايەك، حالەتيكى تىش ھەيە پەپرە ئىستىسناي كردووە
ئەخىر كەس پىش ئەخىر كە قسە دەكات وەرى دەگرين، بەس ھەندىك حالەت ھەيە
دەستەواژەيەكى مەعقوله ھەتا ھىچ پىشنيارىكە نەبىت يەك كەس پىشنيارىكە كردووە ئەگەر
زەرورىيەت، دروست بىت لە رووى قانونيەو دەستەواژەيەك بىت ئىمە زۆر جار بە ھەند
و ھەردەگرين، ھەتا لىرەش مەسەلەن حالەت ھەبوو مەسەلەن رەخنە لە لىزنىە ياسايى گىراو
بۆ ئەو پىشنيارىكە نەبوو بۆ ئەو پىشنيارە وەرگىراو، لىزنىە ھاوبەش تەوزىحمانداو،
موختەمەلە ئەو دەستەواژەيە باشترە يان ئەو دەستەواژەيە لە ياساكانى تر بەكار ھاتوون ئەو
حالەتەنەش ھەيە، بەلام بە شىوہەيەكى عام لىرەش تەئكىد دەكەمەو بەپى پەپرە ئەو
پىشنيارىكە نەبىت لە راپۆرتى لىزنىە ياسايى و لىزنىە تايبەتمەند دا جىگەي ناكريتەو، زۆر
سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

د. رىبوار فەرموو.

بەرپز د. رىبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە پروتۆكۆلە نىودەولەتيەكان و معاھەداتى نىودەولەتيە دەستەواژەيەك يان رستەيەك گىرنگە
لە ویدا ھەيە پىمباشە و بە گىرنگى دەزانم ئەگەر لە ھۆيەكانى دەرچوواندنىش ھەبىت ئەویش كە
برىتيە لەوہى نەھىشتنى جياكارى لە بەرمبەريان، بۆيە من بە پىويستى دەزانم كە ئەم رستەيە
ئىزافە بكرىت بۆ ھۆيەكانى دەرچوواندن بەو شىوہەيە خوارەوہى لى بىت:-

هۆیه‌کانی دەرچوواندن: به مه‌به‌ستی گونجاندنی ماف و ئیمتیازاتی کهم ئەندام و کورتە بالاییان له‌گه‌ڵ ستاندارده‌ نێوده‌وله‌تیه‌کان و ره‌خساندنی هه‌لی کار و پێشکه‌کردنی خزمه‌تگوزاری گونجاو له‌گه‌ڵ بارودۆخی گوزهران و ژبانی تایبه‌تیان و مسۆگه‌رکردنی مافه‌کانیان له‌ بواری تهن‌دروستی کۆمه‌لایه‌تی و په‌روه‌رده‌یی و نه‌هه‌شتنی جیاکاری له‌ به‌رامبه‌ریان، وه‌ نه‌هه‌شتنی ئەو کهم و کورتیانه‌ی له‌ جی به‌جیکردنی یاسای ژماره (٢٢)ی سالی (٢٠١١) ئەم یاسایه‌ دەرچوویندرا، زۆر سوپاس.

به‌رپز د. رێواز فائق حسین / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌رپزان ئەندامانی په‌رله‌مان، موناقه‌شه‌ی ئەم قانونه‌ ته‌واوو، زۆر سوپاسی ئەماده‌بوونی به‌رپز وه‌زیری کار و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی ده‌که‌ین، تێبینیه‌کانیان به‌ هه‌ند وه‌رده‌گرین و ده‌یگونجینین له‌گه‌ڵ روانگه‌ی لیژنه‌ تایبه‌تمه‌نده‌کانی په‌رله‌مانی کوردستان، به‌رپزتان ده‌توانن پشوووی خۆتان وه‌ربگرن، به‌رپزان، ئیستا ده‌ست به‌ جی به‌جیکردنی بره‌گه‌یه‌کی تری به‌رنامه‌ی کار ده‌که‌ین، زۆر سوپاس بۆ لیژنه‌ی کار و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی، ده‌توانن بچنه‌وه‌ شویننه‌کانی خۆتان، داوا له‌ لیژنه‌ی دارایی ده‌که‌ین بێنه‌ سه‌ر سه‌کۆی تایبه‌ت به‌ لیژنه‌کان، بره‌گه‌ی سییه‌م خالی دووهم خویندنه‌وه‌ی دووهم بۆ پرۆژه‌ یاسای به‌رکارکردنی یاسای ره‌سمی پولى عێراقی ژماره (٧١)ی سالی (٢٠١٢) له‌ هه‌ریمی کوردستان_عێراق، به‌رپزان، به‌یانیش دانیشتن به‌رده‌وام ده‌بیت، وه‌ لیژنه‌کان راده‌سه‌پیرین بۆ روژی پینچ شه‌مه‌مه‌ بۆ ده‌نگدان راپۆرتنه‌کانیان ئاماده‌بیت بۆ ئەم پرۆژه‌یه‌، ده‌ست پێ بکه‌ن، فه‌رموون.

به‌رپز رۆبینه‌ اویملك عزیز:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

بۆ/ سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مانی کوردستان.

بابه‌ت/ راپۆرتی لیژنه‌ی تایبه‌تمه‌ند راستاندنی بۆ کراوه‌ له‌لایه‌ن لیژنه‌ی کاروباری یاسایی، لیژنه‌ی کاروباری یاسایی روژی سێ شه‌مه‌مه، ریکه‌وتی (٢٢/٦/٢٠٢١)، کاتژمێر (١١) کۆبوونه‌وه‌ی خۆی ئەنجاندا به‌ مه‌به‌ستی پێداچوونه‌وه‌ی دارپشتنی یاسای دژ نه‌بوون له‌گه‌ڵ ده‌قه‌کانی ده‌ستوور و یاسای کار پیکراوه‌کان به‌پێی حوکمی ماده‌ی (٨٥)، بره‌گه‌کانی (٣،٢،١)، سه‌باره‌ت به‌ راپۆرتی لیژنه‌ی دارایی و کاروباری ئابووری تایبه‌ت به‌ خویندنه‌وه‌ی دووهم بۆ پرۆژه‌ یاسا به‌رکاره‌کانی یاسای ره‌سمی پول له‌ عێراق ژماره (٧١)ی سالی (٢٠١٢) له‌ هه‌ریمی کوردستان_عێراق، لیژنه‌ی یاسایی ئەم دارپشتنه‌ی خواره‌وه‌ بۆ کرد.

پرۆژه‌ یاسا به‌رکاره‌کانی هه‌مواری پیاوه‌کردنه‌وه‌ی یاسای ره‌سمی پولى ئیتیحادی ژماره (٧١)ی سالی (٢٠١٢) له‌ هه‌ریمی کوردستان.

ماده‌ی (١): یاسا ره‌سمی پولى ئیتیحادی ژماره (٧١)ی سالی (٢٠١٢) له‌ هه‌ریمی کوردستان_عێراق، به‌رکار و هه‌مواری پیاوه‌کردنی ده‌کریت.

ماده‌ی (٢): پیاوه‌کردنی حوکمی بره‌گه‌کانی پینچه‌م له‌ ماده‌ی پینچ یاسای هه‌موار ده‌کریت به‌م شیوه‌یه‌ ده‌خویندیریته‌وه‌:

بەريز زىاد جبار محمد:
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دیارە دوایی راسپاردنی ھەر سى لیژنەى دارایی و یاسایی و لیژنەى ووزە ئیমে دوینی
کۆبوونەوہى خۆمان ئەنجادا وە راسپاردەکانمان ھەموو کردۆتە راپۆرتیک ئیمزا کراوہ تەقدیمی
سەرۆکایەتى پەرلەمان کراوہ، ھەر ئەمپۆ راپۆرتە کەمان تەسلیم کردووہ، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان دەست بە جیبەجى کردنى برڭگى يەكەمى بەرنامەى كار دەكەين، دلنياتان دەكەم ھەر
ھەمووتان وەردەگرم، بەلى فەرموون يەكەم بخویننەوہ، بەريزان ئیমে دەچینە ناو پپۆسەى
دەنگدان ئیমে رازین بە برپاری تەشریعی حازری بکەن بە ریکاری پەیرەوى حازری بکەن، كاك بزار
دەست پى بکە.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بابەت راپۆرتى دەنگدان لیژنەى کاروبارى یاسای و لیژنەى کاروبارى کۆمەلایەتى و داكۆكى لە
مافی مرۆف، رۆژى چوار شەممە ریکەوتى (۲۰۲۱/۷/۷) كاتژمير (۱۲:۳۰) كۆبوونەوہى ھاوبەشیان
ئەنجامدا بۆ تاوتووی کردن و دارشتنەوہى ئەو پيشنيارانەى كە لە لایەن ئەندامانى پەرلەمانەوہ
پيشكەش كراون سەبارەت بە پپۆژە و پيشنيازە یاسای ھەموارى یاسای ماف و ئیمتیازاتى كەم
ئەندام و خاوەن پيداويستى تايبەت ژمارە (۲۲) ی سالى (۲۰۱۱) لە ھەريمی كوردستان – عيراق لە
دانیشتنى خویندەوہى دووھەمدا دواى گفوتوگۆ کردن و تاوتووی کردن لیژنەکان گەيشتنە ئەم
ئەنجامانەى خوارەوہ، بەريز سەرۆكى پەرلەمان موباشر لپرە باسى ماددە (۱) دەكەين، چونكە
عينوانى ماددەى (۱) دوو جار تەوزيحم دا لە جەلسەى رابردوو كە يەك شتە پيشنيارەکانمان كۆ
کردووہ لە زمنى ماددەى (۱)، چونكە ماددە (۱) مۆتەعەلق بوو بە ناو و نيشان سەبارەت بە
ماددەى (۱) چوار پيشنيار ھەيە پيشنيارى يەكەم ماددەكە وەك خۆى تەنيا برڭگى يەكەم بەم
شپۆھيە لى بكریت:

يەكەم: ناو نيشانى ژمارە (۲۲) ی سالى (۲۰۱۱) ی یاسای ماف و ئیمتیازاتى كەم ئەندام و خاوەن
پيداويستى تايبەت لە ھەريمی كوردستان – عيراق ھەموار دەكریت وە بەم شپۆھى خوارەوہ
دەخوینریتەوہ:

پيشنيارى يەكەم: یاسای ھەموارى يەكەمى یاسای ژمارە (۲۲) ی سالى (۲۰۱۱) ی یاسای ماف و
ئیمتیازاتى كەم ئەندام و خاوەن پيداويستى تايبەت لە ھەريمی كوردستان – عيراق.

پيشنيارى دووھەم: ماددەكە وەك خۆى تەنيا برڭگى يەكەم بەم شپۆھيە لى بكریت:

۱/ ناو و نيشانى یاسای ژمارە (۲۲) ی سالى (۲۰۱۱) ی یاسای ماف و ئیمتیازاتى كەم ئەندام و خاوەن
پيداويستى تايبەت لە ھەريمی كوردستان – عيراق ھەموار دەكریت و بەم شپۆھى خوارەوہ
دەخوینریتەوہ:

یاسای ژمارە (۲۲) ی سالى (۲۰۱۱) ی یاسای پاراستنى ماف و ئیمتیازاتى كەم ئەندام و خاوەن
پيداويستى تايبەت لە ھەريمی كوردستان.

پيشنيارى سپيەم: وەك خۆى.

یەكەم: ناو و نیشانی یاسای ژماره (۲۲) ی سالی (۲۰۱۱) یاسای ماف و ئیمتیازاتی كەم ئەندام و خاوەن پیداوێستی تاییهت له هەریمی كوردستان – عێراق هەموار دەكرێت...

بەرێز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرله مان:

بەرێزان ئەو راپۆرتە ی كه بەرێزیان دەخوینێتهوه راپۆرتی دەنگدانه هەر ئەندامێکی پەرله مان پێشوهخت داوای نهكرد بێت ناخرێته سندوقهوه هەر كه سێكیش ئیستا ده به ویت بۆتان دیت، فەرموو كاك بزار.

بەرێز بزار خالد عبدالله:

بەرێز سەرۆکی پەرله مان.

هەموار دەكرێت و بهم شیوهی خوارهوه دهخوینێتهوه:

یاسای ژماره (۲۲) ی سالی (۲۰۱۱) یاسای ماف و ئیمتیازاتی كەم ئەندامان له هەریمی كوردستان – عێراق.

دووهم: دهسته واژهی كه م ئەندام چيگه ی دهسته واژهی كه م ئەندام و خاوەن پیداوێستی تاییهت دهگرێتهوه له هەر شوینێکی ئەم یاسایه دا هاتبیت.

پیشناری چوارهم: پیشنهادی هەر دوو لیژنهی تاییهت مند ماددهی (۱) بهم شیوهی خوارهوه لی بکریت:

یەكەم: ناو و نیشانی یاسای ژماره (۲۲) ی سالی (۲۰۱۱) یاسای ماف و ئیمتیازاتی كەم ئەندام و خاوەن پیداوێستی تاییهت له هەریمی كوردستان – عێراق هەموار دەكرێت و بهم شیوهی خوارهوه دهخوینێتهوه:

یاسای هەمواری یەكەمی یاسای ژماره (۲۲) ی سالی (۲۰۱۱) یاسای ماف و ئیمتیازاتی كەم ئەندامان و خاوەن پیداوێستی تاییهت و كورته بالایان له هەریمی كوردستان – عێراق.

بەرێز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرله مان:

بەرێزان سه بارهت به ماددهی یه كه م كه عینوانی یاسا كهی و دهگۆریت چوار پیشنهاد ههیه، هەر بهرێزێك له گهڵ پیشنهادی یه كه م به دهست بهرز بکاتهوه، كێ له گهڵ دایه؟ كه سی له گهڵ نییه، هەر بهرێزێك له گهڵ پیشنهادی دووهمه، كێ له گهڵ دایه؟ كه سی له گهڵ نییه، هەر بهرێزێك له گهڵ پیشنهادی سێهه وهك خۆی، كێ له گهڵ دایه؟ كه سی له گهڵ نییه، هەر بهرێزێك له گهڵ پیشنهادی چوارهمه پیشنهادی لیژنه هاوبه شهكان كه م ئەندام و خاوەن پیداوێستی تاییهت و كورته بالآ، كێ له گهڵ دایه؟ به دهنگی (۶۸) ئەندامی پەرله مان په سه ند كرا، ماددهی (۲).

بەرێز بزار خالد عبدالله:

بەرێز سەرۆکی پەرله مان.

سه بارهت به ماددهی (۲) دوو پیشنهاد ههیه.

پیشناری یه كه م: وهك خۆی

مادده (۲):

یه كه م:

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان گوڭى بىدەن بۇ ئەوھى بزانن دەنگ بە چى دەدەن تىكا دەكەم، بەلى فەرموون.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشنيارى يەكەم وەك خۆي.

ماددەى (۲):

خالى چواري ماددەى يەكەمى ياساكة ھەموار دەكرېت و بەم شېوھى خوارەوھ دەخوئىرئىتەوھ:

خالى چوار: ئەنجومەن/ ئەنجومەنى چاودېرى و شياندنى كەم ئەندامان لە ھەريمدا.

خالى پېنجى ماددەى يەكەم ھەلدەوھ شېتەوھ و ئەم دەقەى خوارەوھ شوئى دەگرئىتەوھ.

خالى پېنج: كەم ئەندام/ ھەر كەسېك كە كەم توانايى يا ناتوانايىبەكى تەواو و ماوھ درېزى

جەستەى مېشكى و ھزرى يان ھەستيان ھەيە و زكماگ بېت يان دواتر رووى دا بېت بە جورېك

لە كاتى مامەلە كردن لە دۆخ و بوارە جياوازەكاندا نەتوانن توانا و كارەكانى خۆيان ھاوشېوھى

كەسانى تر بە بى ئاستەنگ بەخەنە گەر.

خالى شەشى ماددەى يەكەم ھەلدەوھ شېتەوھ و ئەم دەقەى خوارەوھ شوئى دەگرئىتەوھ.

خالى شەش: كورتە بالآ/ ئەو كەسەى كە بە ھۆى نارېكى لە سېستەمى گەشەيدا ئاستى بەرزى

بالآيان بە شېوھەىكى ئائاسىي كەم بېت ئەمەش بە بزىارى لىژنەيەكى پزىشكى پسپور

دەستنيشان دەكرېت .

بەرگەكانى ھەوتەم و دەيەمى ماددەى يەكەم لە ياساكة ھەموار دەكرېت و بەم شېوھى خوارەوھ

دەخوئىرئىتەوھ:

ھەوتەم: ناسنامە/ ئەو بەلگەنامە تايبەتەيە كە وەزارەت بۇ پېناسى كەم ئەندامان دەرى دەكات و

ھەلگەرەكەى لەو ماف و ئىمتيازاتانەى ئاشنا بېت كە ئەم ياسايە دەيەخشېت .

خالى دەيەم: بىكەكانى ھەواندەنەوھ/ ئەو بىكانەن كە كەم ئەندامان لە خۆ دەگرن ئەوانەى

شوئى مانەوھەيان نىيە و پېويستيان بە كەسانېك ھەيە چاودېريان بىكەن.

بەرگەيەك بە زنجىرەى يازدەيەم بۇ ماددەى يەكەم زىاد دەكرېت بەم شېوھى خوارەوھ

دەخوئىرئىتەوھ:

يازدەيەم: سندوق / سندوقى كۆمەك بۇ چاودېرى و شياندنى كەم ئەندام و كورتە بالآكان .

پېشنيارى دووھم: پېشنيارى ھەر دوو لىژنەى تايبەتمەند ماددەكە بەم شېوھى خوارەوھ لى

بكرېت:

بەرگەى چوارەمى ماددەى يەكەمى ياساكة ھەموار دەكرېت و بەم شېوھى خوارەوھ

دەخوئىرئىتەوھ:

چوارەم: ئەنجومەن/ ئەنجومەنى چاودېرى و خاوەن كەم ئەندامان و خاوەن پېداويستى تايبەت

و كورتە بالآيان.

بەريز سەرۆكى پەرلەمان عەفوو ئەوھ غەلەتېكى ئىملائيەى كەم ئەندامان بۇ ئەوھى دوو جار

(خاوەن) تىكرار نەبېت جارېكى تر دەخوئىنم.

چوارەم: ئەنجومەن/ ئەنجومەنى چاودىرى كەم ئەندامان و خاوەن پىداويستى تايبەت و كورته بالايان.

برگەى شەشەمى ماددەى يەكەمى ياسا كە ھەموار دەكرىتەو ە بەم شىوھى خوارەو دەخوئىرئىتەو:

شەشەم/ كەم ئەندام ھەركەسىك دووچارى پەككەوتەيىكى ماو ە درىژ دەبىت جا چ جەستەيى بىت يا ەقلى يا ەزرى يا ەستى بە شىوھى يەكى تەواو بىت يان بە شىكى دەبىتە بەر بەستىك يان زياترى بەشدارى كورنى بە شىوھى يەكى سروشتى لە كۆمەلگا ەك كەسانى دىكە.
برگەيەك بە زنجىرەى ەوتەم بۆ ماددەى يەكەمى ياسا كە زىاد دەكرىت بەو پىيە برگەكانى دواتر رىزبەند دەكرىتەو ە بەم شىوھى خوارەو دەخوئىرئىتەو:

ەوتەم/ كورته بالآ ئەو كەسەيە كە بە ھۆيى نارىكى لە سىستەمى گەشەيدا ئاستى بالآى بەزرى بە شىوھى يەكى ناياسايى كەم بىت ئەمەش بە برپارى لىژنەيەكى پزىشكى پسپور دەستنىشان دەكرىت.

برگەى ەوتەمى ماددەكە ھەموار دەكرىت و بەم شىوھى خوارەو دەخوئىرئىتەو:
ەوتەم/ ناسنامە ئەو بەلگەنامە تايبەتەيە كە ەزارەت بۆ پىناسى كەم ئەندامان ەرى دەكات و ھەلگەكەى لەو ماف و ئىمتىيازاتانەى ئاشنا بىت كە ياسايە دەبىە خشىت.

برگەى دەبەمى ماددەكە ھەموار دەكرىت بەم شىوھى خوارەو دەخوئىرئىتەو:
دەبەم/ بىكەكانى ەواندەو ەو بىكانەن كە كەمئەندامان و خاوەن پىداويستى تايبەت و كورته بالايان لە خۆ دەگرن ئەوانەى شوئىنى ەوانەو ەيان نىيە و پىويستيان بە كەسانىك ەيە چاودىرىيان بكن.

برگەيەك بە زنجىرەى دواز دەبەم بۆ ماددەى يەكەم زىاد دەكرىت و بەم شىوھى خوارەو دەخوئىرئىتەو:

دواز دەبەم/ سندوق سندوقى كۆمەك بۆ چاودىرى كەم ئەندامان و خاوەن پىداويستى تايبەت و كورته بالايان.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سەبارەت بە ماددەى (۲) دوو پىشنيار ەيە ھەر بەرىزىك لەگەل پىشنيارى يەكەمە ەك خۆى با دەست بەرز بكاتەو، كى لەگەلدايە؟ كەس لەگەلدانىيە، ھەر بەرىزىك لەگەل پىشنيارى دوو ەمە پىشنيارى لىژنە ھاوبەشەكان، كى لەگەلدايە؟ بە دەنگى (۷۷) ئەندامى پەرلەمان پەسند كرا.

بەرىز بزار خالد عبداللە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۳) دوو پىشنيار ەيە.

پىشنيارى يەكەم/ ماددەكە ەك خۆى.

ماددە (۳):

يەكەم/ برگەى دوو ەمى ماددەى سىيەمى ياسا كە ھەموار دەكرىت و چوار خال بۆ زىاد دەكرىت بەم شىوھى خوارەو:

۰- ەزارەتى دارايى و ئابوورى

۶- وەزارەتى شارەۋانى و گەشت و گوزارى ھەرېم
ۋەزارەتى ئاۋەدانكردنەۋە و نىشتەجى كوردنى ھەرېم
دەستەى سەرېبەخۇى مافى مرۇف

دوۋەم/ بېرگەى سېيەمى ماددە (۳) ھەموار دەكرىت و بەم شېۋەى خوارەۋە دەخوئىرئىتەۋە:
سېيەم/ نوئىنەرى كۆمەلەكانى كەم ئەندامان كە لە نېۋان خۇياندا دەستنىشان دەكەن بە مەرچىك
ھەر نوئىنەرىك تەنھا بۇ ماۋەى دوو سال نوئىنەرايەتيان دەكات لە كاتى پېۋىست دا دەكرىت
ماۋەكەى درېز بكرىتەۋە بە مەرچىك لە دوو سال تېپەر نەكات.
پېشنىيارى دوۋەم/ پېشنىيارى ھەر دوو لىژنەى تايبەتمەند ماددەكە بەم شېۋەى خوارەۋە لى
بكرىت:

ھەر دوو بېرگەى دوۋەم و سېيەمى ماددەى سېيەمى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شېۋەى
خوارەۋە دەخوئىرئىتەۋە:

دوۋەم/ نوئىنەرى ئەم وەزارەتانهى خوارەۋە بەم مەرچەى پلەى ھەر كاميان لە بەرپوۋەبەرى گشتى
كەمتر نەبىت.
خوئىندى بالا و توئىزىنەۋەى زانستى.
پەرۋەردە.

تەندروستى.

رۆشنىبرى و لاوان.

دارايى و ئابوورى.

شارەۋانى و گەشت و گوزار.

سېيەم/ نوئىنەرى يەككە لە كۆمەلەكانى كەم ئەندامان و خاۋەن پېداۋىستى تايبەت و
كورتەبالايان كە ئەم كۆمەلەكانە لە نېۋان خۇياندا دەستنىشان دەكەن.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسىن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلئى سەبارەت بە ماددەى (۳) دوو پېشنىيار ھەيە ھەر بەرپىزىك لە گەل پېشنىيارى يەكەمە ۋەك
خۇى، كى لەگەلدايە؟ كەسى لەگەل نىبىە، ھەر كەسكە لەگەل پېشنىيارى دوۋەمە پېشنىيارى لىژنە
ھاۋبەشەكان، كى لەگەلدايە؟ بە دەنگى (۷۴) ئەندامى پەرلەمان پەسند كرا.

بەرپىز رۆمىۋ حىران نىسان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۴) سى پېشنىيار ھەيە.

پېشنىيارى يەكەم/ ماددەكە ۋەك خۇى تەنيا خالى پېنچەم بەم شېۋەيە لى بكرىت:

شەشەم/ ئامادەكردنى راپورتىكى تايبەت بە بارودۇخى كەسانى كەم ئەندام و بەرز كوردنەۋەى لە
رېگاي ۋەزىرەۋە بۇ ئەنجومەنى ۋەزىران لە ھەر شەش مانگ جارىك.

پېشنىيارى دوۋەم/ ماددەكە ۋەك خۇى، ماددەى (۴) بېرگەى يەكەمى ماددەى چوارەمى ياساكە
ھەموار دەكرىت و دوو خال بەم زنجىرانەى خوارەۋە بۇ ماددەكە زىاد دەكرىت و بەم شېۋەى
خوارەۋە دەخوئىرئىتەۋە:

چوارەم/ بە دواداچوون و لېيچينەو ە لە و سكالاً و ەهوالدانانەى تايبەتن بەو پيشيلكارىانەى بەرامبەر كەم ئەندامان ئەنجام دراون و گرتتە بەرى رېكارى پيويست لە بارەيانەو ە .
پينجەم/ ئامادەكردنى راپورتىكى تايبەت بە بارودۇخى كەم ئەندام و بەرز كردنەو ەى لە رېگەى وەزيرەو ە بۇ ئەنجومەنى وەزيران .

پيشنيارى سييەم/ پيشنيارى ەەر دوو ليژنەى تايبەتمەند، ئەم ماددەيە لا بريت .

بەريز د. رپواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلنى بەريزان سەبارەت بە ماددەى (٤) سى پيشنيار ەەيە ەەر بەريزيك لەگەل پيشنيارى يەكەمە با دەست بەرز بکاتەو ە، كى لەگەلدايە؟ كەسى لەگەل نييە، ەەر بەريزيك لەگەل پيشنيارى دوو ەمە وەك خۇى، كى لەگەلدايە؟ كەس لەگەل نييە، ەەر بەريزيك لەگەل ئەو ەيە ئەو ماددەى لە راپورتەكە لا بريت و اتا ئەو تەعدیلە نەكرىت، كى لەگەلدايە؟ بە دەنگى (٧٢) ئەندامى بەريزى پەرلەمان پەسند كرا، ماددەى (٥) بخويئەو ە.

بەريز رۆميو حزيان نيسان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (٥) سى پيشنيار ەەيە:

پيشنيارى يەكەم/ ماددەكە بەم شپو ەيە لى بكرىت:

برگەى دوو ەمى ماددەى (٦) ياساكە ەەموار دەكرىت و بەم شپو ەيە خواریو ە دەخوئيرئیتەو ە:
دوو ەم/ ئەوانەى حوكمەكانى برگەى يەكەمى ئەم ماددەيە دەيانگرئیتەو ە فەرمانبەرى كەم ئەندامان شايستەى دەرمالەى لە برى كەم ئەندامى دەبن بەو ريژەيە ئەنجومەنى وەزيرانى ەريم بريارى لە بارەيەو ە دەدات و دەخريئتە سەر مووچەى فەرمانبەريان و دوای خانەنشين بوونيشيان بەردەوام دەبيت .

پيشنيارى دوو ەم/ ەەر دوو برگەى دوو ەم و سييەمى ماددەى شەشەمى ياساكە ەەموار دكرىت و بەم شپو ەى خواریو ە دەخوئيرئیتەو ە:

دوو ەم/ ئەوانەى حوكمەكانى برگەى يەكەمى ئەم ماددەيە دەيانگرئیتەو ە فەرمانبەرى كەم ئەندامان شايستەى دەرمالەى لە برى كەم ئەندامى دەبن بەو ريژەيە ئەنجومەنى وەزيرانى ەريم بريارى لە بارەيەو ە دەدات و دەخريئتە سەر مووچەى فەرمانبەريان و دوای خانەنشين بوونيشيان بەردەوام دەبيت .

سييەم/ ئەوانەى حوكمەكانى برگەى يەكەمى ماددەى سەرەو ە دەيانگرئیتەو ە كەسانى كەم ئەندامى بى دەرامەتن و شايستەى بەخشيىنى لە برى كەم ئەندامى دەبن كە يەكسانە بە دوو لە سەر سيى كۆمەكى پاراستنى كۆمەلایەتى سەرەراى كۆمەكك كە بەم شپو ەيە ديارى دەكرىت، كۆمەكى پاراستنى كۆمەلایەتى كەرەتى ريژەى پەككەوتەيى .

پيشنيارى سييەم/ پيشنيارى ەەر دوو ليژنەى تايبەتمەند ەەر دوو برگەى دوو ەم و سييەمى ماددەى شەشەمى ياساكە ەەموار دەكرىت و بەم شپو ەى خواریو ە دەخوئيرئیتەو ە:

دوو ەم/ ئەوانەى حوكمەكانى برگەى يەكەمى ماددەى سەرەو ە دەيانگرئیتەو ە لە كەسانى فەرمانبەر شايستەى دەرمالەى بەرامبەرى كەم ئەندامى دەبن بە پيى ئەو ريژەيە و لەو سنوورەى ئەنجومەنى وەزيرانى ەريم بريارى لى دەدات .

سېيەم/ ئەوانەى حوكمەكانى بېرگەى يەكەمى ماددەى سەرەوۋە دەيانگرېتەوۋە لە كەسانى بىن دەرامەت شايستەى بەرامبەرى كەم ئەندامى دەبن كە يەكسانە بە دوو لە سەر سېي كۆمەكى چاودېرى كۆمەلايەتى سەربارى كۆمەككە كە بەم شېوۋە يە ديارى دەكرېت، كۆمەكى چاودېرى كۆمەلايەتى كەرەتى رېژەى پەككەوتەيى.

بەريز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ سەبارەت بە ماددەى (۵) سىن پېشنيار ھەيە، بەريزان ھەر بەريزك لەگەل پېشنيارى يەكەمە بە دەست بەرز بكاتەو، كى لەگەلدايە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر بەريزك لەگەل پېشنيارى دوو ھەمە وەك خۆى بە دەست بەرز بكاتەو، كى لەگەلدايە؟ (۲) ئەندامى لەگەل، ھەر بەريزك لەگەل پېشنيارى سېيەمە بە دەست بەرز بكاتەو، كى لەگەلدايە؟ بە دەنگى (۶۳) ئەندامى پەرلەمان پەسند كرا، ماددەى (۶).

بەريز رۆميو حيزران نيسان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۶) دوو پېشنيار ھەيە.

پېشنيارى يەكەم/ وەك خۆى

ماددەى (۶) بېرگەيەك بە زنجيرەى چوارەم بۆ ماددەى نۆيەمى ئەم ياسايە زياد دەكرېت و بەم شېوۋەى خوارەو دەخوئيرتەو:

چوارەم/ دانانى پېرۆگرامى تايبەت دەربارەى كەم ئەندامان و كورته بالايان لە پېرۆگرامەكانى پەرەردەيى.

پېشنيارى دوو ھەم/ پېشنيارى ھەر دوو ليژنەى تايبەتمەند ماددەكە بەم شېوۋەيە لىن دەكرېت:

ماددەى (۶) بېرگەيەك بە زنجيرەى چوارەم بۆ ماددەى نۆيەمى ئەم ياسايە زياد دەكرېت و بەم شېوۋەى خوارەو دەخوئيرتەو:

چوارەم/ دانانى پېرۆگرامى تايبەت بە كەم ئەندامان و خاوەن پېداويستى تايبەت و كورته بالايان لە پېرۆگرامەكانى پەرەردەيى.

بەريز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سەبارەت بە ماددەى (۶) دوو پېشنيار ھەيە، پېشنيارى يەكەم وەك خۆى ھەر بەريزكى لەگەل، كى لەگەلدايە؟ كەسى لەگەل نىيە، پېشنيارى ليژنەى تايبەتمەند ھەر بەريزكى لەگەل، كى لەگەلدايە؟ بە دەنگى (۷۳) ئەندامى پەرلەمان پەسند كرا، ماددەى (۷)، فەرموون كاك مەم.

بەريز مەم اسكندر مەم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۷) دوو پېشنيار ھەيە.

پېشنيارى يەكەم/ ماددەكە وەك خۆى تەنيا ھەر دوو خالى يەكەم و دوو ھەمى بېرگەى چوارەم بەم شېوۋەيە لىن بكرېت:

خاوەن پېرۆژە گەورەكان پابەند دەبن بەكار خستنى رېژەى لە كەم ئەندام و كورته بالايان لە پېرۆژەكانيان لە سەر بنەماى داواكارى بە جۆرئك كە رېژەكە (۵%) بېت بۆ ھەر بەكارخستئك

زیاتر له ریژه دیاریکراوی حکومت تا ماوهی (۳) سال نیوهی مانگه کانیان دهگریته ئه ستۆ و ئه وهنگاوانه دهگریته به ریگهی لیخۆشبوون.

خاوهن پرۆژه مامناوهند و بچوک پابه‌ند ده‌بن به کارخستنی ریژهی له کهسانی کهم ئه‌ندام له پرۆژه کانیان له هر بنه‌مای داواکاری به جۆریک که ریژه که (۵%) بیت و حکومتیش تا ماوهی (۳) سال نیوهی مانگه کانیان دهگریته ئه ستۆ و ئه وهنگاوانه دهگریته به ریگهی لیخۆشبوون له باش بیت.

پیشنیاری دووهم/ پیشنیاره که وهك خۆی ته‌نیا ده‌سته‌واژهی به کارخستن بگریته پیدانی ده‌رفه‌تی کار.

پیشنیاری سبیه‌م/ وهك خۆی

مادهی (۷):

یه‌که‌م/ برگی چواره‌می مادهی (۱۰) ی یاساکه هه‌موار ده‌گریته و به‌م شیوهی خواره‌وه ده‌خوینریته‌وه:

چواره‌م/ خاوهن پرۆژهی تایبه‌تی بچووک، مامناوهند و گه‌وره پابه‌ند ده‌بن به به کارخستنی ریژهی کهم ئه‌ندام و کورته بالاییان له پرۆژه کانیان له ریگهی خولی شیاندن و راهینانی گونجاو به مه‌رجیک کاره که له‌گه‌ل توانا و لیزانیان گونجاو بیت به ره‌چاو کردنی حوکمه‌کانی مادهی شه‌شه‌می ئه‌م یاسایه به‌م شیوهی خواره‌وه:

خاوهن پرۆژه گه‌وره‌کان پابه‌ند ده‌بن به به کارخستنی ریژه‌یه‌ک له کهم ئه‌ندام و کورته بالاییان له پرۆژه کانیان له سه‌ر بنه‌مای داواکاری به جۆریک له ریژهی (۵%) که متر نه‌بیت و بۆ هه‌ر به کارخستنیک زیاتر له ریژهی دیاریکراوی حکومت تا ماوهی (۳) سال نیوهی مانگه کانیان ده‌گریته ئه ستۆ و ئه وه‌هاندانه ده‌گریته به ریگهی لیخۆشبوون له باش بیت.

خاوهن پرۆژهی مامناوهند و بچوکه‌کان پابه‌ند ده‌بن به به کارخستنی ریژه‌یه‌ک له کهسانی کهم ئه‌ندام له پرۆژه کانیان له سه‌ر بنه‌مای داواکاری به جۆریک له ریژهی (۵%) که متر نه‌بیت و حکومتیش تا ماوهی (۳) سال نیوهی مانگه کانیان ده‌گریته ئه ستۆ و ئه وه‌هاندانه ده‌گریته به ریگهی لیخۆشبوون بیت له باش.

دووهم/ برگیه‌ک به زنجیره‌ی پینجه‌م بۆ مادهی (۱۰) ی یاساکه زیاد ده‌گریته و به‌م شیوهی خواره‌وه ده‌خوینریته‌وه:

پینجه‌م/ بیه‌ش کردن یان دوورخستنه‌وهی هه‌ر که‌سیک له کارکردن یان راهینان به هۆی ئه‌وهی که که‌سیکی کهم ئه‌ندامه له لایه‌ن خاوهن پرۆژه‌کان ریگه‌پیدراو نییه.

پیشنیاری چواره‌م/ پیشنیاری لیژنه‌ی تایبه‌تمه‌ند ماده‌که به‌م شیوه‌یه لی بگریته:

مادهی (۷): برگی چواره‌م له مادهی (۱۰) ی یاساکه هه‌موار ده‌گریته و دوو برگی به زنجیره‌ی پینجه‌م و شه‌شه‌م زیاد ده‌گریته بۆ ماده‌که و به‌م شیوهی خواره‌وه:

چواره‌م/ خاوهن پرۆژه تایبه‌ته‌کان پابه‌ند ده‌بن به به کارخستنی ریژه‌یه‌ک له کهم ئه‌ندامان و خاوهن پیداو‌یستی تایبه‌ت و کورته بالاییان له پرۆژه کانیان به‌و شیوه‌یه‌ی گونجاو بیت له‌گه‌ل توانا و لیزانیه‌کانی شیاندن و راهینانی گونجاویان بۆ بگریته تا له‌گه‌ل پیداو‌یستییه‌کانی کار

گونجاو بیټ حکومه تیش تا ماوهی (۳) سال نیوهی مانگه کانیاں له ئه ستو ده گریټ به ره چاوکردنی حوکمه کانی مادهی (۶) ی یاساکه.

پینجه م/ ناپیت که سی که م ئه ندام و خاوه ن پیداویستی تایهت و کورته بالایان بیبهش بگریټ له دهرفته کانی وهزیفه پیدان یان کار به هوئی حاله ته کانیاں یان هر کاتیټک خاوه ن توانا و لیها تووی بن بو به جی گه یاندنی وهزیفه یان کاره که.
شه شه م/ که م ئه ندام و خاوه ن پیداویستی و کورته بالآ مافی دهستکه وتنی مؤله تی شو فییری هه یه به پی ریئماییه بهرکاره کان.

به ریټ د. ریواز فائق حسین/ سه روکی په رله مان:

به لی به ریټان مادهی (۷) چوار پیشنیارم، هر به ریټیک له گه ل پیشنیاری یه که مه با بفرمووت دهست بهرز بکاته وه، کی له گه لدايه؟ که سی له گه ل نییه، هر به ریټیک له گه ل پیشنیاری دوو مه با بفرمووت دهست بهرز بکاته وه، کی له گه لدايه؟ که سی له گه ل نییه، هر به ریټیک له گه ل پیشنیاری سییه مه وه ک خوئی با دهست بهرز بکاته وه، کی له گه لدايه؟ (۲) که سی له گه له، هر به ریټیک له گه ل پیشنیاری لیژنه هاوبه شه کانه، کی له گه لدايه؟ به دهنگی (۷۱) ئه ندامی به ریټی په رله مان په سندکرا، مادهی (۸).

به ریټ مم اسکندر مم:

به ریټ سه روکی په رله مان.

سه بارهت به مادهی (۸) پیټچ پیشنیار هه یه.

پیشنیاری یه که م/ ماده که به م شیوهی خواره وه لی بگریټ:

مادهی (۸):

پینجه م: خاوه ن پرؤژه کانی نیشته جی بوون به هه ماههنگی له گه ل وهزارهت پابه ند ده بن به دیزاین کردنی ریژه یه کی دیاریکراو له یه که کانی نیشته جی بوون بو که سانی که م ئه ندام به پیی خواست به به هایه که که ریژه که کی (۱۵%) که متر نه بیټ و (۳۰%) زیاتر نه بیټ له یه که کانی تری پرؤژه که به مهرجی گونجانندی یه که که له گه ل بارودوخی که سه که.

پیشنیاری دوو م/ ماده که به م شیوهی خواره وه لی بگریټ:

مادهی (۸): برکه یه که به زنجیره ی پینجه م بو مادهی (۱۱) ی یاساکه زیاد ده گریټ و به م شیوهی خواره وه ده خوینریټه وه:

پینجه م: خاوه ن پرؤژه کانی نیشته جی بوون به هه ماههنگی له گه ل وهزارهت پابه ند ده بن به دیزاین کردنی ریژه یه که که (۵%) له یه که کانی نیشته جی بوون بو که سانی که م ئه ندام به پیی خواست به به هایه کی که متر له له یه که کانی تری پرؤژه که به مهرجی گونجانندی یه که که له گه ل بارودوخی که سه که.

پیشنیاری سییه م/ ماده که به م شیوهی لی بگریټ:

مادهی (۸): برکه یه که به زنجیره ی پینجه م بو مادهی (۱۱) ی یاساکه زیاد ده گریټ و به م شیوهی خواره وه ده خوینریټه وه:

پینجه م: خاوه ن پرؤژه کانی نیشته جی بوون به هه ماههنگی له گه ل وهزارهت پابه ند ده بن به دابینکردنی ریژه یه کی دیاریکراو له یه که کانی نیشته جی بوون بو که سانی که م ئه ندام به پیی

خواست به به‌هایه‌کی که متر له تیچووی یه‌که‌کانی تری پرۆژه‌که به مهرجی گونجانندی یه‌که‌که له‌گه‌ل بارودۆخی که‌سه‌که.

پیشناری چواره‌م/ وه‌ك خۆی.

ماده‌ی (۸): بر‌گه‌یه‌ك به زنجیره‌ی پینجه‌م بۆ ماده‌ی (۱۱) یاسا‌که زیاد ده‌کریت و به‌م شیوه‌ی خواره‌وه ده‌خوینریت‌ه‌وه:

پینجه‌م: خاوه‌ن پرۆژه‌کانی نیشته‌جئ بوون به هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل وه‌زاره‌ت پابه‌ند ده‌بن به دیزاین کردنی ریزه‌یه‌کی دیاریکراو له یه‌که‌کانی نیشته‌جئ بوون بۆ که‌سانی که‌م ئەندام به‌ پیی خواست به به‌هایه‌کی که‌متر له یه‌که‌کانی تری پرۆژه‌که به مهرجی گونجانندی یه‌که‌که له‌گه‌ل بارودۆخی که‌سه‌که.

پیشناری پینجه‌م/ پیشنهادی لیژنه‌ی تایبه‌تمه‌ند، بر‌گه‌یه‌ك بۆ ماده‌ی (۱۱) یاسا‌که زیاد ده‌کریت به زنجیره‌ی پینجه‌م به‌م شیوه‌ی خواره‌وه ده‌خوینریت‌ه‌وه:

پینجه‌م: ئەو لایه‌نانه‌ی پرۆژه‌کانی نیشته‌جئ بوون جیبه‌جئ ده‌که‌ن پابه‌ند ده‌بن به هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل وه‌زاره‌ت به تهر‌خانکردنی ریزه‌یه‌کی دیاریکراو له یه‌که‌کانی نیشته‌جئ بوون بۆ که‌م ئەندامان و خاوه‌ن پیداو‌یستی تایبه‌ت و کورته‌بالیان به‌بن به‌رامبه‌ر به‌و مهرجی گونجاو بیت به بارودۆخی گوزهران و جه‌سته‌بیان.

به‌رپز د. رپواز فائق حسین/ سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

زرۆ سوپاس، به‌رپزان سه‌باره‌ت به ماده‌ی (۸) پینج پیشنهاد هه‌یه، هه‌ر به‌رپزیک له‌گه‌ل پیشنهادی یه‌که‌مه، کئ له‌گه‌ل‌دایه‌؟ که‌سی له‌گه‌ل نییه، هه‌ر به‌رپزیک له‌گه‌ل پیشنهادی دوو‌مه، کئ له‌گه‌ل‌دایه‌؟ که‌سی له‌گه‌ل نییه، هه‌ر به‌رپزیک له‌گه‌ل پیشنهادی سه‌یه‌مه، کئ له‌گه‌ل‌دایه‌؟ که‌سی له‌گه‌ل نییه، هه‌ر به‌رپزیک له‌گه‌ل پیشنهادی چواره‌مه، کئ له‌گه‌ل‌دایه‌؟ که‌سی له‌گه‌ل نییه، هه‌ر به‌رپزیک له‌گه‌ل پیشنهادی لیژنه‌ه‌اوبه‌شه‌کانه، کئ له‌گه‌ل‌دایه‌؟ به‌ ده‌نگی (۷) ئەندامی په‌رله‌مان په‌سندکرا، ماده‌ (۹).

به‌رپز مم اسکندر مم:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

سه‌باره‌ت به ماده‌ی (۹).

پیشناری یه‌که‌م/ ئەم ماده‌یه لایبریت.

پیشناری دوو‌م/ وه‌ك خۆی.

ماده‌ی (۹): خالیك بۆ بر‌گه‌ی دوو‌می ماده‌ی (۱۲) یاسا‌که به زنجیره‌ی سئ زیاد ده‌کریت و به‌م شیوه‌ی خواره‌وه ده‌خوینریت‌ه‌وه:

(۳): دامه‌زراندنی ناوه‌ندیکی پیشکەوتوو بۆ ده‌ستنیشان کردنی پپوه‌ره‌کانی که‌م ئەندامی و پیکهاته و ئه‌ره‌که‌کانی به رینماییه‌ك ریک ده‌خریت که وه‌زیر به هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل ئەنجومه‌نی وه‌زیران و وه‌زیری تهر‌دروستی ده‌ری ده‌کات.

پیشناری سه‌یه‌م/ پیشنهادی هه‌ر دوو لیژنه‌ی تایبه‌تمه‌ند زیاد کردنی خالیك بۆ بر‌گه‌ی دوو‌می ماده‌ی (۱۲) یاسا‌که به زنجیره‌ی سئ و به‌م شیوه‌ی خواره‌وه ده‌خوینریت‌ه‌وه:

(۳): دامه‌زاندنی ناوه‌ندیکی پیشکەوتوو بۆ دەستنیشان کردنی کەم ئەندامی و کاروبار و بەرنامە و رێگەى کارکردن بە رێنمايیهك رێك دەخریٲت کە وەزیر بە ھەماھەنگی لەگەڵ ئەنجومەنى وەزیرانى ھەرێم و وەزیری تەندروستی دەری دەکات.

بەرپز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ماددەى (۹) سى پيشنياره ھەر بەرپزێك لەگەڵ پيشنيارى يەكەمە کە ماددەكە لا بېریت، كى لەگەڵدايە؟ كەسى لەگەڵ نىيە، ھەر بەرپزێك لەگەڵ پيشنيارى دووھەمە وەك خۆى، كى لەگەڵدايە؟ كەسى لەگەڵ نىيە، ھەر بەرپزێك لەگەڵ پيشنيارى سييەمە، كى لەگەڵدايە؟ بە دەنگى (۷۳) ئەندامى پەرلەمان پەسندكرا، ماددە (۱۰) فەرموون.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۱۰) سى پيشنيار ھەيە.

پيشنيارى يەكەم / بېرگەيەك بە زنجيرەى چوارەمى بۆ ماددەى (۱۳) زياد بکړيٲت و بەم شپوھى خوارەو ە لى بکړيٲت:

چوارەم: پابەند کردنى لایەنەکانى تری خاوەن یاریگا و ھۆل و یانەى وەرزشى بە داينکردنى بەش و شوینى تايبەت کە تیدا بتوانن وەرزش و چالاکییە کۆمەلایەتییەکان ئەنجام بدن. پيشنيارى دووھەم / وەك خۆى.

ماددە (۱۰): بېرگەى يەكەمى ماددەى (۱۳) ی یاساکە ھەموار دەکړيٲت و بەم شپوھيە دەخوینریتەو:

یەكەم: لایەنە پەيوەندیدارەکان لە حکومەت پابەندن بە رەخساندنى ھەلى چالاکییەکانى وەرزشى و کۆمەلایەتى بۆ کەم ئەندامان و یارمەتى دانیان بۆ ئەنجامدانى ئەو وەرزشانەى کە دەگونجیت لەگەڵ بارودۆخیان و ئەمەش لە رێگای:

یەكەم / گونجاندن و دروستکردنى یاریگا و ھۆلى وەرزشى و خپوھتگا و یانەى تايبەت.

دووھەم / پابەند کردنى لایەنەکانى تری خاوەن یاریگا و ھۆل و یانەى وەرزشى بە داينکردنى بەش و شوینى تايبەت کە تیدا بتوانن وەرزش و چالاکییە کۆمەلایەتییەکان ئەنجام بدن.

پيشنيارى سييەم / پيشنيارى ھەر دوو لیژنەى تايبەتمەند ماددەى (۱۰) بېرگەى يەكەم ماددەى (۱۳) ی یاساکە ھەموار دەکړيٲت و بەم شپوھيە دەخوینریتەو:

یەكەم / لایەنە پەيوەندیدارەکان لە حکومەت پابەندن بە رەخساندنى ھەلى چالاكى وەرزشى و کۆمەلایەتییەکان بۆ کەم ئەندامان و خاوەن پيداويستى تايبەت و کورته بالايان و یارمەتیدانیان بۆ ئەنجامدانى ئەو وەرزشانەى کە دەگونجیت لەگەڵ بارودۆخیان ئەمەش لە رێگای:

گونجاندى یاریگا و ھۆلى وەرزشى و خپوھتگا و یانەى تايبەت.

پابەند کردنى لایەنەکانى تری خاوەن یاریگا و ھۆل و یانەى وەرزشى بە داينکردنى بەش و شوینى تايبەت کە تیدا بتوانن وەرزش و چالاکییە کۆمەلایەتییەکان ئەنجام بدن و بەشداریان پى بکړيٲت لە چالاكى وەرزشيیە نيو دەولەتییەکان.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان سەبارەت بە ماددەى (۱۰) سى پيشنيار هەيه، هەر بەريزيك لەگەل پيشنيارى يەكەمە بفرموت دەست بەرز بکاتەوه، كى لەگەلدايه؟ كەسى لەگەل نييه، هەر بەريزيك لەگەل پيشنيارى دووهمە وهك خوى، كى لەگەلدايه؟ كەسى لەگەل نييه، هەر بەريزيك لەگەل پيشنيارى ليژنە هاوبەشەكانە، كى لەگەلدايه؟ بە دەنگى (۷۴) ئەندامى پەرلەمان پەسند كرا.

بەريز عباس فتاح صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۱۱) دوو پيشنيار هەيه.

پيشنيارى يەكەم / وهك خوى.

ماددەى (۱۱): زياد كردنى سى برپگە بە زنجيرهكانى (سيهەم و چوارەم و پينجەم) بو ماددەى چواردهيهەم و بەم شيوهى خوارهوه دەخوينرئتهوه:

سيهەم: هەر كەسيك كەم ئەنداميك بى بەش بکات يان كاريك بکات بيته مايهى بى بەشكردنى لە پياده كردنى ئەو مافانهى كە لەم ياسايلهەدا هاتوون ئەوا بە پى بژاردنيك كە لە (۱۰۰۰۰۰) يەك مليون دينار كەمتر نەبيت و لە (۱۵۰۰۰۰) يەك مليون و پينج سەد هەزار دينار زياتر نەبيت سزا دەدرئت.

كەسى هاوبەش لەو سەرپيچيهى لە خالى يەكى ئەم برپگەيلهەدا هاتووه هەمان مامەلهى كەسى بکەرى لەگەلدا دەكرئت.

لە حالهتى گەرانهوه بو سەرپيچيهەكە بەهاى ئەو پيژاردنه كە لە خالى يەكى ئەم برپگەيلهەدا دەقنوس كراوه دەبيته دوو هينده.

هەر كەسيك بە مەبهستى بەهرەمەند بوون بە ناشايستهى لە هەر مافيكي دەقنوس كراو لەم ياسايلهەدا بە ساخته خوى بکاته كەسى كەم ئەندام يا سيفهتى هەلبگرئت يان لەگەلدا بەشدار بيته يان هاوكارى بکات ئەوا بە پيژاردنيك كە لە (۲۵۰۰۰۰) دوو مليون و پينج سەد هەزار دينار كەمتر نەبيت و لە (۵۰۰۰۰۰) پينج مليون دينار زياتر نەبيت سزا دەدرئت.

ئەگەر كريكار لە كارەكەى بى بەش بكرئت بە هوى ئەوهى كەسيكى كەم ئەندامە ئەوا دەبيته قەرەبوويهكى پى بدرئت كە برەكەى يەكسانى كريكى كارەكەى بيته لە ريكهوتى بى بەش كردنى بو ماويهەك كە لە شەش مانگ كەمتر نەبيته مەش وهك قەرزىكى ناياب (ممتاز) هاوشيوهى كريكى كريكارى هەژمار دەكرئت برپارى قەرەبوو كردنهوهكەش تەنها ئەو كاته هەلدەوهشيتتهوه كە كەسى بى بەش كراو بچيتتهوه سەر كارەكەى لە هەمان شوين و لە هەمان ريكهوت.

پيشنيارى دووهم / پيشنيارى هەر دوو ليژنهى تايبهتمەند ماددەكە بەم شيوهى لى بكرئت:

ماددەى (۱۱)

زياد كردنى دوو برپگە بە زنجيرهكانى (سيهەم و چوارەم) بو ماددەى چواردهيهەم و بەم شيوهى خوارهوه دەخوينرئتهوه:

سيهەم: هەر كەسيك كەم ئەنداميك يان خاوهن پيداويستيهەكى تايبهت يان كورته بالايەك بى بەش بکات يان كاريك بکات بيته مايهى بى بەش كردنى لە پياده كردنى ئەو مافانهى لەم

ياسايله دا هاتوون ئهوا پېيژاردنيك كه له (۱۰۰۰۰۰۰) يهك مليون دینار كه متر نه بیت و له (۱۵۰۰۰۰۰) يهك مليون و پېنج سهد هزار دینار زیاتر نه بیت سزا ددرېت. كه سی هاوبهش له و سه ریچییهی كه له خالی یهکی ئەم برگه یه دا هاتوو هه مان مامه لهی كه سی بکری له گه لدا ده کریت. له حاله تی گه پانه وه بو سه ریچییه كه به های ئەو پېيژاردنه كه له خالی یهکی ئەم مادده یه ده قنوس کراوه ده بیته دوو هپنده.

هه ر كه سیك به مه بهستی به هره مه ند بوون به ناشایسته یی له هه ر مافیکی ده قنوس کراوه له م ياسايله دا به ساخته خوی بکاته كه سی كه م ئەندام یان خاوه ن پیداو یستی تایبه ت یان كورته بالآ یان سیفه تی هه لبرگرت یان له گه لیدا به شدار بیت یان هاوکاری بکات سه ره پای هه ر سزایهك كه له ياسا به رکاره کان هاتوو ه ئهوا به پېيژاردنيك كه له (۲۵۰۰۰۰۰) دوو مليون و پېنج سهد هزار دینار كه متر نه بیت و له (۵۰۰۰۰۰۰) پېنج مليون دینار زیاتر نه بیت سزا ددرېت.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

به ریژان سه باره ت به مادده ی (۱۱) دوو پېشنیاری هه یه، یه كه میان وهك خوی هه ر به ریژیکی له گه له، كی له گه لدا یه؟ كه سی له گه ل نییه، دووه میان پېشنیاری لیژنه هاوبه شه كانه فه رموون ئەو به ریژانه ی له گه لن، كی له گه لدا یه؟ به دهنگی (۷۵) ئەندامی په رله مان په سند کرا، مادده ی (۱۲).

به ریژ عباس فتاح صالح:

به ریژ سه روکی په رله مان.

سه باره ت به مادده ی (۱۲) هیچ پېشنیاریك نییه وهك خوی. مادده ی (۱۲): وه زیری کار و کاروباری کومه لایه تی به هه ماههنگی له گه ل وه زیری ته ندروستی پېویسته ریئمایي بو ئاسان جیبه جیکردنی حوكمه کانی ئەم ياسايله دهر بکه ن.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

مادده ی (۱۲) وهك خوی هیچ پېشنیاریکی نییه هه ر به ریژیکی له گه له، كی له گه لدا یه؟ به دهنگی (۷۴) ئەندامی په رله مان په سند کرا.

به ریژ عباس فتاح صالح:

به ریژ سه روکی په رله مان.

سه باره ت به مادده ی (۱۳) هیچ پېشنیاریك نییه وهك خوی. مادده ی (۱۳) کار به دهقی هیچ ياسا یان بریاریك ناکریت كه له گه ل حوكمه کانی ئەم ياسايله دا ناکۆك بیت.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

مادده كه وهك خوی هیچ پېشنیاریك نییه به ریژان، كی له گه لدا یه؟ به دهنگی (۷۵) ئەندامی په رله مان په سند کرا، مادده ی دوا ی ئەو.

به ریژ عباس فتاح صالح:

به ریژ سه روکی په رله مان.

سه باره ت به مادده ی (۱۴) هیچ پېشنیاریك نییه وهك خوی.

ماددەى (۱۴): پېۋىستە ئەنجومەنى ۋەزىران ۋە لايەنە پەيۋەندىدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جېبەجى بىكەن.

بەريز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (۱۴) ۋەك خۆى ھىچ پېشنيارىك نىيە، كى لەگەلدايە؟ بە دەنگەى (۷۳) ئەندامى پەرلەمان پەسندىكرا، ماددەى (۱۵).

بەريز عباس فتاح صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۱۵) ھىچ پېشنيارىك نىيە ۋەك خۆى.

ماددەى (۱۵): ئەم ياسايە لە رېكەوتى بىلاۋكردنەۋەى لە رۇژنامەى فەرمى ۋەقائىعى كوردستان جېبەجى دەكرىت.

بەريز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەندامى پەرلەمان ھەر بەريزىك لەگەل ئەۋەيە كە ماددەكە ۋەكو خۆى پەسند بىكرىت ماددەى (۱۵) فەرموون، كى لەگەلدايە؟ بە دەنگى (۷۶) ئەندامى پەرلەمان پەسندىكرا.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پېش ئەۋەى بگەينە سەر ھۆيەكانى دەرچوۋاندن ۋەكو لىژنەى تايبەتمەند پېشنيارىكمان ھەيە بە زياد كردنى ماددەيە بە زنجيرەى يازدەيەم، داۋا لە بەريزتان دەكەين بخريتە دەنگدان ۋە بەم شېۋەى خوارەۋەيە:

ماددەى (۱۱): ماددەى (۱۷) ى ياساكە ھەلدەۋەشپتەۋە ۋە ئەم دەقەى خوارەۋە جىگى دەگرىتەۋە: جېبەجى كردنى بىرگە ۋە ماددەكانى تايبەت بە ماف ۋە ئىمتيازاتى كەم ئەندامان ۋە خاۋەن پېداۋىستى تايبەت ۋە كورتهبالايان لەم ياسايە ۋە ھەر ياسايەكى دىكەى بەركار لە ھەرىم بە رەچاۋ كردنى بنەماى يەكسانى ۋە جۆرى كۆمەلەيەتى.

بەريز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەريزىك لەگەل زياد كردنى ئەۋە ماددەيە با دەست بەرز بىكاتەۋە، كى لەگەلدايە؟ بە دەنگى (۷۸) ئەندامى پەرلەمان پەسندىكرا، ھۆيەكانى دەرچوون.

بەريز مەم اسكندر مەم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ھۆيەكانى دەرچوۋاندن دوو پېشنيار ھەيە.

پېشنيارى يەكەم / ۋەك خۆى.

ھۆيەكانى دەرچوۋاندن: بە مەبەستى گونجاندنى ماف ۋە ئىمتيازاتى كەم ئەندام ۋە كورته بالايان لەگەل ستانداردە نپودەۋەلەتاييەكان ۋە رەخساندى ھەلى كار ۋە پېشكەش كرنى خزمەتگوزارى گونجاۋ لەگەل بارودۇخى گوزەران ۋە ژيانى تايبەتيان ۋە مسۆگەر كردنى مافەكانيان لە بوارى تەندروستى كۆمەلەيەتى ۋە پەروەردەيى، ۋە نەھىشتنى ئەۋە كەم ۋە كورتيانەى لە جېبەجى كردنى ياساى ژمارە (۲۲) ى سال (۲۰۱۱) ھەيە ئەم ياسايە دەرچوئىنرا.

پېشنيارى دوۋەم / پېشنيارى ھەر دوو لىژنەى تايبەتمەند.

هۆيەكانى دەرچوواندن/ بە مەبەستى گونجاندىنى ماف و ئىمتىيازاتى كەم ئەندامان و خاوەن پىداويستى تايبەت و كورته بالايان لە گەل ستانداردە نپودەولەتییەكان و رەخساندى هەلى كار و پيشكەش كرنى خزمەتگوزارى گونجاو لە گەل بارودۆخى گوزەران و ژيانى تايبەتيان و مسۆگەر كردنى مافەكانيان لە بواری تەندروستى كۆمەلایەتى و پەروەردەیی، وە نەهیشتنى جياكارى لە بەرامبەريان، وە ئەو كەم و كورتییانەى لە جیبەجى كردنى ياسای ژمارە (۲۲)ى سال (۲۰۱۱) هەبە ئەم ياسایە دەرچوینرا.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان سەبارەت بە هۆيەكانى دەرچوواندن دوو پيشنيار هەبە، هەر بەرپزىك لە گەل پيشنيارى يەكەمە، كى لە گەلدايە؟ كەسى لە گەل نيبە، هەر بەرپزىك لە گەل پيشنيارى دووهمە، كى لە گەلدايە؟ بە دەنگى (۷۸) ئەندامى پەرلەمان پەسند كرا، ئەندامانى بەرپزى پەرلەمان هەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لە گەل كۆى ياساكەبە با بفرموويت دەست بەرز بکاتهو، كى لە گەلدايە؟ بە دەنگى (۸۱) ئەندامى بەرپزى پەرلەمان پەسند كرا، پيرۆزبايى لە خۆمان و گەلى كوردستان و كۆى كەم ئەندامان و خاوەن پىداويستى تايبەت و كورته بالايان دەكەين، بەرپزان لە لیژنەى كاروبارى كۆمەلایەتى فرموون سوپاستان دەكەين دەستان خوش بىت فرموون، كاك بەلین فرموو.

بەرپز بەلین اسماعيل حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە سەر دوو خال دەمەوئ قسە بکەم، دوینى برپارىك دەرچوو لە حكومەتى هەرىمى كوردستان كە بە راستى ترس و دلەراوكیپەكى زۆرى لە ناو خەلك دروست كردوو لە سەر مەسەلەى هەلۆهشانهوى

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزت لپره نەبووى مامۆستا ابوبكر تەرحى كرد؟ لیژنەى پەروەردەمان راسپارد كە موتابەعە بکەن.

بەرپز بەلین اسماعيل حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوى دووهمیان هەر برپارىكى تری حكومەتى هەرىمى كوردستانە كە ئیمە زەخت لە حكومەتى هەرىمى كوردستان بکەين ئەو برپارانە جیبەجى بکات برپارى پىداچوونەو بە كارى كۆمپانىكارى لە خالە سنوورببەكان ئەو برپارەى كە دەرچوو بە حساب پىداچوونەو كە كراو كە كاتى خۆى بەشى كۆمپانىكان (۸۰%) بوو و بەشى حكومەت (۲۰%) بوو ئیستا كردوویانە (۷۰%) بۆ كۆمپانىكان وە (۳۰%) بۆ حكومەت لە راستى ئەو هەم پىچەوانەى برپارەكەبە هەم فیل كردنە لە حكومەت لە خۆى لە خەلك لە پرۆسەى چاكسازى یەعنى مەئقول نيبە پەرلەمانى كوردستان خەمخۆرتتر بىت لە حكومەت بۆ ئەوى پارە كۆ بکاتهو ئەم بەرژەوهندیبە شەخسى و حزیببە وای كردوو برپارەكە دەرچوو، لەبەر ئەو پيشنياز دەكەم ئەو شەخس بخریتە ناو ئەو راسپاردانەى لیژنەى دارایی كە پىدا بچیتەو وە ئەم پەرلەمانى كوردستانە رېگر بىت لەو دابەش كاریبە كە ناحەقیبەكى زۆرى تىدايە.